Україна

ПАСПОРТ

об'єкта культурної спадщини

Палацово-парковий комплекс.
(Архітектурно-ландшафтний комплекс, Вишнівецький палац, Палац та парк)

(найменування об'єкта)

вид	тип	Категорія пам'ятки
Архітектурний, історичний, садово-паркового мистецтва	Комплекс	Національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

1640-1720 рр.

2. Місцезнаходження об'єкта:

селище Вишнівець, вул. Замкова, 5 Кременецького району Тернопільської області

3. Охоронний № пам'ятки:

663-Н/1-5

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів Української РСР від 24.08.63 р № 970.

5. Наявність охоронних дощок, охоронних знаків, інших інформаційних написів, позначок:

Охоронна дошка нового зразку встановлена на брамі.

6. Власник:

Державна власність, знаходиться на балансі Національного заповідника "Замки Тернопілля" у м. Збаражі. Генеральний директор заповідника - Маціпура Анатолій Вікторович, тел. 03550 2-42-47

7. Користувач:

Національний заповідник "Замки Тернопілля".
Генеральний директор - Маціпура Анатолій Вікторович.
47302, м. Збараж, вул. Б. Хмельницького, 6 тел .(03550) 24247

8. Охоронний договір:

Охоронний договір від 03 березня 2014 року, підписаний між Департаментом культури, релігій та національностей Тернопільської облдержадміністрації в особі директора Шергея Григорія Платоновича та Національним заповідником "Замки Тернопілля" в особі генерального директора Маціпури Анатолія Вікторовича.

9. Функціональне використання:

сучасне	первісне	інші (протягом часу існування об'єкта)
Науково-дослідницьке, туристично-екскурсійне.	Житлове, господарське	навчально-виховне, культурно-просвітницьке, цехи шкіргалантерейної фабрики

10. Історичні дані про об'єкт:

Історія цієї пам'ятки почалася з побудови у 1395 році замку на високому березі р. Горинь князем Дмитром Корибутом.

Після розорення замку 1494 р. у старому Вишнівцю князь Михайло Вишнівецький переносить замок і поселення на нове місце на лівому березі Горині. З оборонної точки зору новообране місце мало великі переваги. З півдня замок був добре захищений самим характером рельєфу, а інші сторони, відповідно сплановані захищали вали, вежі та стіни. Уяву про фортифікаційну систему замку дає план датований серединою XVIII ст.

У 1640-х роках замок був перебудований за новими правилами фортифікації та розширений Ієремією Вишневецьким. У 1644 році Ієремія Вишневецький збудував монастир босих кармелітів з костьолом Св. Ганни. З середини XVII до початку XVIII століття замок, як і с-ще Вишнівець, неодноразово захоплювався козаками, татарами, турками, шведами. У другій чверті XVIII ст. Михайло Сервацій реконструював замок та збудував палац з парком (8 га, у кінці XVIII століття). У створенні ансамблю брали участь відомі французькі архітектори, учні Лепотра та Мансара.

Замок наприкінці XVIII ст. мав чотири бастіони, з гострими зовнішніми кутами. Найменшим був південно - західний бастіон, що продиктовано рельєфом. Куртини між бастіонами складалися з валів з брустверами. На територію замкового подвір'я вели три брами: на північному сході та північному заході з кам'яними в'їздовими вежами, на південному заході комунікація відбувалась через бастіон. В систему оборони замку входили також фортифікаційні споруди монастиря кармелітів.

Згодом військова необхідність Вишнівецького замку була втрачена і його оборонні споруди стали заважати життєвим вимогам і їх почали розбирати. Так розібрали камінь з північно - та південно-західних куртин валу, бастіони оплили і втратили форму, кам'яні в'їздові вежі розібрали.

Центральне місце посідає палацовий ансамбль, до якого входять: палац, службові споруди, зведені в XVII ст. на місці колишнього оборонного замку, підпірні стіни, рештки земляних бастіонів і замкова церква. Від західної сторони до палацового двору прилягає великий парк, на сьогоднішній час занедбаний.

Палац відвідали 1781р. - король Польський Станіслав Август Понятовський, 1788 р. - король Польський Станіслав Август Понятовський та Павло I, 1846 р. - Тарас Григорович Шевченко, 1848 р. Оноре де Бальзак, на початку XX ст. - Леся Українка.

Палац славився своїми значними мистецькими колекціями, які згодом, у кінці XIX ст., при розпродажі Вишневецького маєтку збагатили збірки багатьох музеїв Європи.

На базі палацових колекцій був започаткований перший громадський музей України - Історичний музей, а частина Вишневецької бібліотеки поповнила відділ стародруків Національної наукової бібліотеки ім.. В.І.Вернадського.

Хронологія будівництва та пов'язаних з храмом історичних подій.

Бл. 1720 р. - будівництво палацу фундушем князя Михайла Серватія за проектом учнів Фр. Мансара (Mansart) або Ріко де Тіржеля (Ricaud de Tirregaille). Очевидно, що у роботах був задіяний Ж. Бланж Дапре (J. Blangey Dapres), головний архітектор монастиря кармелітів босих у Вишнівці.

1732-1733 рр. - добудовуються бічні крила та кордегардії.

1744 р. - смерть Михайла Серватія Вишневецького. Весь його багатомільйонний маєток поділений між нащадками його почергових жон - Огінськими та Замойськими. Вишнівець переходить у спадок Катерині з Замойських Мнішековій.

1745 р. - реєстр з архіву Млиновського-Ходкевичів засвідчує наявність великої кількості матеріалів, призначених для оформлення інтер'єру палацу (стінні обиття, меблі, фігуративна різьба тощо).

1771-1806 рр. - Вишнівець належить Георгію (Єжи) Мнішеку, який розбудовує палац, примножує архіви, впорядковує бібліотеку. Саме у цей час у палаці створюється збірка першорядних європейських майстрів. Г. Мнішек, улюбленець останнього польського короля Станіслава Августа Понятовського, прагне не відставати від свого патрона у витонченості смаків.

1781 р. - перебування протягом чотирьох днів у „палаці Мнішека" короля Станіслава Августа та російського спадкоємця престолу Павла.

Ост, трет XVIII ст - створення навколо палацу „італійського саду" та „англійського парку" (архіт. Д.Бургіньйон - Burguignon та Д. Міклер - Mikler).

1819 р. - власник замку Кароль-Філіп Мнішек купує 48 образів з галереї короля Станіслава-Августа, що після детронізації останнього були розпорошені по Європі.

Жовтень 1848 р. - перебування у Вишнівці О. Де Бальзака, який порівнює Вишнівець з Версалем. Французький письменник налічує у палаці бл. 1800 творів мистецтва.

1850-ті рр. - упадок Вишнівецького замку. Значні втрати у палацовій бібліотеці.

1852 р. - Андрій-Георгій Мнішек продає замок грузинській княгині Абамелек, а перед тим вивозить найкращі твори мистецтва до Парижу. Княгиня ж вивезла вглиб Росії на 20-ти возах меблі, книги, вироби з порцеляни, бронзову скульптуру тощо.

1860-ті рр. замок почергово належить В. Брель-Плятеру, Г. Горчакову, кн. Гогенлое. Брель-Плятер складає інвентар замку, доукомплектовує бібліотеку.

1876 р. - замок набув київський купець та банкір Іван Толь (Толлі). Твори мистецтва знову розпорошуються по різних колекціях з нечуваною швидкістю. Велику кількість книжок придбав львівський антиквар Лейб Ігель. 5 картин зі сценами, що представляють Дмитра-Самозванця та Марію Мнішек придбав київський генерал-губернатор і переказав їх майбутньому імператорові Олександру П (1876 р.).

Микола Костомаров пропонує скликати комісію, щоб припинити розпродаж творів.

1877 р. - інвентаризація творів замку Ф. Ейсимоном (Eysymont).

1884 р. - інвентаризація творів замку представником київських музеїв Горленком.

1898 р. - І. Толь передав кілька історичних полотен, у т.ч. «Катерина П та Станіслав Август у Каневі» київському музеєві. Однак більшість збережених творів та майже всю бібліотеку вивіз з собою.

Поч. XX ст. - замок придбав Павло Демидов, який прагне надати палацові первісний вигляд. Він скуповує предмети, що колись належали замкові, кілька залів опоряджує у стилі Людовіка ХУ1.

1913р - замок викуповує Зигмунт Грохольський.

1920р. - значне ушкодження палацу під час перебування загонів Червоної армії.

1921р. - палац придбав Кременецький сейм. Створення тут ремісничої школи.

1927 р. - представники комісії констатують значне просування консерваційних і реставраційних робіт. Рекомендовано повернути інтер'єрам вигляд ХУШ ст. та усунути з приміщень ремісничі цехи.

Лютий 1944 р. - нищення палацу та костелу кармелітів під час військових дій.

1950 р. - ремонтно-відновні роботи, внутрішнє перепланування, заміна перекриття.

1960-ті рр. капітальний ремонт; створення у приміщеннях палацу-бібліотеки, профтехучилища.

1999 р. - палацово-парковий комплекс передано на баланс Державного історико-архітектурного заповідника у м. Збаражі (з лютого, 2005р Національний заповідник «Замки Тернопілля»). Почались науково-дослідні роботи та музеєфікація.

2003-2017 р р. – відновлено та відремонтовано дах палацу, ліквідовано аварійний стан колон, частково поштукатурено стіни, реставровано та консервовано декоративні вази огорожі, проведено частково пофарбування фасадів господарських будівель та палацу, розчищено підземелля палацу, проведені ремонтно-реставраційні роботи по внутрішніх приміщеннях центральної частини І-го та ІІ-го поверхів центральної частини палацу (замінено віконні блоки, влаштовано підлоги по окремих залах центральної частини палацу, відновлено інтер'єр дзеркальної зали, замінено вхідний блок дверний, влаштовано санвузли), відреставровано кам'яну підпірну стіну, влаштовано огорожу тераси, понижено рівень землі курдонеру та влаштовано основу під бруківку центральної частини.

11. Відомості про сучасний стан об'єкта:

Розташування об'єкта і його роль у навколишньому середовищі	Палацово-парковий комплекс розташований у північно – західній частині селища на обривистому, лівому березі р. Горинь і відіграє провідну роль в історії забудови селища, займає головне місце у формуванні його об'ємно-просторової композиції.

Ландшафт	Палацово - парковий комплекс розташований на високому пагорбі, укріпленому ескарпами, над долиною із забудовою. З заходу від палацового двору підходить великий, старовинний, пейзажний парк. Зі сходу територію комплексу від вулиці , що веде до р. Горинь, відокремлює гратчаста огорожа на цоколі, укріплена цегляними стовпчиками і брамою. На схід, за вулицею, знаходиться монастир кармелітів. До сьогодні від нього зберігаються підпірні стіни, які мають цегляний панцир, брама і фрагмент огорожі, а також частина будівлі двоповерхового монастирського комплексу.
Опис об'єкта	Палац побудований у стилі класицизму і складається з трьох об'ємів: центрального і двох крил, що до кінця XVIII ст. становили окремі будівлі, а відтак були об'єднані павільйонами. Головний фасад акцентований на центральній осі псевдо ризалітом з колонним портиком тосканського ордену та фронтоном, оздобленим рельєфом у тимпані. Аналогічний устрій має південний фасад: центральний ризаліт поєднаний з павільйонами галереєю у нижньому ярусі, що створює над ним терасу. Розміщені під прямим кутом до головного корпусу крила утворюють разом з ним з півночі широкий курдонер. По осях крила виділені розкріповками з портиками, творячи лаконічну цілісність з об'ємом головного корпусу. Архітектурну композицію доповнюють трикутні фронтони крил, наметові завершення дахів павільйонів, рівномірне членування фасадів пілястрами. Біля підніжжя тераси палацу, укріпленої кам'яним муром з контрфорсами, знаходиться найдавніша споруда комплексу – Вознесенська церква, збудована в 1530 р. Ця пам'ятка пов'язана з важливими подіями в історії України і Росії. В'їзна брама розташована у східній частині палацового комплексу і оточена мурованою огорожею, що у минулому обіймала усе замкове подвір'я. Тоді до головного майдану курдонеру вели три брами: з півночі, від кордегардів, тепер цілком перебудованих, із заходу - від „італійського саду", а також зі сходу - від головної в'їзної брами. Палац, кордегарди і брами утворювали таким чином ансамблеву цілісність, вірогідно остаточно сформовану у 1780-х роках. Брама арочна, з класичним фронтоном, фланкована двома півколонами і оздоблена вазами. Вище 50м- друга східна брама у вигляді двох пілонів з кулястими завершеннями. Брама оздоблена металевими гратами. Оборонна система Вишнівецького палацу склалася у 1640 р., коли місто належало Єремії Вишневецькому, у кінці XVII ст. значною мірою вона була знищена. Відновлена у 1705 р. Під час будівництва палацу у 1720-х роках давні оборонні мури були використані для взведення ескарпів над урвищем з південної сторони. Викладені з тесаного каменю ці мури підносяться на висоту до п'яти метрів. В межах колишнього південно-східного бастіону розташовані підземні очисні споруди. **Парк** («італійський» сад та «англійський» парк). Творцем найдавнішої частини парку був учень Ля Нотра (La Notre) Бургіньйон (Bourgignon), 2-а половина XVIII ст. На пагорбах на межі XVIII/XIX ст. частину, що складалася з шести партерів і фонтана, запроектував Д. Міклер. Л.Крощенко цитує опис парку, зроблений у 1930 роках польськими дослідниками К.Желеховською та І. Ціолек: "Від міста брамою виходимо на просторе, поросле травою подвір'я палацу. Разом з південною частиною парку воно утворює єдину терасу, що із західної сторони має сліди симетричного планування. Парк лежить в межах давніх фортифікацій. Тераса зміцнена підпірною стіною, яку колись прикрашала тепер вже знищена

скульптура. З тераси відкривається чудовий краєвид на долину р. Горинь і старий Вишнівець. Згадувана паркова частина з геометричним плануванням збереглася лише фрагментарно. На її видовженій осі-парковий павільйон, сходи та нечисленні скульптурні фрагменти. Ця частина з північного боку замкнена масивом каштанів, встановлених у косі шеренги паралельно до ескарпу бастіону. Далі на захід, на відстані кількасот метрів, тягнеться суцільний старий липовий ліс, засаджений шеренгами. На півночі він з'єднується з природним лісом, на півдні доходить до схилу пагорба, де геометричні шеренги дерев переходять у вільні групи, відкриваючи чудову перспективу на долину. Вільний простір, зайнятий зараз спортивними майданчиками, не дає можливості встановити первісний вигляд цієї частини. Вздовж північної стіни старих липових насаджень лежить утворена італійськими тополями алея. З другого боку можна спостерігати залишки паркової обробки, решткі регулярного оточення, вже неіснуючого сьогодні, споруди і довгі шеренги каштанів у грабовому лісі. Парк практично втрачений ще у середині ХХ ст. Тепер засадження парку нерегулярні, скульптурні елементи втрачені.

Господарські будівлі (флігелі, палацові служби) є складовою частиною Вишнівецького замку. Резидентські служби складались з 3-х частин. Симетрично осі палацу на північ від головного фасаду розміщувались кухні та каретні, перпендикулярно до приміщень кухні знаходились конюшні.

Кухні та каретні – це були одноповерхові будівлі, головним був південний фасад. В роки війни палацові служби були дуже пошкоджені. Від кухонь залишився лиш центральний фасад.

В 60-ті роки приміщення пристосували під розміщення цехів галантерейної фабрики. Для потреб галантерейної фабрики біля північної брами були влаштовані прохідні приміщення, що не відповідало історично-складеному архітектурному стилю будівлі.

В Пн-Сх частині комплексу знаходиться криниця (на даний час не розчищена.

Споруди монастиря Кармелітів.

Костел, що був заснований у 1645 році неодноразово перебудовувався. Так у 1832р пристосований під церкву, у 1863р-зруйнований. У І-ій половині ХХ ст. оновлений разом з монастирем. У 1944 р знову зруйнований. Споруди монастиря у повоєнний час були перебудовані. На даний період тут знаходиться ПТУ.

Брама монастиря Кармелітів. Брама разом з монастирським муром була зведена одночасно із головною брамою палацу у 1780-1786 рр. Обидві брами розміщені майже одна навпроти одної, брама монастиря кількома метрами дальше. Брама-єдина архітектурна споруда монастирського комплексу, що збереглася недоторканою.

Брама арочна з класичним фронтоном, франкована двома колонами і оздоблена по сторонах волютами та вазами.

… Під час **археологічних розкопок** у 2010 р. відкрито фундамент старої оглядової вежі, розташований у межах північно-східного бастіону. У 2011 році було виявлено фундамент колишньої відкритої альтанки, яка стояла в північній частині барокового саду, закладеного ще Михайлом Сервацієм Вишнівецьким в 20-х роках XVIII ст.

В липні, 2011 року під час проведення археологічних робіт вдалося знайти фрагмент круглої кам'яної вежі, що розташована в межах північно-східного бастіону. Дана знахідка є надзвичайно важливою в плані дослідження історії та архітектури Вишнівецького

	палацово-паркового ансамблю та викликала неабияку цікавість спеціалістів. На жаль, збереглася лише підземна частина вежі, вимурувана з кам'яних брил з товщиною стіни у півтора метри.
Перебудови, втрати й історичні нашарування	Перша реставрація з реконструкцією окремих приміщень палацу під ремісничі майстерні була проведена у 1920-х рр. за участю архітектора В. Городецького. Нищівним ударом для Вишнівецького палацу стала велика пожежа у 1944 р. У 1960 році за рішенням уряду палацовий ансамбль відбудовується і пристосовується до адміністративних потреб. У зв'язку з цим було порушено планування палацу. У центральній частині облаштовується великий актовий зал та кінотеатр. У приміщеннях палацових служб розміщуються корпуси місцевої галантерейної фабрики. Однак зовнішнє оформлення палацу залишалося без змін. Пам'ятка продовжує зберігати всі риси палацового ансамблю доби Просвітництва. Проте втрачено костьол Св. Архангела Михаїла (головну домінанту), східний комплекс монастиря, альтанки монастирського саду, комплекс споруд господарчого подвір'я, палацовий сад, альтанки палацового парку. З метою збереження пам'ятки Держбуд України при тісній співпраці з керівництвом Тернопільської ОДА з 2002 року проводив певні роботи з усунення аварійного стану даху центральної частини палацу, ескарпової стіни комплексу, відтворення фасаду головної брами комплексу. З 2004 року проводились роботи по ліквідації аварійного стану: покриття і дерево конструкцій даху палацу та підпірної стіни. Проведені ремонтно-реставраційні роботи фасаду в'їзної брами та частини огорожі, частково проведено консервацію та реставрацію декоративних ваз, виготовлено та встановлено ковану огорожу північно-східної сторони; в центральній частині палацу проведена заміна дерев'яних віконних та дверних блоків; влаштовано санвузли І-го поверху палацу; відновлено планувальну структуру внутрішніх приміщень центральної частини палацу та встановлено нову електромережу, систему опалення, пожсигналізацію в приміщеннях першого поверху;
Наявність творів мистецтва та їх опис	1. Рельєф у тимпані (на фасаді Палацу), друга половина XVIII ст.. Стюкко, ліпнина. Висота близько 3,5 м, ширина близько 8 м, глибина 0,4 м. Трикутний фронтон оздоблений декоративною композицією (у минулому золоченою та розфарбованою) з гербами « Корибут» і «Труба» посередині. Навколо суцільне композиційне заповнення тимпану „панопліями" - штандартами, гарматами, рельєфами путті. У завершені композиції - горельєфна фігура з вінком в руці. Втрачено золочення та поліхромії, матеріали вивітрилися. Деталі, особливо у фігуративних зображеннях не простежуються. Оформлення тимпанів фронтонів південного та північного фасадів відбувалося у другій половині XVIII ст. , тобто тоді, коли замком вже володіли Мнішеки. їх герб зі страусиними перами (до сьогодні не зберігся) прикрашав тимпан фронтону південного фасаду. У 1781 р. М.Г. Мнішеки умістив меморіальну таблицю Вишневецьких у вестибулі. Очевидно тоді й з'явився їх гербовий картуш «Корибут» на головному фасаді. 2. Декоративні вставки вікон центрального ризаліту (на фасаді Палацу), середина XVIII ст.. Стюкко, ліпнина. Розміри: 50x130x10, 40x90x10. Вікна II та III поверхів оздоблені вгорі головками фавнів і ангелів зі стилізованими волютоподібними крильцями. Вставки вікон формують також мотиви пальмет, гірлянд, рослинних галузок. Точна

	дата виконання невідома. Не виключено, що це оздоблення з'явилося у останній третині XVIII ст.., оскільки окремі елементи декору відповідають декору брами монастиря кармелітів, виконаній у 1780-86 роках. 3. Декоративні скульптурні вази в'їзної брами палацу, 1780-86 рр. Камінь, різьба, висота кожної близько 1 м. Вази розміщені на ступінчастих подіумах, мають широкий профіль вгорі, оздоблені плетінкою та галузковим орнаментом навколо центральної частини. На вазах є значні тріщини, вищерблений камінь, значне загальне забруднення. Оздобні елементи головної брами та мурів ідентичні-створені під час чергової реконструкції палацового комплексу, проведеної М.Г. Мнішеком 4. Скульптурний декор брами монастиря Кармелітів, 1780-1786 рр. Камінь, різьба. Розміри різні. Оздоблення брами монастиря кармелітів майже ідентичні до декоративного оформлення головної в'їзної брами, а окремі елементи повторюють декор фронтону палацу. До кінця XIX ст.. браму увінчувала скульптурна постать Матері Божої, що тримала в руках лілії, попираючи ногами змія. Пізніше ця фігура була перенесена до палацового парку, де зберігалася до сер. XX століття. 3 оздобних елементів брами збереглися обрамлення гербового медальйону, бічні волюти з вазами, а також капітелі колон із гротескними голівками, що повторюють голівки у віконних сандриках центрального ризаліту головного корпусу палацу.
Опис території об'єкта	Існуючий стан території частково задовільний. Рівень землі курдонеру в 2009 році понижено, влаштовано щебеневе покриття. Територія аванктуру невпорядкована.
Загальна оцінка технічного стану об'єкта, дата, № акта технічного стану	Акт технічного стану №10 від 15 січня 2018 р.
Наявність інженерних мереж та інженерного обладнання	Наявні інженерні мережі (водопостачання, каналізація, зовнішнє освітлення Палацу, електроосвітлення, опалення, телефонізація, пожежна сигналізація).
Дата і № довідки про майнову цінність об'єкта,найменування організації, яка провела оцінку, вартість в гривнях	Балансова вартість станом на 1 січня, 2018 р - 9 901 014, 39 грн

12. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

1. **Палац**
2. **Брами:** г*оловна* (в'їздова) *східна брама та декоративна огорожа*, *західна брама, східна та північна брами курдонеру*. **Оборонні споруди** *(бастіони, палацова тераса та підпірний мур)*
3. **Парк**
4. **Флігелі (споруди) господарські**: *північно–західний флігель аванткуру, північно-східний та північно-західний флігелі курдонеру.*
5. **Комплекс монастиря босих кармелітів**: *головна брама, келії, підпірна стіна та бастіон*

13. Територія об'єкта:

Площа	10,6353 га
Опис меж території об'єкта	Північний Захід – вул. Д. Вишнівецького, ПД ЗХ – житлова забудова, ПН СХ – вул. Замкова, мур костелу Михаїла, ПД СХ – житло.

14. Оцінка антропологічної, археологічної, естетичної, етнографічної, історичної, мистецької, наукової чи художньої цінності об'єкта:

Якості об'єкта, завдяки яким він набуває культурної цінності як пам'ятка	Протягом майже чотирьох століть палац у Вишнівці був родовим гніздом відомого українського роду князів Корибутів Вишневецьких, які своєю широкою державницькою діяльністю залишили глибокий слід в історії України. Серед найзначніших представників роду славний гетьман, засновник Запорізької Січі Дмитро-Байда Вишневецький. У XVIII-XIX століттях Вишневецький палац був одним із найзначніших осередків культурного життя усього південно-західного регіону Російської імперії. На базі палацових колекцій був започаткований перший громадський музей України - Історичний музей, а частина Вишнівецької бібліотеки поповнила відділ стародруків Національної наукової бібліотеки ім. В. І. Вернадського.

15. Зони охорони пам'ятки:

Організація-розробник науково-проектної документації	Управління містобудування та архітектури Тернопільської облдержадміністрації
Дата розроблення науково-проектної документації	1999р
Дата і номер документа про затвердження науково-проектної документації	Охоронна зона палацу та парку в с-щі Вишнівець затверджена 10.03.1999р Заступником голови Тернопільської облдержадміністрації В. Ю. Литвинчуком
Короткий опис меж зон охорони із зазначенням площі кожної зони	Північний Захід – вул. Д. Вишнівецького, ПД ЗХ – житлова забудова, ПН СХ – вул. Замкова, мур костелу Михаїла, ПД СХ – житло.

16. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкті

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Концепція реабілітації та реставрації палацового комплексу в смт Вишнівець	2006	Інститут «Укрзахідпроектреставрація»	Архів ін-ту, НЗ «Замки Тернопілля»
Реконструкція та відновлення фасадів палацу Вишневецьких	2005	СПД ФО «Огоньок В. О.	СПДФО«Огоньок В.О. НЗ «Замки Тернопілля»
Впорядкування території пам'ятки архітектури	2007	Архітектурна майстерня «Лагуш і спілка»	Архітектурна майстерня, НЗ «Замки Тернопілля»
Котельня 600 кВт на території пам'ятки	2006	ПП «Архітектурно-проекне бюро «Арко»	«АПБ «Арко» НЗ«Замки Тернопілля»

Ремонтно-реставраційні роботи по окремих приміщеннях палацу, системи водопостачання, каналізації та опалення Палацового комплексу	2010	Архітектурна майстерня «Лагуш і спілка»	Архів АМ «Лагуш і спілка», НЗ «Замки Тернопілля»
Відтворення інтер'єрів дзеркальної зали та ліквідація аварійності підпірної стіни палацу	2016	Архітектурна майстерня ФОП Вербовецького Ю.	Архів АМ ФОП Вербовецького, НЗ «Замки Тернопілля»

17. Дослідницькі й реставраційні роботи на об'єкті:

Найменування робіт	Рік проведення	Замовник	Виконавець	Підрядна організація
Реставрація з реконструкцією окремих приміщень	1920-ті роки		За участю арх В. Городець-кого	
Реконструкція та ре став-рація бувшого замку з пере -плануванням приміщень	1950 - поч. 1960-х р.р.			
Виконано заміну покриття покрівлі	2000-2002 р.р	Державний історико арх. заповідник у м. Збаражі.	ПП «Бригідир	
Влаштовано котельню в східній частині господарських будівель для центральної частини палацу	2008-2010р.р	Національний заповідник "Замки Тернопілля"	ТОВ «Галичина – Інтерн»	ТОВ «Галичина – Інтерн»
Ремонтно-реставраційні роботи фасадів Палацу	2007, 2008р.р	Національний заповідник "Замки Тернопілля"	ТОВ «Укрпол-реставрація»	ТОВ «Укрполрестав рація»
Ремонтно-реставраційні роботи по окр. приміщеннях палацу (санвузли, вітальні, передпокій, кімната генеральська).	2010 р.	Національний заповідник "Замки Тернопілля"	Власні сили та НВП «Еко-Буд-Ресурс»	
Відтворено інтер'єр дзеркальної зали та ліквідовано аварійність підпірної стіни палацу	2016, 2017р.р	Національний заповідник "Замки Тернопілля"	ПрАТ «Кам'янець-По-дільськ-Реставрація»	

18. Основні джерела відомостей про об'єкт:

Археологічні матеріали	
Іконографічні матеріали	1. Обліковий паспорт на художні твори, що зберігаються в пам'ятках архітектури Української РСР. - Львів, 1990.
Архівні матеріали	2. Львівська наукова бібліотека ім. В.Стефаника НАН України. Відділ рукописів. - Ф. УК-25.-Арк. 198; Ф. УК-52.-Арк.115;Ф. УК-32,-Арк.91-94;Ф.УК-28/.-Арк.488-489б, 581.
Бібліографічні матеріали	3. Памятники градостоительства и архитектурьі Украинской ССР,-Т.4,- Киев, 1986.С.66-67. •

	4. Крощенко Л. Палацовий комплекс у Вишнівці. Історична довідка. Машинопис. - Київ, 2000 5. Лукомские В. і Ю. Вишневецький замок.//Старые годы.-1912.- С. 3- 20.

19. До паспорта додаються графічні матеріали та фото фіксація:

Найменування	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Картографічні матеріали			
Генеральний план з позначенням зон охорони	1	1999р	Управління містобудування та архітектури Тернопільської облдержадміністрації
Витяг з Державного реєстру	2	10.09.2014 р	Найко В. О.
Витяг з Державного земельного кадастру.	2	09.07.2014 р	Найко В. О.
Кадастровий план	2	2014 р	«ПП Деметра 2008»
Проект землеустрою щодо відведення земельних ділянок. Кадастровий план земельної ділянки.	1	17.06.2014 р.	«ПП Деметра 2008»
Історична довідка	1	2010 р	Кибалюк М.
Схема аналізу історичного розвитку палацового комплексу.	1	2006 р	Інститут «Укрзахідпроектреставрація»
Графічні матеріали			
Ситуаційна схема	1	2010р	Ін-т «Західроектреставрація»
Топоплан	1	2010р	Ін-т «Західроектреставрація»
Фотофіксації			
Фото з квадрокоптера	1	2018 р	
Фото загального виду об'єкта	1	2013 р	

Паспорт склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Провідний інженер відділу ОЕРПІК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак Г. В.		05 . 2018 р

Начальник Управління культури

Тернопільської облдержадміністрації _____Г. П. Шергей

	4. Крощенко Л. Палацовий комплекс у Вишнівці. Історична довідка. Машинопис. - Київ, 2000 5. Лукомские В. і Ю. Вишневецький замок.//Старые годы.-1912.- С. 3- 20.

19. До паспорта додаються графічні матеріали та фото фіксація:

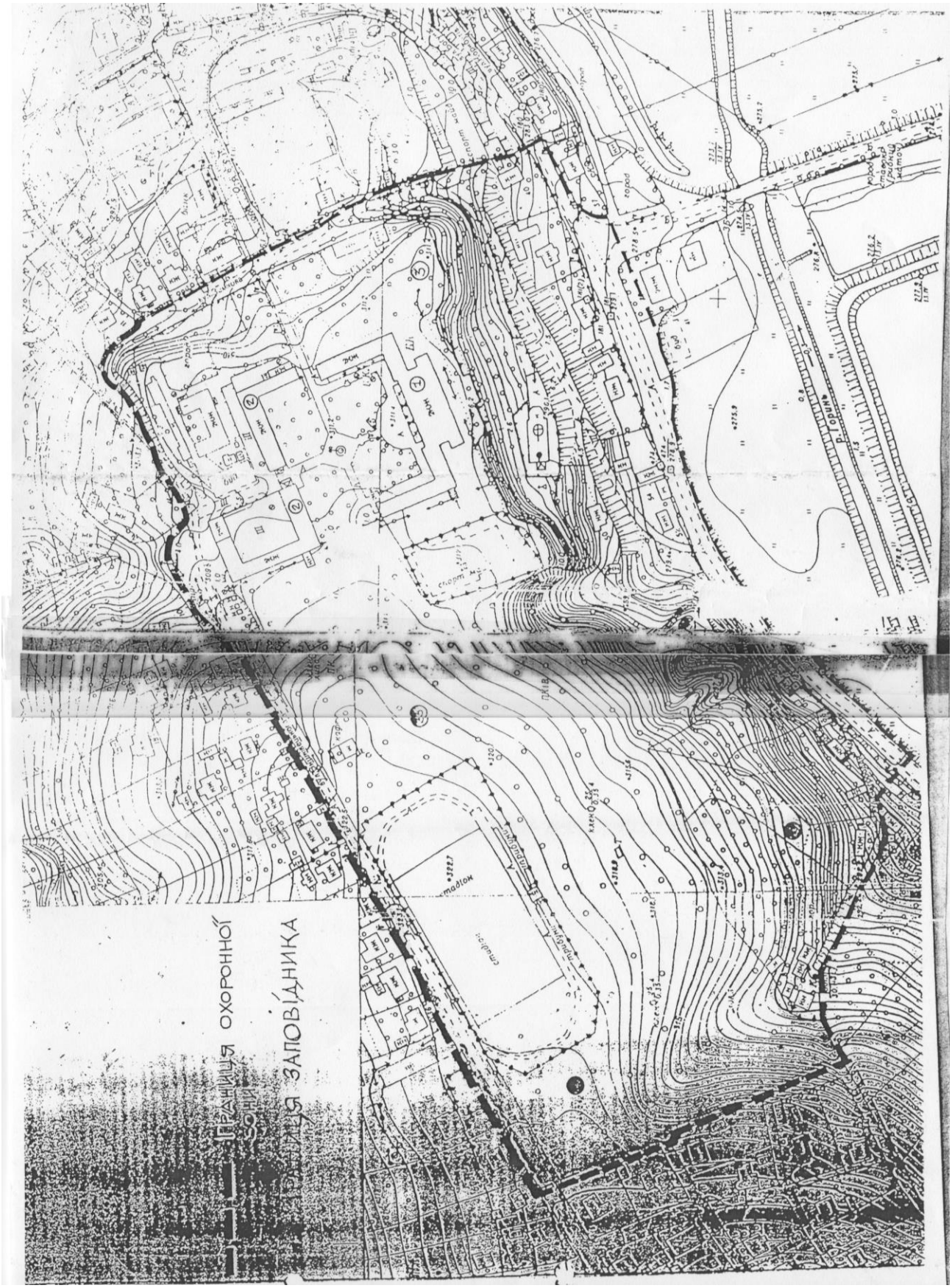
Найменування	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Картографічні матеріали			
Генеральний план з позначенням зон охорони	1	1999р	Управління містобудування та архітектури Тернопільської облдержадміністрації
Витяг з Державного реєстру	2	10.09.2014 р	Найко В. О.
Витяг з Державного земельного кадастру.	2	09.07.2014 р	Найко В. О.
Кадастровий план	2	2014 р	«ПП Деметра 2008»
Проект землеустрою щодо відведення земельних ділянок. Кадастровий план земельної ділянки.	1	17.06.2014 р.	«ПП Деметра 2008»
Історична довідка	1	2010 р	Кибалюк М.
Схема аналізу історичного розвитку палацового комплексу.	1	2006 р	Інститут «Укрзахідпроектреставрація»
Графічні матеріали			
Ситуаційна схема	1	2010р	Ін-т «Західроектреставрація»
Топоплан	1	2010р	Ін-т «Західроектреставрація»
Фотофіксації			
Фото з квадрокоптера	1	2018 р	
Фото загального виду об'єкта	1	2013 р	

Паспорт склав:

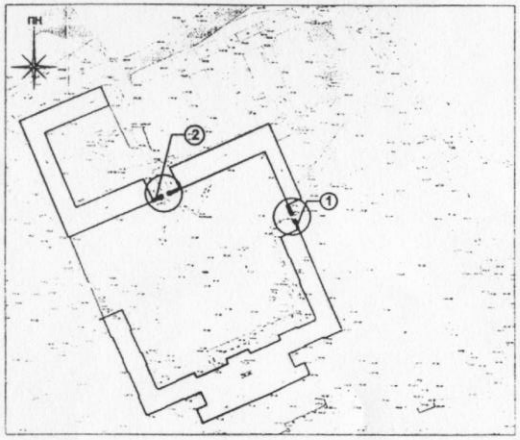
Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Провідний інженер відділу ОЕРПІК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак Г. В.		05 . 2018 р

Погоджено:

Начальник Управління культури Тернопільської ОДА _____ **Г. П. Шергей**

ГРАНИЦА ЗОНЫ ОХОРОННОЙ ЗАПОВЕДНИКА

СИТУАЦІЙНА СХЕМА М 1:2000

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

(1) - Об'єкти на які розробляється проектна документація

ЕКСПЛІКАЦІЯ

(1) - східна брама

(2) - північна брама

Погоджено:
Голова Держкультурспадщини: М.М. Кучеру

Робочий проект розроблено у відповідності до діючих норм, правил, Державних стандартів, і передбачає заходи, що забезпечують вибухобезпечну і пожежобезпечну експлуатацію будівлі при дотриманні передбачених проектом заходів.

ГАП З.Лагуш

ВІДОМІСТЬ КРЕСЛЕНЬ ОСНОВНОГО КОМПЛЕКТУ

Аркуш	Назва	Примітки
01	Ситуаційна схема ; відомість креслень основного комплекту	
1	Загальні дані; відомість специфікацій	
	Реставрація північної брами	М 1:50
2	План	М 1:50
3	Північний фасад. Розріз 1-1	
4	Брама. М 1:25. Вузол 1. М 1:10	
5	Огорожа. М 1:25. Вузол 2. М 1:10	
6	Специфікація металу на один виріб Брама; Огорожа.	
	Реставрація східної брами	
7	План. Східний фасад. Розріз 1-1.	М 1:50
8	Брама. М 1:25. Вузол 1. М 1:10	
9	Огорожа з хвірткою.Огорожа.М 1:25. Вузол 2.Позиція-1. М 1:5	
10	Специфікація металу на один виріб Брама; Огорожа з хвірткою; Огорожа.	

Зм.	Кіл.	Арк.	№ док.	Підпис	Дата	3-07-АБ VI-02-01			
						Палацовий комплекс в смт. Вишнівець Збаразького р-ну Тернопільської обл. (пам. арх. XVII ст. ох. № 663).			
Директор		З.Лагуш				Ремонтно-реставраційні роботи по окремих приміщеннях палацу, систем водопостачання, каналізації.	Стадія	Аркуш	Аркушів
ГАП		З.Лагуш					РП	01	10
Виконав		Б.Гринько				Ситуаційна схема Відомість креслень основного комплекту	ПП Архітектурна майстер "Лагуш і спілка"		
Перевірив		З.Лагуш							

Інв. № осн. | Підпис і дата | Зам. інв. №

ВИТЯГ
з Державного земельного кадастру про земельну ділянку

Номер витягу	НВ-6101157502014
Дата формування	09.07.2014
Надано на заяву (запит)	Національний заповідник "Замки Тернопілля" 09.07.2014, ЗВ-6101213072014

Дані, за якими здійснювався пошук інформації у Державному земельному кадастрі

Кадастровий номер земельної ділянки	6122455300:02:001:0199

Загальні відомості про земельну ділянку

Кадастровий номер	6122455300:02:001:0199
Місце розташування (адміністративно-територіальна одиниця)	Тернопільська область, Збаразький район, смт.Вишнівець, вулиця Замкова
Цільове призначення:	04.07
Категорія земель	Землі природно-заповідного та іншого природоохоронного призначення
Вид використання земельної ділянки	Для зберігання та використання парків- пам'яток садово- паркового мистецтва
Форма власності	Державна власність
Площа земельної ділянки, гектарів	7.7331

Відомості про державну реєстрацію земельної ділянки

Інформація про документацію із землеустрою, на підставі якої здійснена державна реєстрація земельної ділянки	Проект землеустрою щодо відведення земельних ділянок, 17.06.2014;"ПП Деметра 2008", Харчук О.В.
Орган, який зареєстрував земельну ділянку	Відділ Держземагентства у Збаразькому районі
Дата державної реєстрації земельної ділянки	01.07.2014

Створено за допомогою програмного забезпечення Державного земельного кадастру

Відомості про обмеження у використанні земельної ділянки

Відомості про обмеження у використанні земельної ділянки, встановлені Порядком ведення Державного земельного кадастру, затвердженого Постановою Кабінету міністрів України від 17.10.2012 No.1051, не зареєстровані.

Відомості про державного кадастрового реєстратора (нотаріуса), який надав витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку.

Витяг підготував та надав І. Б. Коник, Відділ Держземагентства у Збаразькому районі

Підпис:

М.П.

ВИТЯГ
з Державного земельного кадастру про земельну ділянку

Номер витягу	НВ-6101141792014
Дата формування	01.07.2014
Надано на заяву (запит)	Національний заповідник "Замки Тернопілля" 01.07.2014, ЗВ-6101196862014

Дані, за якими здійснювався пошук інформації у Державному земельному кадастрі

Кадастровий номер земельної ділянки	6122455300:02:001:0198

Загальні відомості про земельну ділянку

Кадастровий номер	6122455300:02:001:0198
Місце розташування (адміністративно-територіальна одиниця)	Тернопільська область, Збаразький район, смт.Вишнівець, вулиця Замкова, 5
Цільове призначення:	08.01
Категорія земель	Землі історико-культурного призначення
Вид використання земельної ділянки	Для забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини
Форма власності	Державна власність
Площа земельної ділянки, гектарів	2.9022

Відомості про державну реєстрацію земельної ділянки

Інформація про документацію із землеустрою, на підставі якої здійснена державна реєстрація земельної ділянки	Проект землеустрою щодо відведення земельних ділянок, 17.06.2014;"ПП Деметра 2008", Харчук Олександр Володимирович
Орган, який зареєстрував земельну ділянку	Відділ Держземагентства у Збаразькому районі
Дата державної реєстрації земельної ділянки	01.07.2014

Відомості про обмеження у використанні земельної ділянки

Відомості про обмеження у використанні земельної ділянки, встановлені Порядком ведення Державного земельного кадастру, затвердженого Постановою Кабінету міністрів України від 17.10.2012 No.1051, не зареєстровані.

Відомості про державного кадастрового реєстратора (нотаріуса), який надав витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку

Витяг підготував та надав І. Б. Коник, Відділ Держземагентства у Збаразькому районі

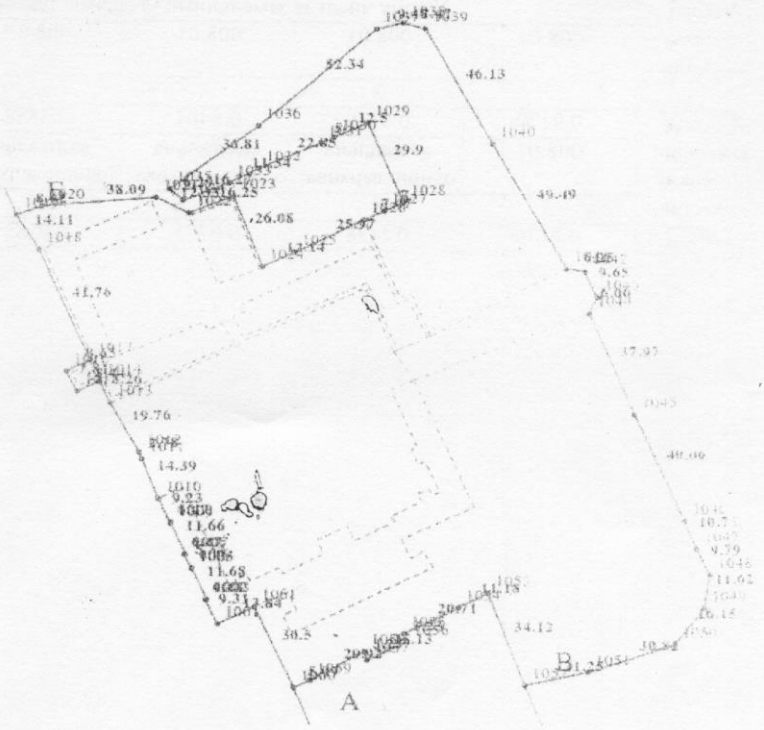
Підпис:

М.П.

Додаток до витягу з Державного земельного кадастру про земельну ділянку від 01.07.2014 р. № НВ-6101611792014

Кадастровий план земельної ділянки

Кадастровий номер земельної ділянки 6122455300:02:001:0198

Масштаб 1: 2000

Створено за допомогою програмного забезпечення Державного земельного кадастру

Опис меж Умовні позначення

Від А до Б Національний заповідник "Замки Чернігівщини";

Від Б до В Вишнівецька селищна рада;

Від В до А Вишнівецька парафія Свято-Успенського храму Української Православної Церкви Київського Патріархату;

Експликація земельних угідь:

Усього земель, гектарів	У тому числі за земельними угіддями, гектарів:				
	008.01	008.01	008.01	008.01	008.01
1	2	3	4	5	6
Площа земельної ділянки, гектарів	0.9179	0.5159	0.6404	0.2858	0.0958
	008.01	капітальна одноповерхова;	капітальна одноповерхова;	капітальна одноповерхова;	
	7	8	9	10	
2.9022	0.2170	0.1138	0.0771	0.0385	

Таблиця земельних угідь

№ угідь	Код згідно КВЗУ		Назва земельних угідь	Площа
	Групи	Підгрупи		
1	008	01	Під громадською забудовою, парк	7,7331

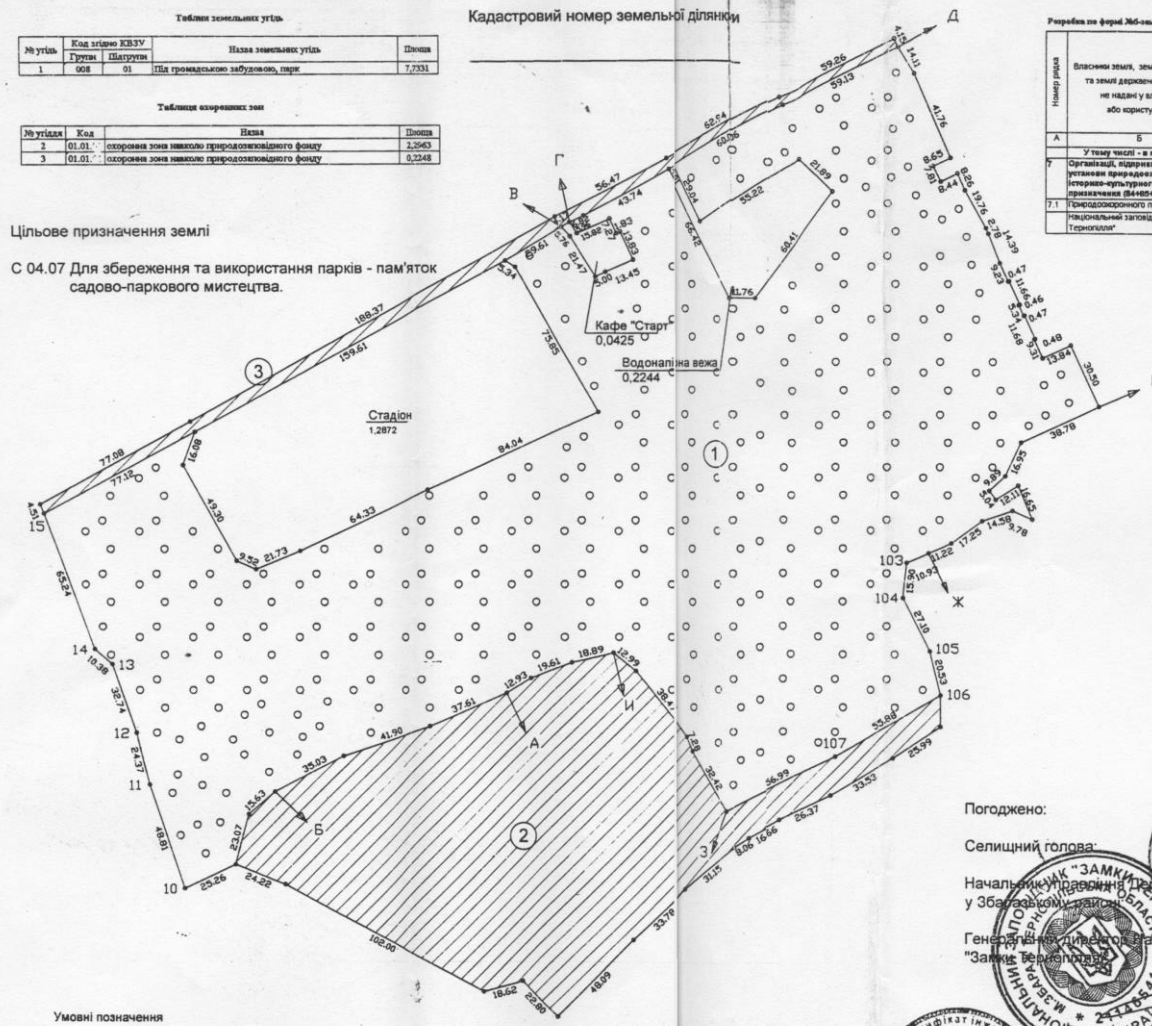
Таблиця охоронних зон

№ угіддя	Код	Назва	Площа
2	01.01.[illegible]	охоронна зона навколо природозаповідного фонду	2,2943
3	01.01.[illegible]	охоронна зона навколо природозаповідного фонду	0,2248

Кадастровий номер земельної ділянки

Цільове призначення землі

С 04.07 Для збереження та використання парків - пам'яток садово-паркового мистецтва.

Умовні позначення

огорожі кам'яні та залізобетонні висотою 1 і більше метра, мури історичні

огорожі металічні висотою 1 м і більше

парк

(1) номера угідь

—Г— трубопровід

Таблиця координат (див. на звороті)

Розробка по формі №6-зем (гектари)

Номер рядка	Власники землі, землекористувачі та землі державної власності не надані у власність або користування	Шифр рядка	Кількість власників землі та землекористувачів	Загальна площа земель, всього (гр.3+21+34+63+66+67+72)	Забудовані землі					З усіх земель	
					всього (гр.35+38+42+43+44+45+50+55)	в тому числі				природоохоронного призначення	історико-культурного призначення
						земель громадського призначення	всього (гр.56+57+58+59+60+61+62)	у тому числі			
								зелених насаджень заг. користування			
А	Б	В	1	2		43	55	56		78	81
	У тому числі - в межах нас.										
7	Організації, підприємства і установи природоохоронного, та історико-культурного призначення (64+65+66+67)	63	1	7,7331	7,7331		7,7331	7,7331	7,7331		
7.1	Природоохоронного призн.	64	1	7,7331	7,7331		7,7331	7,7331	7,7331		
	Національний заповідник "Замки Тернопілля"		1	7,7331	7,7331		7,7331	7,7331	7,7331		

Опис меж

Від А до Б землі гр. Дворніцького Володимира Георгійовича 6122455300:02:001:0692, 6122455300:02:001:0691

Від Б до В землі Вишневецької селищної ради

Від В до Г землі кафе "Старт" 6122455300:02:001:0034

Від Г до Д землі Вишневецької селищної ради

Від Д до Е землі НЗ "Замки Тернопілля"

Від Е до Ж землі Свято-Вознесенської церкви

Від Ж до З землі Вишневецької селищної ради

Від З до И землі гр. Дворніцької Надії Іванівни 6122455300:02:001:0656, 6122455300:02:001:0657

Від И до А землі гр. Головацької Нелі Василівни

Погоджено:

Селищний голова: Баюрський Р.В.

Начальник управління Держагентства у Збаразькому районі: Букурін С.О.

Генеральний директор Національного заповідника "Замки Тернопілля": Маціпура А.В.

Директор	Ворощук Ю.Я.		
Виконав	Харчук О.В.		
Перевірив	Букатович Д.М.		

Палацово-парковий комплекс Вишнівецького замку
смт. Вишнівець вул. Замкова, 5
Збаразького району Тернопільської області

Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки для обслуговування палацового комплексу з метою передачі в постійне користування Національному заповіднику "Замки Тернопілля" в смт. Вишнівець Збаразького району

Стадія	Аркуш	Аркушів
П	1	1

Кадастровий план

Масштаб 1:2000

ПП "Деметра 2008"

Розробка по формі №6-зем (тиктарів)

Номер рядка	Власники землі, землекористувачі та землі державної власності не надані у власність або користування	Шифр рядка	Кількість власників землі та землекористувачів	Загальна площа земель, всього (гр.3+21+34+63+66+67+72)	Забудовані землі				З усіх земель	
					всього Гр. 35+38+42+43+44+45+50+55	в тому числі			природо-охоронного призначення	історико-культурного призначення
						землі громадського призначення	для відпочинку та інші	у тому числі зелених насаджень заг. корист		
А	Б	В	1	2		43	55	56	78	81
	У тому числі - в межах нас.									
7	Організації, підприємства і установи природоохоронного, та історико-культурного призначення (84+85+86+87)	83	1	2,9022	2,9022	2,9022				2,9022
7.4	історико-культурного приз.	87	1	2,9022	2,9022	2,9022				2,9022
	Національний заповідник "Замки Тернопілля"			2,9022	2,9022	2,9022				2,9022

Таблиця земельних угідь

№ угід	Код згідно КВЗУ		Назва земельних угідь	Площа
	Групи	Підгрупи		
1	008	01	Під громадською забудовою, госп. двір	0,5152
2	008	01	Під громадською забудовою, сквер	0,5159
3	008	01	Під громадською забудовою, сквер	0,6404
4	008	01	Під громадською забудовою, під'їздами і проходами	0,0958
5	008	01	Під громадською забудовою, сквер	0,9179
6	008	01	Під громадською забудовою, замковий палац	0,2170

Таблиця охоронних зон

№ угіддя	Код	Назва	Площа
7	01.02	охоронна зона об'єкта культурної спадщини	1,8845

Цільове призначення землі

08.08.01 Для забезпечення охорони об'єктів культурної спадщини

Опис меж

Від А до Б землі Вишнівецької селищної ради

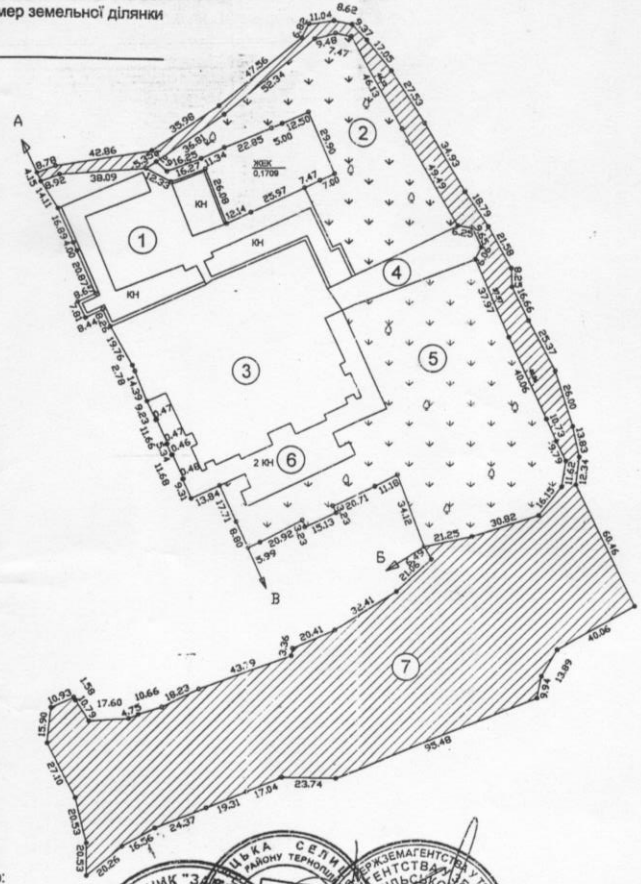
Від Б до В землі Свято-Вознесенської церкви

Від В до А землі НЗ "Замки Тернопілля"

Умовні позначення

- Юн — будівлі нежитлові, вогнестійкі, одноповерхові
- 2Юн — будівлі нежитлові, вогнестійкі, багатоповерхові
- огорожі кам'яні та залізобетонні висотою 1 і більше метра, мури історичні
- огорожі металічні висотою 1 м і більше
- сквери
- нов. — електрокабелі низької напруги
- трубопровід
- (1) номера угідь

Кадастровий номер земельної ділянки

Погоджено:

Селищний голова: Вишнівецький Р.В.

Начальник управління Держземагентства у Збаразькому районі: Кукурін С.О.

Генеральний директор Національного заповідника "Замки Тернопілля": Маціпура А.В.

Директор	Воронюк Ю.Я.		Палацово-парковий комплекс Вишнівецького замку смт. Вишнівець вул. Замкова, 5 Збаразького району Тернопільської області		
Виконав	Харчук О.В.		Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки для обслуговування палацового комплексу з метою передачі в постійне користування Національному заповіднику "Замки Тернопілля" в смт. Вишнівець Збаразького району	Стадія	Аркуш	Аркушів
Перевірив	Матвійчук М.			П	1	1
			Кадастровий план Масштаб 1:2000	ПП "Деметра 2008"		

Історична довідка.
Палацово-парковий комплекс, смт Вишнівець.

Історія цієї пам'ятки почалася з побудови у 1395 році замку на високому березі р. Горинь князем Дмитром Корибутом.

Після розорення замку 1494 р. у старому Вишнівцю князь Михайло Вишнівецький переносить замок і поселення на нове місце на лівому березі Горині. З оборонної точки зору новообране місце мало великі переваги. З півдня замок був добре захищений самим характером рельєфу, а інші сторони, відповідно сплановані захищали вали, вежі та стіни. Уяву про фортифікаційну систему замку дає план датований серединою XVIII ст.

У 1640-х роках замок був перебудований за новими правилами фортифікації та розширений Ієремією Вишневецьким. У 1644 році Ієремія Вишневецький збудував монастир босих кармелітів з костьолом Св. Ганни. З середини XVII до початку XVIII століття замок, як і с-ще Вишнівець, неодноразово захоплювався козаками, татарами, турками, шведами. У другій чверті XVIII ст. Михайло Сервацій реконструював замок та збудував палац з парком (8 га, у кінці XVIII століття). У створенні ансамблю брали участь відомі французькі архітектори, учні Лепотра та Мансара.

Замок наприкінці XVIII ст. мав чотири бастіони, з гострими зовнішніми кутами. Найменшим був південно - західний бастіон, що продиктовано рельєфом. Куртини між бастіонами складалися з валів з брустверами. На територію замкового подвір'я вели три брами: на північному сході та північному заході з кам'яними в'їздовими вежами, на південному заході комунікація відбувалась через бастіон. В систему оборони замку входили також фортифікаційні споруди монастиря кармелітів.

Згодом військова необхідність Вишнівецького замку була втрачена і його оборонні споруди стали заважати життєвим вимогам і їх почали розбирати. Так розібрали камінь з північно - та південно-західних куртин валу, бастіони оплили і втратили форму, кам'яні в'їздові вежі розібрали.

Центральне місце посідає палацовий ансамбль, до якого входять: палац, службові споруди, зведені в XVII ст. на місці колишнього оборонного замку, підпірні стіни, рештки земляних бастіонів і замкова церква. Від західної сторони до палацового двору прилягає великий парк, на сьогоднішній час занедбаний.

Палац відвідали 1781р. - король Польський Станіслав Август Понятовський, 1788 р. - король Польський Станіслав Август Понятовський та Павло I, 1846 р. - Тарас Григорович Шевченко, 1848 р. Оноре де Бальзак, на початку XX ст. - Леся Українка.

Палац славився своїми значними мистецькими колекціями, які згодом, у кінці XIX ст., при розпродажі Вишневецького маєтку збагатили збірки багатьох музеїв Європи.
На базі палацових колекцій був започаткований перший громадський музей України - Історичний музей, а частина Вишневецької бібліотеки поповнила відділ стародруків Національної наукової бібліотеки ім.. В.І.Вернадського.

Пам'ятка архітектури XVII ст. (ох. № 663) палацово-парковий комплекс в смт. Вишнівець Збаразького р-ну, Тернопільської обл. є унікальним зразком палацово-паркової архітектури. Постановою Кабінету Міністрів №878 від 26 липня 2001 року згідно ст. 2 і 17 Закону України про охорону культурної спадщини Вишнівецький палац в списках історичних населених місць України.

Хронологія будівництва та історичних подій.

Бл. 1720 р. - будівництво палацу фундушем князя Михайла Серватія за проектом учнів Фр. Мансара (Mansart) або Ріко де Тіржеля (Ricaud de Tirregaille). Очевидно, що у роботах був задіяний Ж. Бланж Дапре, головний архітектор монастиря кармелітів босих у Вишнівці.

1732-1733 рр. - добудовуються бічні крила та кордегардії.

1753 р. - смерть Михайла Серватія Вишневецького. Весь його багатомільйонний маєток поділений між нащадками його почергових жон - Огінськими та Замойськими. Вишнівець переходить у спадок Катерині з Замойських Мнішековій.

1754 р. - реєстр з архіву Млиновського-Ходкевичів засвідчує наявність великої кількості матеріалів, призначених для оформлення інтер'єру палацу (стінні обиття, меблі, фігуративна різьба тощо).

1771-1806 рр. - Вишнівець належить Георгію (Єжи) Мнішеку, який розбудовує палац, примножує архіви, впорядковує бібліотеку. Саме у цей час у палаці створюється збірка

першорядних європейських майстрів. Г. Мнішек, улюбленець останнього польського короля Станіслава Августа Понятовського, прагне не відставати від свого патрона у витонченості смаків.

1781 р. - перебування протягом чотирьох днів у „палаці Мнішека" короля Станіслава Августа та російського спадкоємця престолу Павла.

Ост, трет ХУІІІ ст - створення навколо палацу „італійського саду" та „англійського парку" (архіт. Д.Бургіньйон - Burguignon та Д. Міклер - Mikler).

1819 р. - власник замку Кароль-Філіп Мнішек купує 48 образів з галереї короля Станіслава-Августа, що після детронізації останнього були розпорошені по Європі.

Жовтень 1848 р. - перебування у Вишнівці О. Де Бальзака, який порівнює Вишнівець з Версалем. Французький письменник налічує у палаці бл. 1800 творів мистецтва.

1850-ті рр. - упадок Вишнівецького замку. Значні втрати у палацовій бібліотеці.

1852 р. - Андрій-Георгій Мнішек продає замок грузинській княгині Абамелек, а перед тим вивозить найкращі твори мистецтва до Парижу. Княгиня ж вивезла вглиб Росії на 20-ти возах меблі, книги, вироби з порцеляни, бронзову скульптуру тощо.

1860-ті рр. замок почергово належить В. Брель-Плятеру, Г. Горчакову, кн. Гогенлое. Брель-Плятер складає інвентар замку, доукомплектовує бібліотеку.

1878 р. - замок набув київський купець та банкір Іван Толь (Толлі). Твори мистецтва знову розпорошуються по різних колекціях з нечуваною швидкістю. Велику кількість книжок придбав львівський антиквар Лейб Ігель. 5 картин зі сценами, що представляють Дмитра-Самозванця та Марію Мнішек придбав київський генерал-губернатор і переказав їх майбутньому імператорові Олександру П (1876 р.).

Микола Костомаров пропонує скликати комісію, щоб припинити розпродаж творів.

1879 р. - інвентаризація творів замку Ф. Ейсимоном (Eysymont).

1884 р. - інвентаризація творів замку представником київських музеїв Горленком.

1898 р. - І. Толь передав кілька історичних полотен, у т.ч. „Катерина П та Станіслав Август у Каневі" київському музеєві. Однак більшість збережених творів та майже всю бібліотеку вивіз з собою.

Поч. ХХ ст. - замок придбав Павло Демидов, який прагне надати палацові первісний вигляд. Він скуповує предмети, що колись належали замкові, кілька залів опоряджує у стилі Людовіка ХУ1.

1913 - замок викуповує Зигмунт Грохольський.

1920р. - значне ушкодження палацу під час перебування загонів Червоної армії.

1921р. - палац придбав Кременецький сейм. Створення тут ремісничої школи.

1927 р. - представники комісії констатують значне просування консерваційних і реставраційних робіт. Рекомендовано повернути інтер'єрам вигляд ХУШ ст. та усунути з приміщень ремісничі цехи.

Лютий 1944 р. - нищення палацу та костелу кармелітів під час військових дій.

1950 р. - ремонтно-відновні роботи, внутрішнє перепланування, заміна перекриття.

1960-ті рр. капітальний ремонт; створення у приміщеннях палацу бібліотеки, ПТУ.

1999 р. - палацово-парковий комплекс передано на баланс Державного історико-архітектурного заповідника у м. Збаражі (з лютого, 2005р НЗ «Замки Тернопілля»).

2003-2008 р.р. – відновлено та відремонтовано дах палацу, ліквідовано аварійний стан колон, частково поштукатурено стіни, реставровано та консервовано декоративні вази огорожі, проведено пофарбування фасадів господарських будівель та палацу, розчищено підземелля палацу, проведені протиаварійні роботи по внутрішніх приміщеннях палацу, влаштовано стяжку підлоги приміщення дзеркального залу, понижено рівень землі курдонеру.

В липні, 2011 року під час проведення археологічних робіт вдалося знайти фрагмент круглої кам'яної вежі, що розташована в межах північно-східного бастіону. Дана знахідка є надзвичайно важливою в плані дослідження історії та архітектури Вишнівецького палацово-паркового ансамблю та викликала неабияку цікавість спеціалістів. На жаль, збереглася лише підземна частина вежі, вимурувана з кам'яних брил з товщиною стіни у півтора метри.

В 2016, 2017 р.р. проведені роботи по відтворенню інтер'єрів Дзеркальної зали та ліквідацію аварійності підпірної стіни палацу Вишнівецького палацово-паркового комплексу згідно робочого проекту.

Фото : Загальний вигляд палацового комплексу з квадрокоптера.

Фото 2. Загальний вид комплексу. 2013 р

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Палац

(найменування об'єкта)

вид	Тип	Категорія пам'ятки
Архітектурний, історичний	Споруда	Національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

1640-1720 рр.

2. Місцезнаходження об'єкта:

Вул. Замкова,5 селище Вишнівець Збаразького району Тернопільської області

3. Охоронний № пам'ятки:

архітектури національного значення 663-Н/1

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63 р № 970.

5. Функціональне використання:

сучасне використання	первісне призначення	інші (протягом часу існування об'єкта)
Національний заповідник "Замки Тернопілля"	Житлове	Навчально-виховне, культурно-просвітницьке

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	**Палац розміщений на обривистому, правому березі р. Горинь, над долиною із сільською забудовою.** З півдня територія палацу завершується терасою та підпірними стінами і валами. Палацовий комплекс в**ідіграє провідну роль в історії забудови селища, займає головне місце у формуванні його об'ємно-просторової композиції.**
Характеристика об'єкта	Палац **побудований у стилі класицизму і складається з трьох об'ємів: центрального і двох крил, що до кінця XVIII ст. становили окремі будівлі, а відтак були об'єднані павільйонами. Головний фасад акцентований на центральній осі псевдо ризалітом з колонним** портиком тосканського ордену та фронтоном, оздобленим рельєфом у тимпані. Аналогічний устрій має південний фасад: центральний ризаліт поєднаний з павільйонами галереєю у нижньому ярусі, що створює над ним терасу. Розміщені під прямим кутом до головного корпусу крила утворюють разом з ним з півночі широкий курдонер. По осях крила виділені розкріповками з портиками, творячи лаконічну цілісність з об'ємом головного корпусу. Архітектурну композицію доповнюють трикутні фронтони крил, наметові завершення дахів павільйонів, рівномірне членування фасадів пілястрами.
Наявність творів мистецтва	**1. Рельєф у тимпані (на фасаді Палацу), друга половина XVIII ст.. Стюкко, ліпнина. Висота близько 3,5 м, ширина близько 8 м, глибина 0,4 м.**

	2.Декоративні вставки вікон центрального ризаліту (на фасаді Палацу), середина XVIII ст. Стюкко, ліпнина. Розміри: 50х130х10,

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Палац.

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний, аварійний	Акт технічного стану №10 від 15 січня 2018 року

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік роз-роблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Концепція реабілітації та реставрації палацового комплексу в смт Вишнівець	2006	Інститут «Укрзахідпроектреставрація»	Архів ін.-ту, НЗ «Замки тернопілля»
Реконструкція та відновлення фасадів палацу Вишневецьких	2005	СПД ФО «Огоньок В. О.	СПД«ОгоньокВ.О НЗ «Замки Тернопілля»
Ремонтно-реставраційні роботи по окремих приміщеннях палацу, системи водо поста-чання, каналізації та опалення Палацового комплексу	2010	Архітектурна майстерня «Лагуш і спілка»	Архів АМ «Лагуш і спілка», НЗ «Замки Тернопілля»
Відтворення інтер'єрів дзеркальної зали та ліквідація аварійності підпірної стіни палацу	2016	Архітектурна майстерня ФОП Вербовецького Ю.	Архів АМ ФОП Вербовецького, НЗ «Замки Тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Історична довідка	1	2018 р	Л. Шиян
Акт технічного стану палацу	1	2018 р	А. Соломчак
Графічні матеріали			
Плани І, ІІ поверхів палацу	2	2006 р	Ін-т «Проектреставрація»
Фасади палацу	3	2006 р	- ІІ -
План дзеркальної зали палацу	1	2015 р	АМ ПП Вербовецького
Розріз дзеркальної зали	1	2015 р	- ІІ -
Схема розміщення точок фотофіксацій	1	2017 р	Соломчак Г.
Фото палацу	11	2017,2018рр	Кибалюк М.,Соломчак Г.

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Пр інженер відділу ОЕРПК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак Ганна Володимирівна		05. 2018 р

Начальник управління культури
Тернопільської облдержадміністрації _____Г. П. Шергей

Генеральний директор Національного
Заповідника "Замки Тернопілля" _____А. В. Маціпура

	2.Декоративні вставки вікон центрального ризаліту (на фасаді Палацу), середина XVIII ст. Стюкко, ліпнина. Розміри: 50х130х10,

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Палац.

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний, аварійний	Акт технічного стану №10 від 15 січня 2018 року

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік роз-роблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Концепція реабілітації та реставрації палацового комплексу в смт Вишнівець	2006	Інститут «Укрзахідпроектреставрація»	Архів ін.-ту, НЗ «Замки тернопілля»
Реконструкція та відновлення фасадів палацу Вишневецьких	2005	СПД ФО «Огоньок В. О.	СПД«ОгоньокВ.О НЗ «Замки Тернопілля»
Ремонтно-реставраційні роботи по окремих приміщеннях палацу, системи водо постачання, каналізації та опалення Палацового комплексу	2010	Архітектурна майстерня «Лагуш і спілка»	Архів АМ «Лагуш і спілка», НЗ «Замки Тернопілля»
Відтворення інтер'єрів дзеркальної зали та ліквідація аварійності підпірної стіни палацу	2016	Архітектурна майстерня ФОП Вербовецького Ю.	Архів АМ ФОП Вербовецького, НЗ «Замки Тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Історична довідка	1	2018 р	Л. Шиян
Акт технічного стану палацу	1	2018 р	А. Соломчак
Графічні матеріали			
Плани I, II поверхів палацу	2	2006 р	Ін-т «Проектреставрація»
Фасади палацу	3	2006 р	- II -
План дзеркальної зали палацу	1	2015 р	АМ ПП Вербовецького
Розріз дзеркальної зали	1	2015 р	- II -
Схема розміщення точок фотофіксацій	1	2017 р	Соломчак Г.
Фото палацу	11	2017,2018рр	Кибалюк М.,Соломчак Г.

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Пр інженер відділу ОЕРПК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак Ганна Володимирівна		05. 2018 р

Начальник управління культури
Тернопільської облдержадміністрації _____ **Г. П. Шергей**

Генеральний директор Національного
Заповідника "Замки Тернопілля" _____ **А. В. Маціпура**

Додаток 1

АКТ

технічного стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини

№ 10/1 **від 15.01.2018р**

Палацово-парковий комплекс
(найменування об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

Архітектурний.
(вид/види об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

Національного значення
(категорія об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63р №970
(номер і дата рішення про взяття на облік)

663
(існуючий охоронний номер (за наявності)

Ми, що нижче підписалися, представники: **Управління культури Тернопільської обласної державної адміністрації:**
(найменування органу охорони культурної спадщини,
Шергей Григорій Платонович – начальник управління культури
П.І.Б., найменування посади)
Пелехатий Ярослав Омелянович - головний спеціаліст відділу культури, охорони культурної спадщини з одного боку і
Маціпура Анатолій Вікторович- генеральний директор Національного
(П.І.Б., найменування посади)
заповідника «Замки Тернопілля»
з іншого боку (далі - користувач), склали цей Акт про те, що цього числа нами проведено огляд технічного стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини

Палац, ох. № 663 / 1
(найменування об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини, охоронний номер)
що розташована **Тернопільська область, смт Вишнівець, вул. Замкова,5**
(місцезнаходження об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини)
загальною площею 3022,4 м^2
технічна адреса вказаного об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини **Тернопільська область, Збаразький район, смт Вишнівець**

У результаті огляду об'єкта (пам'ятки) встановлено:

ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ'ЄКТА (ПАМ'ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:

1.Загальний стан об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини. **Будівля палацу зведена у стилі класицизму і складається з трьох об’ємів: центрального і двох крил, що до кінця XVIII ст. становили окремі будівлі, а відтак були з’єднані**

(коротка характеристика стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини в цілому)

павільйонами. Головний фасад акцентований на центральній осі псевдо ризалітом з колонним портиком тосканського ордену та фронтоном, оздобленим рельєфом у тимпані. Аналогічний устрій має південний фасад: центральний ризаліт поєднаний з павільйонами галереєю у нижньому ярусі, що створює над ним терасу. Розміщені під прямим кутом до головного корпусу крила утворюють разом з ним з півночі широкий курдонер. По осях крила виділені розкріповками з портиками, творячи лаконічну цілісність з об’ємом головного корпусу. Архітектурну композицію доповнюють трикутні фронтони крил, наметові завершення дахів павільйонів, рівномірне членування фасадів пілястрами.

2.Стан збереження. **Незважаючи на втрати й переробки, сьогодні палац все ж таки зберігає свою первісну планувальну структуру та архітектурні елементи.**

(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин,конструктивних елементів об’єкта

Фундаменти кам’яні, дах дерев’яний складний, покрівля з листової сталі

(пам’ятки)культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру,

пофарбована – знаходяться в задовільному стані.

Стіни - цегляні на вапняному розчині. В 2009-2011 роках проводились ремонтні роботи стін центральної частини палацу: дзеркального залу, вестибюлів І-го та ІІ-го поверхів, стан задовільний. Приміщення ІІ-го поверху центральної частини (актовий зал і допоміжні кабінети бувшого будинку культури) на даний час в незадовільному стані: стеля та стіни мають надмірну вологість, прошиті тріщинами і т.п.

Технічний стан стін у лівому і правому крилах палацу незадовільний і потребує проведення ремонтно-реставраційних робіт;

Перекриття - над підвальними приміщеннями улаштовані склепіння із цегли, стан задовільний. Міжповерхове і дахове перекриття палацу центральної частини виконане із залізобетонних таврових балок, по яких влаштований монолітний залізобетон (в 2017 році підшито гіпсокартоном) в задовільному стані. Кесонні перекриття Зеленої зали ІІ пов та Дзеркальної зали І-го пов зашиті гіпсокартоном в 2010 р; Перекриття в лівову та правому крилах палацу з монолітного залізобетону має аварійні ділянки (обвал перекриття між балками).

Підлоги - в лівому та правому крилах палацу дощаті, бетонні, в деяких приміщеннях відсутні, стан незадовільний. У 2009-2011 роках влаштовано підлогу в центральній частині палацу (вестибюлі І-го поверху та санвузлах із плитки), стан задовільний. Покриття на просторих терасах ІІ-го пов з півдня бетонне, в поточному році проведено гідроізоляцію рубемастом, стан задовільний. Мощення терас ІІ-го поверху центральної частини з півночі потребує ремонту, стан незадовільний. В 2017 році розпочато роботи по влаштуванню підлоги в Дзеркальному залі з щитового паркету.

Дверні та віконні блоки виготовлені із дерева. В 2009-2010 роках було замінено центральні вхідні двері, двері в санвузлах, а також віконні блоки в Дзеркальному залі (окрім 2-х вікон крайнього приміщення з заходу) та вестибюлях І-го і ІІ-го поверхів. В 2017 році влаштовано вхідні двері-3шт з південного входу. Технічний стан замінених дверей та вікон – задовільний. Всі інші дверні та віконні прорізи перебувають в незадовільному стані і потребують заміни;

Стовпи, колони- муровані із цегли. У 2009-2011 роках проводились ремонтно-реставраційні роботи зовнішніх і внутрішніх колон. На даний час технічний стан їх задовільний;

Сходи центральні залізобетонні з бетонною балюстрадою стан задовільний, огородження центральних сходів з чугунних литих елементів в аварійному стані, перила дерев'яні в задовільному стані; сходи бокових крил палацу-залізобетонні з металевими поручнями, в задовільному стані. Сходи до підвалу відсутні, необхідно влаштувати; В 2017 році влаштовано з/б зовнішні сходи 11м*2,4м з півдня з облицюванням піщаником. В правому крилі палацу знаходиться вхід в підвал палацу з кам'яним склепінням, вхід неорганізований, необхідно влаштувати хід.

Зовнішнє декоративне опорядження: відокремлюючі та вінчаючі карнизи; профільовані обрамлення віконних та дверних прорізів; трикутні фронтони крил, які по осях виділені розкріповками з портиками, пишна ліпнина в тимпані герба центрального фронтону в задовільному стані. На головному південному фасаді збереглися місця зруйнованого декору, стан незадовільний.

Палац забезпечений електроенергією, опаленням, водою, каналізацією тільки в центральній частині, стан задовільний. Ліва та права частина палацу потребує влаштування нової системи опалення та влаштування електропостачання.

Наявна меморіальна мармурова таблиця, встановлена до 200-річчя з дня народження Шевченка в 2014 році.

наявності меморіальних дошок тощо)

3.Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об'єкті (пам'ятці) культурної спадщини (за **наявності**) **Перша реставрація з реконструкцією окремих приміщень палацу під ремісничі майстерні була проведена у 1920-х рр. за участю В. Городецького. Наступна реконструкція з цілковитим перепланування приміщень відбулася з 1950 по 1980 рр.**

В 1955 році згідно проекту, виготовленого Тернопількою обласною проектною конторою «облгорсельпроект» проводились роботи по реставрації бувшого замку в райцентрі Вишнівець.

В 2000 - 2001 р.р. проводились роботи з ремонту дерев'яних конструкцій,

(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)

покриття та влаштування водостоків палацу з пофарбуванням-ПП Бригідир.

Для забезпечення збереження, популяризації унікальної пам'ятки розроблено «Комплексну програму збереження та використання палацово-паркового комплексу на 2005-2010рр., яку затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2005 року №914. Згідно програми проведені ремонтно-реставраційні роботи по: ліквідації аварійного стану колон та арочних перемичок, виготовлення та встановлення дерев'яних

віконних блоків, пробивання замурованих дверних та віконних прорізів, демонтовано дисонуючі сходи та перестінки, тинькування стін. Роботи проводились виконавцями НВП «Еко-Буд-Ресурс та ТОВ «Технорест»».

В 2005-2010 роках відновлено більшу частину реконструкції та відновлення фасадів палацу Вишневецьких за проектом СПД ФО «Огоньок В. О. виконавцями: ТОВ «Укрполреставрація» та «Технорест».

В 2010-2016рр проводились ремонтно-реставраційні роботи власними силами заповідника по окремих приміщеннях палацу (вітальні, кімнати генеральської)

З 2016 року розпочато роботи по відновленню інтер'єрів дзеркальної зали-виконавець - ПрАТ «Кам'янець-Подільськ-Реставрація»

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: **Територія, що безпосередньо прилягає до споруди: з південної сторони в 2017 році частково впорядкована, з північної сторони проведено земляні роботи з пониження та влаштовано основу з щебня, східна і західна сторона даної споруди та вся інша територія в незадовільному стані.**
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)

5. Додатки 3 **аркуші**
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини: _____ **Г.П. Шергей**
(Підпис) (П.І.Б.)

_____ **Я. О. Пелехатий**
(Підпис) (П.І.Б.)

А.В. Маціпура _____
(П.І.Б. користувача/власника) (Підпис)

Заступник Міністра культури України _____ **Т. В. Мазур**
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини) (Підпис) (П.І.Б.)

блоків, пробивання замурованих дверних та віконних прорізів, демонтовано дисонуючі сходи та перестінки, тинькування стін. Роботи проводились виконавцями НВП «Еко-Буд-Ресурс та ТОВ «Технорест»».

В 2005-2010 роках відновлено більшу частину реконструкції та відновлення фасадів палацу Вишневецьких за проектом СПД ФО «Огоньок В. О. виконавцями: ТОВ «Укрполреставрація» та «Технорест.

В 2010-2016рр проводились ремонтно-реставраційні роботи власними силами заповідника по окремих приміщеннях палацу (вітальні, кімнати генеральської)

З 2016 року розпочато роботи по відновленню інтер'єрів дзеркальної зали-виконавець - ПрАТ «Кам'янець-Подільськ-Реставрація»

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: **Територія, що безпосередньо прилягає до споруди: з південної сторони в 2017 році частково впорядкована, з північної сторони проведено земляні роботи з пониження та влаштовано основу з щебня, східна і західна сторона даної споруди та вся інша територія в незадовільному стані.**
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)

5. Додатки 3 **аркуші**
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини:

_____ **Г.П. Шергей**
(Підпис) (П.І.Б.)

_____ **Я. О. Пелехатий**
(Підпис) (П.І.Б.)

А.В. Маціпура _____
(П.І.Б. користувача/власника) (Підпис)

Заступник Міністра культури України _____ **Т. В. Мазур**
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини) (Підпис) (П.І.Б.)

Історична довідка Палацу - пам'ятки культурної спадщини національного значення XVII-XVIII ст. (ох № 663/1).

Містечко Вишнівець - родинне гніздо засновника Запорізької Січі Дмитра-Байди Вишневецького. Палацово-парковий комплекс був резиденцією одного з найвидатніших шляхетських родів - кн. Вишневецьких. Перша документальна згадка про поселення – 1463 р. (Акт поділу кн. Збаразьких від 09.06.1463 р.), а про замок – 1475 р. Замок (*„castellum Wiśniowiec"*) згадується під 1512 р. у праці Анджея Крицького *«Descriptio victoriae de Tartaris A. D. 1512»*, в контексті, так званої, битви під Вищнівцем 1512 року.

У дільчому листі князя Михайла Вишневецького 1598 р. йдеться, що він придбав у подружжя Чорторийських **новозбудований Вишневецький замок**, половину міста Новий Вишнівець та 15 сіл, тобто замок збудовано – в **другій половині XVI ст**.

У 1640-х роках князь Ярема Вишневецький модернізував замок, використавши голландську бастіонну систему оборони та ***розпочав будівництва палацу*** *на тому місці, де він знаходиться зараз*.

В 1672 році замковий комплекс був зруйнований турками і *«більше пів століття спочивав в руїнах».*

Останній з князів Вишневецьких Михайло-Сервацій у 1720-1740 рр. перебудовує розорений родовий замок у пишний палац по типу французьких позаміських резиденцій. У створенні ансамблю брали участь французькі архітектори, українські та польські майстри.

У 1744 після смерті Михайла Сервація маєток переходить до Мнішека Я. Чотири покоління Мнішеків прожили у Вишнівці й продовжували традицію Михайла Сервація: розбудовували палацовий комплекс і набагато збільшили його колекцію. Серед палацових колекцій найбільш значними були бібліотека, архів, галерея живопису, меблі, зброя та посуд. На базі колекцій Вишневецького замку створено перший громадський музей України — сьогодні Національний музей України.

Палацова споруда П - подібна в плані. На північному фасаді з тіла споруди незначно виступають три ризаліти, в центрі та по сторонах, маючи три поверхи. Центральний ризаліт увінчаний трикутним фронтоном з пишним ліпленням, у тимпані якого вміщено барельєф, що зображує герби

Вишневецьких та Радзівілів. Центральна частина корпусу накрита чотирьохсхилим дахом. Над боковими ризалітами дахи наметові з заломами. Решта корпусу на сході та заході має двоскатні дахи. Перед головним входом в центральному ризаліті влаштовано чотирьохколонний портик, що підтримує балкон. Над боковими входами балкони утверджені на колонах. Центральний корпус палацу видовжений зі сходу на захід. Розташовані за ними корпуси утворюють прямокутний аванткур.

На території курдонеру, перед палацом, розбиті газони, прокладені доріжки.

З південного боку перед фасадом палацу є широка тераса з якої відкривається мальовничий краєвид на долину річки Горині з дамбою і млином та на низький берег Старого Вишнівця.

Біля підніжжя тераси, укріпленої кам'яним муром з контрфорсами знахо-диться споруда комплексу - Вознесенська церква, збудована в період 1562-1567 р.

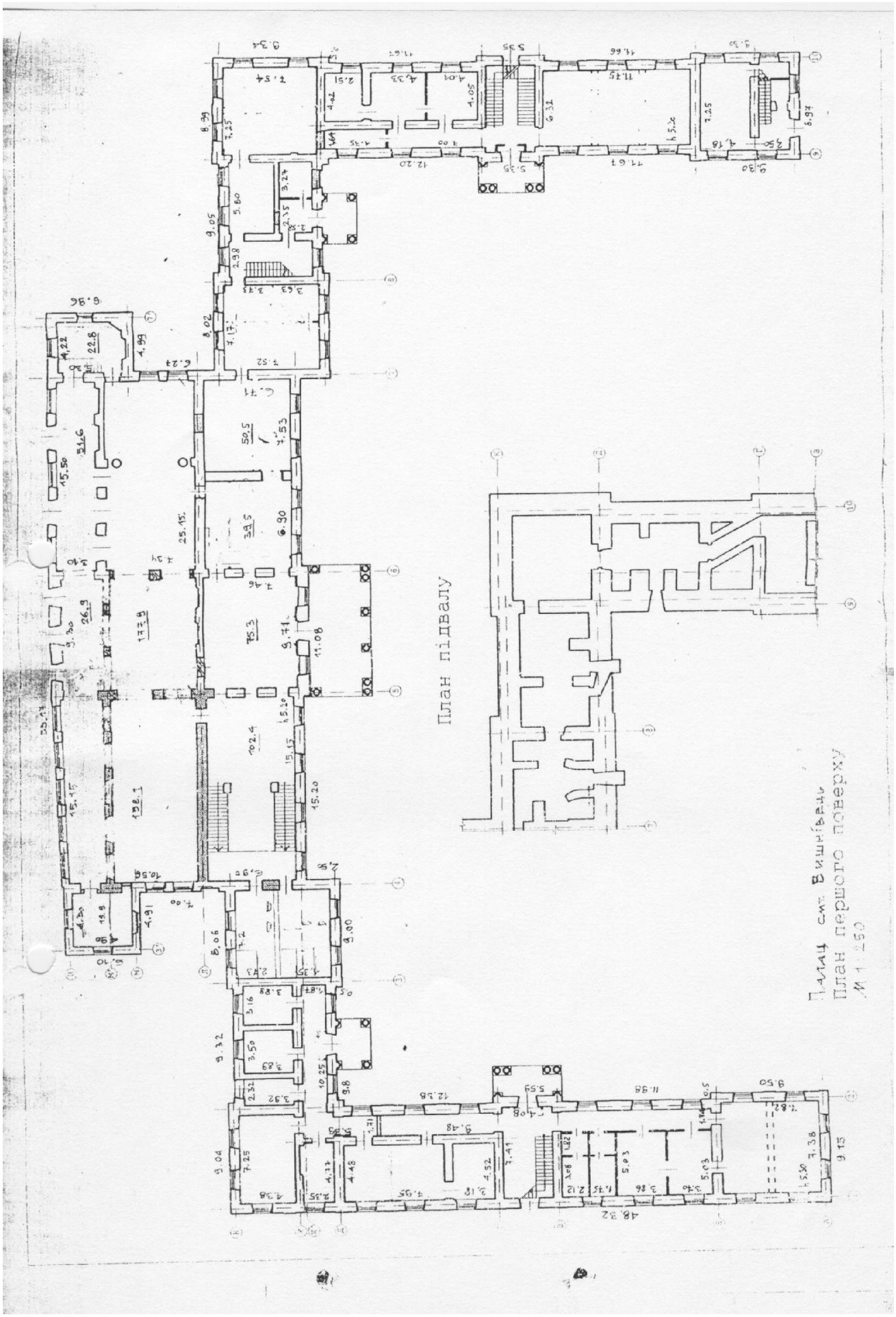
У 1944 році пожежа завдала нищівного удару палацу. Відбудовано палац у 1950-1969 роках. Об'ємно-просторова структура й зовнішній вигляд палацу були збережені, але внутрішнє планування зазнало суттєвих змін. Опорядження інтер'єрів повністю знищене.

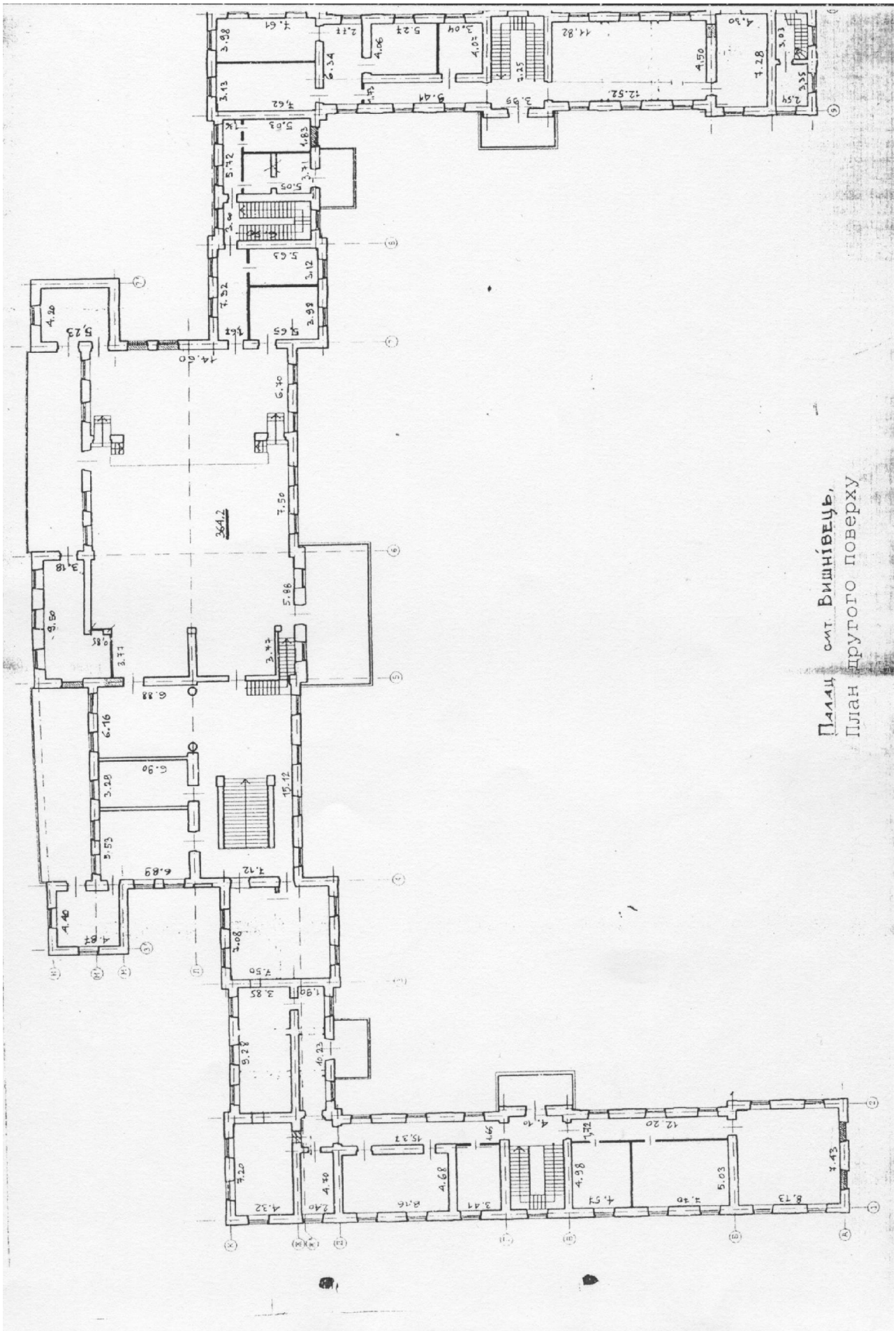
В 1999 році будівлі передано під охорону та збереження Державному історико-архітектурному заповіднику в м. Збаражі, (з 2005 р. - Національний заповідник «Замки Тернопілля»).

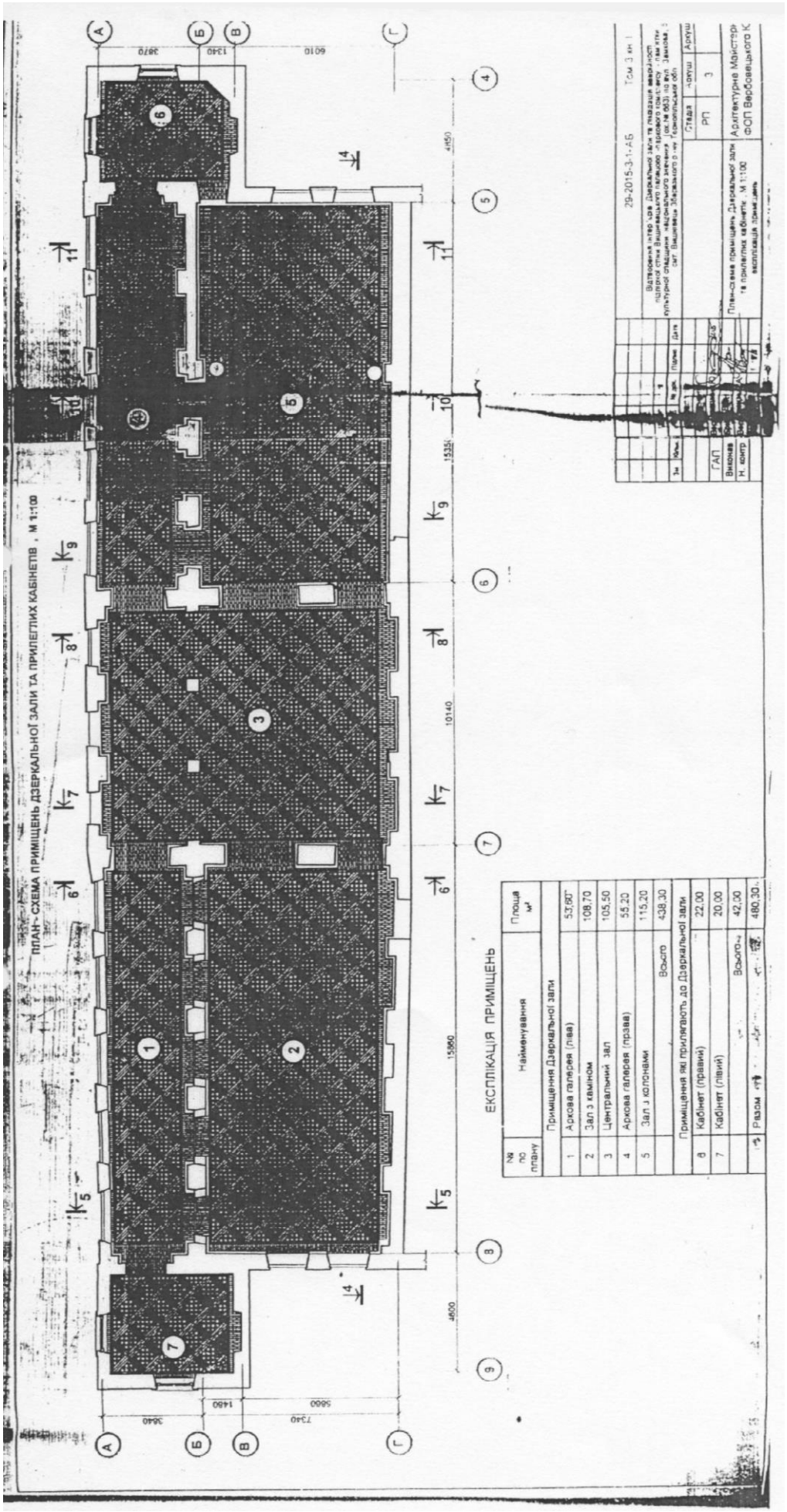
Постановою Кабінету Міністрів України № 878 від 26 липня 2001 року згідно Закону України про охорону культ спадщини смт. Вишнівець занесено в списки історичних населених місць України.

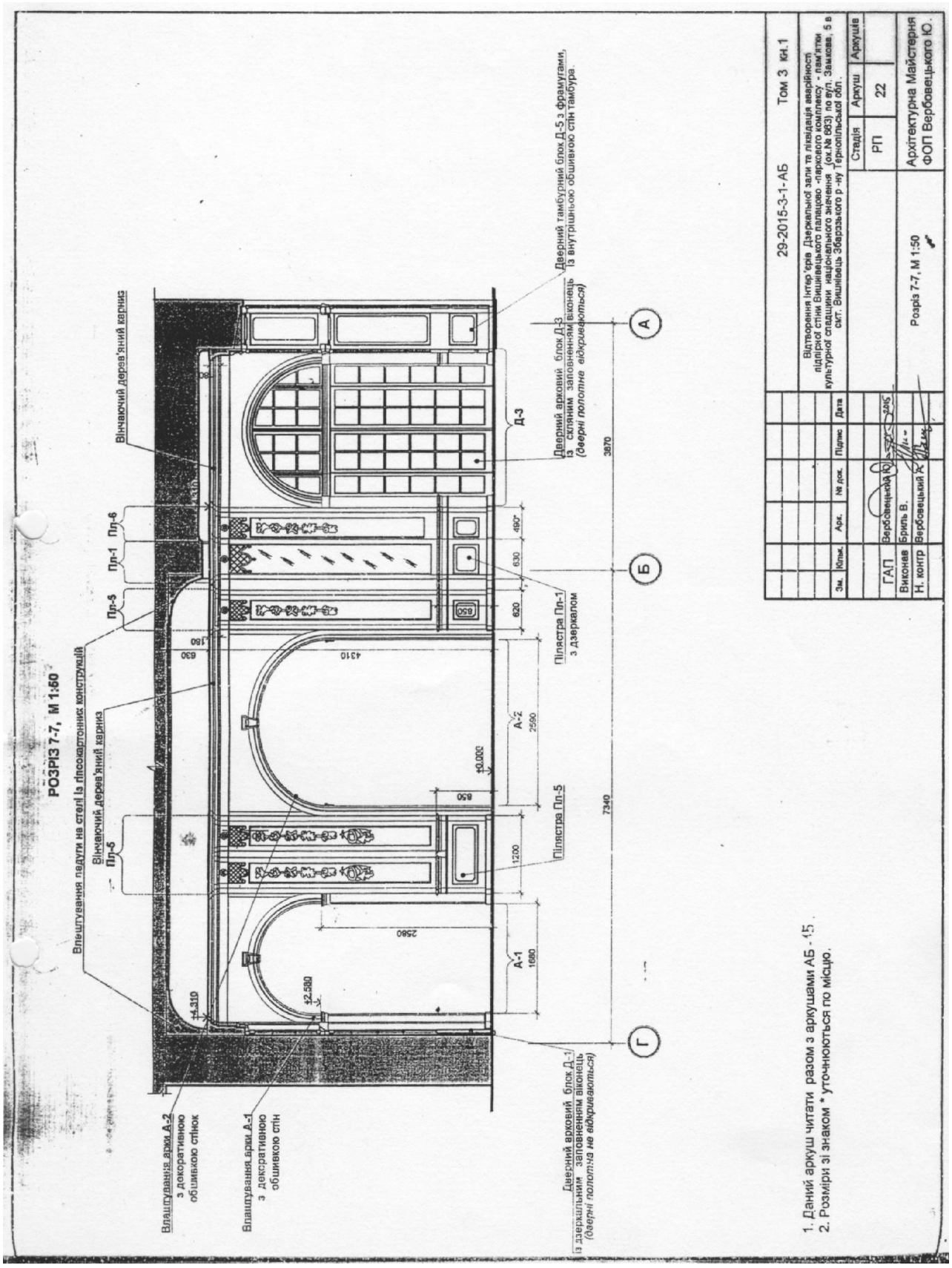
2003-2008 рр. – відновлено та відремонтовано дах палацу, ліквідовано аварійний стан колон, частково поштукатурено стіни, реставровано та консервовано декоративні вази огорожі, проведено пофарбування фасадів господарських будівель та палацу, розчищено частково підземелля палацу, проведені протиаварійні роботи по внутрішніх приміщеннях палацу, влаштовано стяжку підлоги приміщення дзеркального залу, понижено рівень землі курдонеру.

В 2016-2017 рр. проведені роботи по відтворенню інтер'єрів Дзеркальної зали та ліквідацію аварійності підпірної стіни палацу Вишнівецького палацово-паркового комплексу згідно робочого проекту.

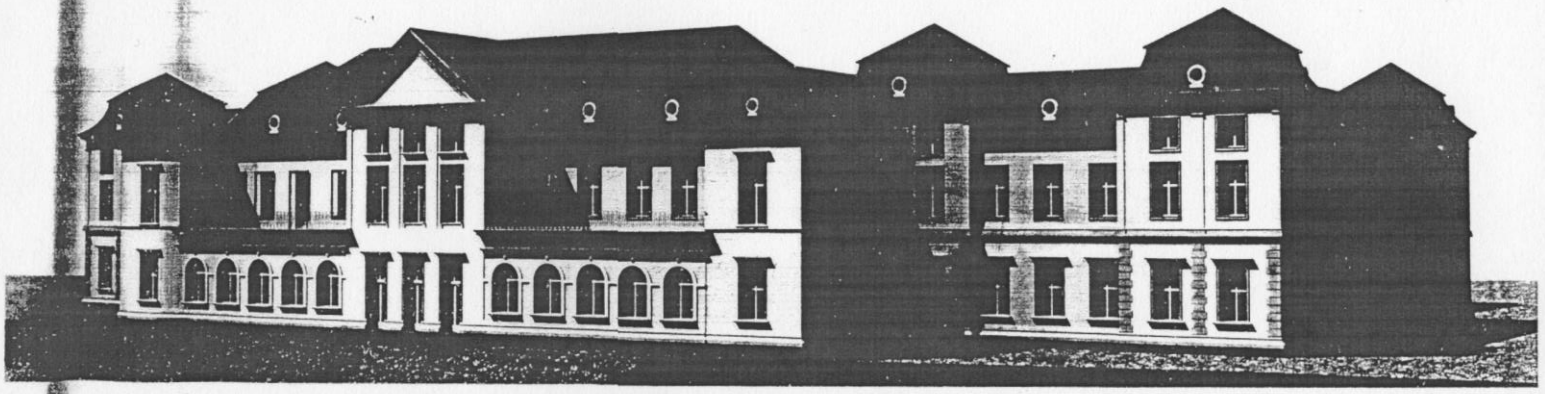

План підвалу
План першого поверху
М 1:250

Палац смт. Вишнівець,
План другого поверху

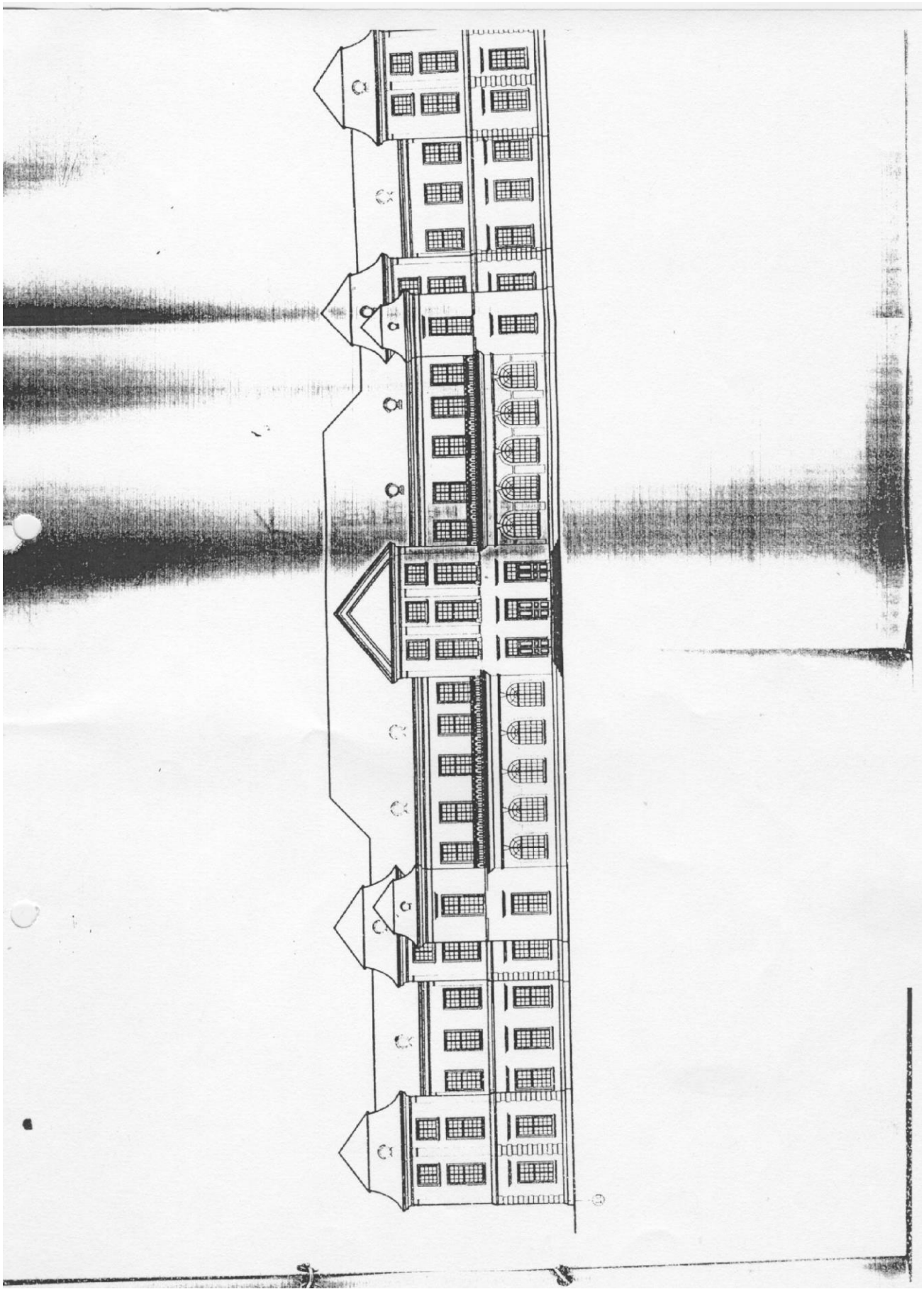

ПЛАН-СХЕМА ПРИМІЩЕНЬ ДЗЕРКАЛЬНОЇ ЗАЛИ ТА ПРИЛЕГЛИХ КАБІНЕТІВ , М 1:100
ЕКСПЛІКАЦІЯ ПРИМІЩЕНЬ
№ по плану
Найменування
Площа м²
Приміщення Дзеркальної залм
1 Аркова галерея (ліва) 53,80
2 Зал з каміном 108,70
3 Центральний зал 105,50
4 Аркова галерея (права) 55,20
5 Зал з колонами 115,20
Всього 438,30
Приміщення які прилягають до Дзеркальної залм
8 Кабінет (правий) 22,00
7 Кабінет (лівий) 20,00
Всього 42,00
Разом 480,30
29-2015-3-1-АБ
Том 3 кн 1
Стадія
Аркуш
Аркушів
Архітектурне Майстерня
ФОП Вербовецького К

РОЗРІЗ 7-7, М 1:50
Влаштування падуги на стелі із плоскартонних конструкцій
Вінчаючий дерев'яний карниз
Пл-5
Пл-1
Пл-6
Вінчаючий дерев'яний карниз
Пл-6
Влаштування арки А-2 з декоративною обшивкою спінок
Влаштування арки А-1 з декоративною обшивкою спін
Дверний аркові блок Д-1 із дзеркальним заповненням віконець (двері полотна не відкриваються)
Пілястра Пл-1 з дзеркалом
Пілястра Пл-5
Дверний аркові блок Д-3 зі склінним заповненням віконець (двері полотна відкриваються)
Дверний тамбурний блок Д-5 з фрамугами, із внутрішньою обшивкою стін тамбура.
Д-3
А-1
А-2
±4.310
±2.580
±0.000
2560
1680
2560
1200
850
630
180
4310
820
630
490*
3870
7340
А
Б
Г
1. Даний аркуш читати разом з аркушами АБ - 15.
2. Розміри зі знаком * уточнюються по місцю.
29-2015-3-1-АБ
Том 3 кн.1
Відтворення Інтер'єрів Дзеркальної зали та ліквідація аварійності підпірної стіни Вишнівецького палацово -паркового комплексу - пам'ятки культурної спадщини національного значення (ох.№ 883) по вул. Замкова, 5 в смт. Вишнівець Збаразького р -ну Тернопільської обл.
Зм. Кіл. Арк. № док. Підпис Дата
ГАП Вербовецький Ю.
Виконав Брить В.
Н. контр Вербовецький Ю.
Стадія Аркуш Аркушів
РП 22
Розріз 7-7, М 1:50
Архітектурна Майстерня ФОП Вербовецького Ю.

ПІВДЕННИЙ ФАСАД ПАЛАЦУ

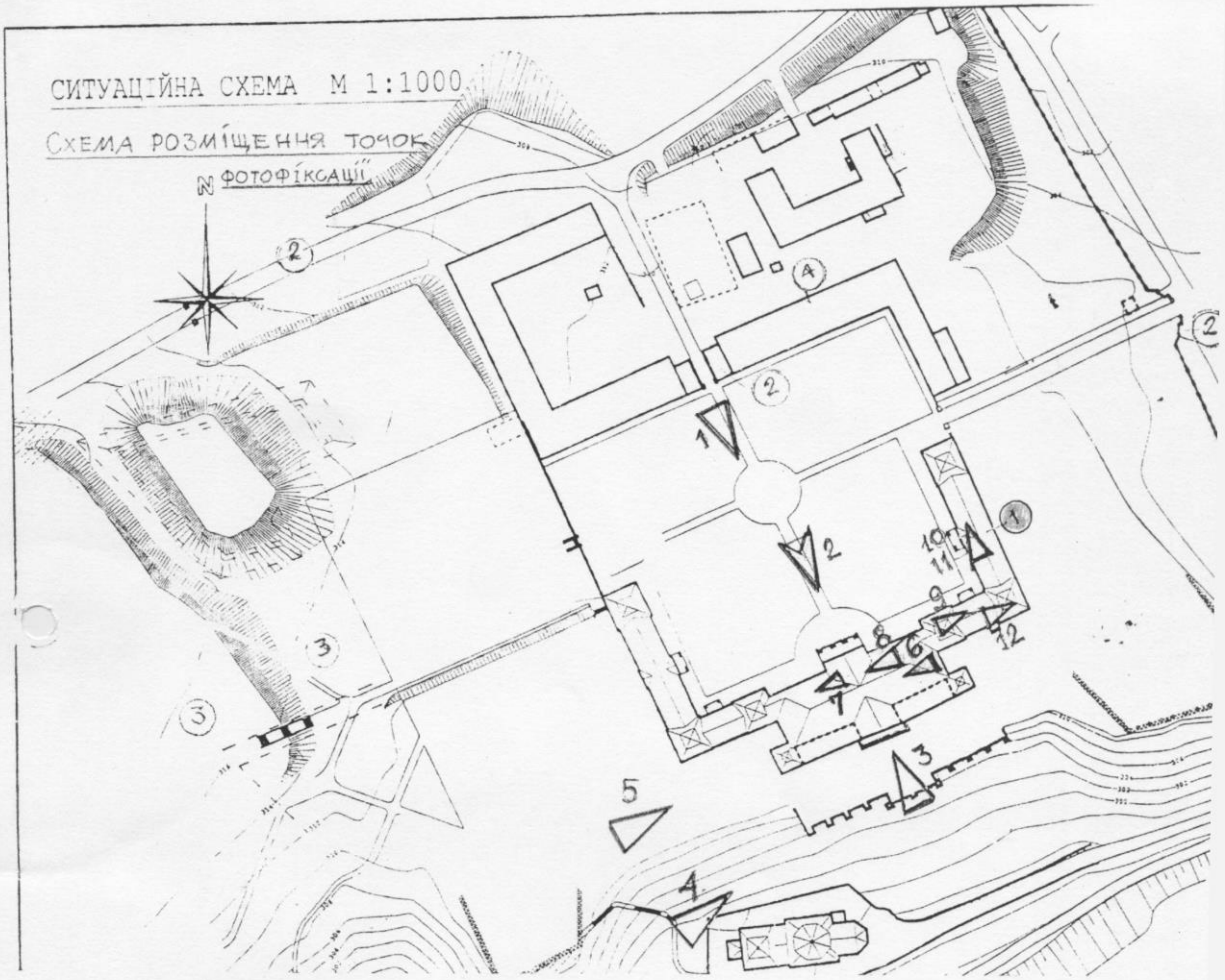

						78-06 III-01-01	
						Палацово-парковий комплекс в с.м.т.Вишнівець Тернопільської області	
Зм.	Кіл.	Арк.	№Док	Підпис	Дата		
						Концепція реабілітації та реставрації палацово-паркового комплексу в с.м.т. Вишнівець, пам. арх. ох. № 663	стадія: НД; аркуш: 8; аркушів:
ГАП		З.Лагуш					
Виконав		О.Кудинська					
Перевірив		Б.Гринько				Південний фасад палацу	Інститут "Укрзахідпроектреставрація" м.Львів. 2006р.

						78-06 ІІІ-01-01		
						Палацово-парковий комплекс в с.м.т.Вишнівець Тернопільської області		
Зм.	Кіл.	Арк.	№Док.	Підпис	Дата	Концепція реабілітації та реставрації палацово-паркового комплексу в с.м.т. Вишнівець, пам. арх. ох. № 663	стадія	аркуш	аркушів
ГАП		З.Лагуп					НД	7	
Виконав		О.Куцинська							
Перевірив		Б.Гончарук				Південний фасад палацу	Інститут "Укрпівнічпроектреставрація"		

Експлікація.

1.Палац.
2.Брами та оборонні споруди.
3.Парк.
4.Флігелі (споруди) господарські.
5.Комплекс монастиря босих кармелітів.

Перелік фотографій Палацу Вишнівецьких

1. Вигляд на Палац з півночі. Фото 2017 р
2. Фронтон, оздоблений рельєфом на головному фасаді палацу з півночі . Фото 2017 р
3. Фрагмент фасаду палацу з півдня. 2016 р
4. Фрагмент підпірної стіни та палацової тераси з південного заходу. Фото 2016 р
5. Тераса палацу з огорожею І-й поверх. Фото 2017р .
6. Зелена вітальня II поверху палацу. Фото 2018 р.
7. Актовий зал палацу. Фото 2018 р
8. Дзеркальний зал палацу, І-й поверх. Реставраційні роботи Фото 2017 р
9. Фото 9,10,12. Ліве крило палацу. 2017р.
10. Аварійний участок перекриття лівого крила палацу. 2017р

Фото 1: Палац Вишнівецьких . Вид з півночі. 2017 р. Кибалюк М. В.

Фото 2. Фронтон, оздоблений рельєфом у тимпані на головному фасаді палацу з півночі. 2017р. Кибалюк М. В.

Фото 3. Фрагмент фасаду палацу з півдня. 2016 р. Кибалюк М.

Фото 4. Фрагмент фасаду палацу з південного заходу.
2018 р. Кибалюк М

Фото 5.1. Південний вхід до палацу. 2016р . Кибалюк М. В.

Фото 5.2. Південний вхід до палацу. 2018р . Кибалюк М. В.

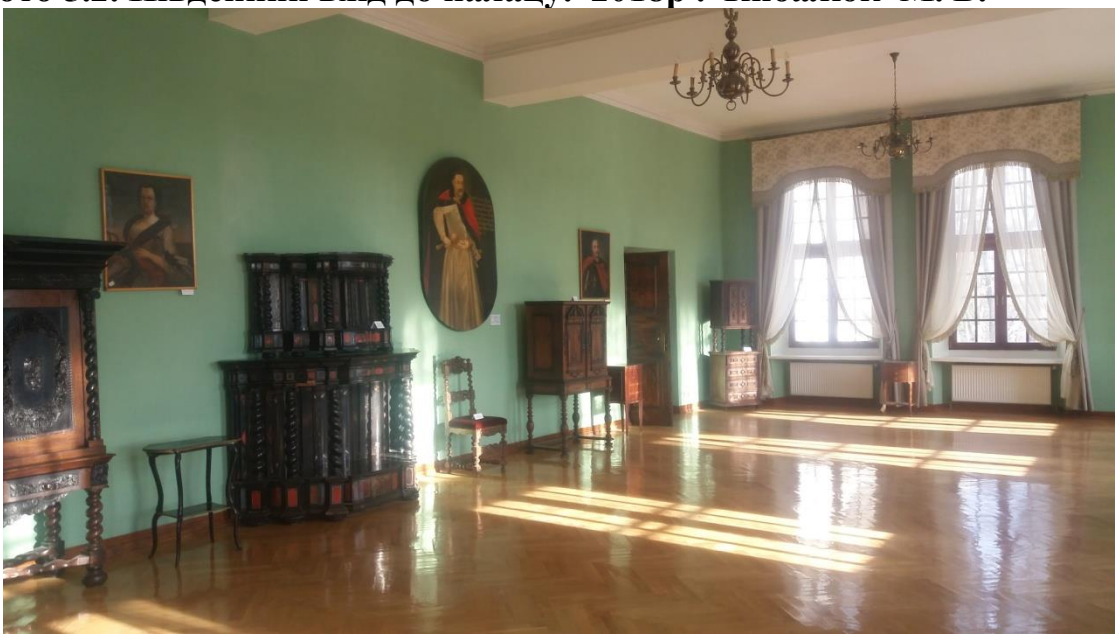

Фото 6. Зелена вітальня ІІ поверху палацу. 2018 р. Кибалюк М. В.

Фото 7. Актовий зал палацу

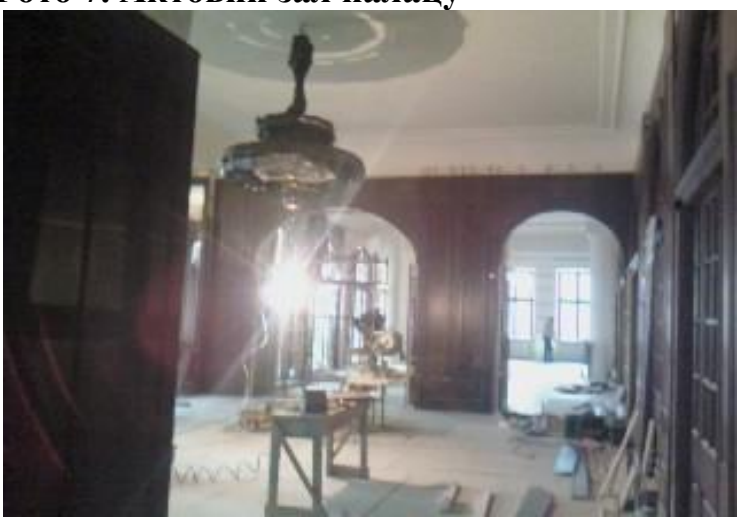

Фото 8(1,2). **Дзеркальний зал палацу,**
І-й поверх. Реставраційні роботи
2017 р. Фото Соломчак А.

Фото 9

Фото 10

Фото 11. Аварійний участок перекриття ІІ пов палацу.

Фото 12. (9,10,11,12) Ліве крило палацу. 2018р. Соломчак А.

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Брами (головна (в'їзна), східна брама з огорожею, західна брама, східна та північна брами курдонеру) **та оборонні споруди** (бастіони, палацова тераса і підпірний мур)

(найменування об'єкта)

вид	Тип	Категорія пам'ятки
Архітектурний, історичний	Споруди	Національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

XVIII ст. – поч. XIX ст.

2. Місцезнаходження об'єкта:

Вул. Замкова,5 селище Вишнівець Збаразького району Тернопільської області

3. Охоронний № пам'ятки:

663-Н/2

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63 р № 970.

5. Функціональне використання:

сучасне використання	первісне призначення	інші (протягом часу існування об'єкта)
Національний заповідник "Замки Тернопілля"	Оборонна функція	

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Головна в'їзна брама веде до палацу і розташована в східній частині комплексу. Західна брама розташована в північно - західній частині комплексу. Брами курдонеру- зі сходу та півночі. Бастіони утворюють собою неправильної форми чотирикутник. Палацова тераса та підпірний мур розміщені в південній частині комплексу.
Характеристика об'єкта	В минулому вели до подвір'я палацу три брами: з півночі, від кодергардів, тепер цілком перебудованих, із заходу - від „італійського саду", а також зі сходу - від головної в'їзної брами. Палац, кордегарди і брами утворювали таким чином ансамблеву цілісність, вірогідно остаточно сформовану у 1780-х роках. Головна брама арочна, з класичним фронтоном, фланкована двома півколонами і оздоблена вазами. Брама оздоблена металевими воротами. Західний в'їзд до комплексу провадив крізь трикутний бакан, два боки валів якого мали кам'яні «сорочки» і рови. Західна брама являє собою високі муровані квадратної форми колони з пілястрами, завершення яких втрачене і потребує виконання комплексних робіт по реставрації, огорожа повністю втрачена.

	Головний в'їзд в замок знаходився на півночі. До нього провадив дерев'яний міст перекинутий через рів. В'їзд охороняла прямокутна кам'яна надбрамна вежа з кордегардіями по боках проїзду. Згодом військова необхідність Вишнівецького замку була втрачена і його оборонні споруди стали заважати життєвим вимогам і їх почали розбирати. Так розібрали камінь з північних куртин валу та з в'їздової вежі. Для потреб галантерейної фабрики біля північної брами були влаштовані прохідні приміщення, що не відповідало історично-складеному архітектурному стилю будівлі. На сьогодні брама курдонеру представляє собою високі муровані квадратної форми колони, прикрашені пілястрами і увінчані профільним карнизом та кам'яною кулею. **Оборонна система** Вишневецького замку склалася у 1640 р., коли місто належало Єремії Вишневецькому, у кінці XVII ст. значною мірою вона була знищена. Відновлена у 1705 р. під час будівництва палацу у 1720-х роках давні оборонні мури були використані для взведення ескарпів з контрфорсами над урвищем, з південної сторони. Замкові мури та бастіони мали складну фортифікаційну систему і були основними об'єктами в оборонній системі комплексу. Прямокутний двір замку оточували вали, на кутах скріплені бастіонами різної форми, вони були продиктовані умовами рельєфу місцевості. Від фортифікаційної системи замку збереглося небагато, це залишки бастіонів: південно-східного, північно-східного, південно-західного та північно-західного. В північно-східній частині комплексу простежуються рештки валу, те ж прослідковується і на південному сході, де в склад куртини входила підпірна стіна з балюстрадою (яку колись прикрашала тепер вже знищена скульптура), поверх стіни була створена тераса (видовий майданчик). Збережена частина бастіонів розташована вздовж вулиці Д. Вишнівецького. Фрагмент цієї оборонної системи збережено в східній частині парку. Через густо поросли дерева відбувається ерозія грунту, що сприяє руйнуванню бастіонів. Частина укріплень, вздовж річки втрачена.
Наявність творів мистецтва	1. Декоративні скульптурні вази в'їзної брами палацу, 1780-86 рр. Камінь, різьба, висота кожної близько 1 м. Вази розміщені на ступінчастих подіумах, мають широкий профіль вгорі, оздоблений плетінкою та галузковий орнамент навколо центральної частини. На вазах є значні тріщини, вищерблений камінь, значне загальне забруднення. Оздобні елементи головної брами та мурів ідентичні-створені під час чергової реконструкції палацового комплексу, проведеної М.Г. Мнішеком.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Брами: головна (в'їздова) східна брама та огорожа, західна брама, східна та північна брами курдонеру. **Оборонні споруди:** бастіони, палацова тераса і підпірний мур

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний.	Акт технічного стану №10 від 15 січня 2018 року

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв.№
Концепція реабілітації та реставрації палацового комплексу в смт Вишнівець	2006	Інститут «Укрзахідпроектреставрація»	Архів ін.-ту, НЗ «Замки тернопілля»
Проект впорядкування території. Північна брама та головна східна брама.	2006	Архітектурна майстерня «Лагуш і спілка»	Архів АМ «Лагуш і спілка» НЗ«Замки Тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Історична довідка	1	2018 р	Л. Шиян
Акт технічного стану	1	2018 р	А. Соломчак
Графічні матеріали			
Реставрація східної та північної брам	4	2007 р	АМ «Лагуш і спілка»
План та фасад південної підпірної стіни	1	2015 р	АМ ФОП Вербовецького
Фрагменти огорожі	1	2015 р	- II -
Схема розміщення точок фотофіксацій	1	2018 р	А. Соломчак
Фото	4	2017 р	М. Кибалюк

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Пр інженер відділу ОЕРПК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак Ганна Володимирівна		05. 2018 р

Начальник управління культури
Тернопільської облдержадміністрації _____Г. П. Шергей

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв.№
Концепція реабілітації та реставрації палацового комплексу в смт Вишнівець	2006	Інститут «Укрзахідпроектреставрація»	Архів ін.-ту, НЗ «Замки тернопілля»
Проект впорядкування території. Північна брама та головна східна брама.	2006	Архітектурна майстерня «Лагуш і спілка»	Архів АМ «Лагуш і спілка» НЗ«Замки Тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Історична довідка	1	2018 р	Л. Шиян
Акт технічного стану	1	2018 р	А. Соломчак
Графічні матеріали			
Реставрація східної та північної брам	4	2007 р	АМ «Лагуш і спілка»
План та фасад південної підпірної стіни	1	2015 р	АМ ФОП Вербовецького
Фрагменти огорожі	1	2015 р	- II -
Схема розміщення точок фотофіксацій	1	2018 р	А. Соломчак
Фото	4	2018 р	М. Кибалюк

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Пр інженер відділу ОЕРПК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак Ганна Володимирівна		05. 2018 р

Начальник управління культури
Тернопільської облдержадміністрації _____ **Г. П. Шергей**

Генеральний директор Національного
Заповідника "Замки Тернопілля" _____ **А. В. Маціпура**

Історична довідка.
Брами та оборонні споруди Палацово-паркового комплексу – пам'ятка культурної спадщини смт Вишнівець. (ох № 663-Н/2)

Палацово-парковий комплекс був резиденцією одного з найвидатніших шляхетських родів - кн. Вишневецьких. Перша документальна згадка про поселення – 1463 р. (Акт поділу кн. Збаразьких від 09.06.1463 р.), а про замок – 1475 р. Замок (*„castellum Wiśniowiec"*) згадується під 1512 р. у праці Анджея Крицького *«Descriptio victoriae de Tartaris A. D. 1512»*, в контексті, так званої, битви під Вищнівцем 1512 року.

З оборонної точки зору новообране місце мало великі переваги. З півдня замок був добре захищений самим характером рельєфу, а інші сторони, відповідно сплановані, захищали вали, вежі та стіни. Про характер укріплень, уяву про фортифікаційну систему, які мав замок, говорить план XVIII ст, що зберігся в кінці 1930-х р.р. в Кракові. Прямокутне подвір'я оточували земляні вали вдягнені в кам'яні «сорочки», під якими зі сходу, півночі та заходу були вириті рови. Південну сторону надійно захищало круте урвище. Головний в'їзд в замок знаходився на півночі. До нього провадив дерев'яний міст перекинутий через рів. В'їзд охороняла прямокутна кам'яна надбрамна вежа з кордегардіями по боках проїзду. Другий - західний в'їзд до замку провадив крізь трикутний барбакан, два боки валів якого мали кам'яні «сорочки» і рови, третій (східний) охороняв замковий в'їзд. До входу в барбакан і з нього до західної куртини замкового валу провадили дерев'яні мости. Третій в'їзд до замку був зі сходу. До його кам'яної прямокутної вежі провадив міст, що пов'язував замок з монастирем на підзамчі. Згодом військова необхідність Вишнівецького замку була втрачена і його оборонні споруди стали заважати життєвим вимогам і їх почали розбирати. Так розібрали камінь з північно - та південно-західних куртин валу, бастіони оплили і втратили форму, кам'яні в'їздові вежі розібрали.

Комплекс було сильно зруйновано у період II світової війни. Відбудова замку тривала протягом 1963-1970 рр. Комплекс відображує важливий період в розвитку садибної архітектури – трансформацію оборонного замку в садибу. На сьогодні частина валів та бастіонів колишньої оборонної системи замку візуально прочитується на території комплексу.

З 1999 р. Вишневецький архітектурно-ландшафтний комплекс XVII-XVIII ст. перебуває на балансі Державного історико-архітектурного заповідника, (з 2005 р – НЗ «Замки Тернопілля»).

Територія палацово-паркового комплексу оточена огорожами та брамами. На територію садиби веде головна східна брама, архітектура якої вирізняється поєднанням барочних і класицистичних рис. З заходу веде західна брама. Господарські споруди обмежені північно-західною та північною брамами курдонеру.

В 2005-2008, 2010, 2014 р.р. проводились реставраційні роботи брам та огорож комплексу. В 2016, 2017 р.р. проводились реставраційні та відновлювальні роботи підпірної стіни палацу згідно робочого проекту АМ ПП Вербовецького.

Додаток 1

АКТ

технічного стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини

№ 10/2 **від 15.01.2018р**

Палацово-парковий комплекс
(найменування об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Архітектурний.
(вид/види об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Національного значення
(категорія об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63р №970
(номер і дата рішення про взяття на облік)

663
(існуючий охоронний номер (за наявності)

Ми, що нижче підписалися, представники:
Управління культури Тернопільської обласної державної адміністрації:
(найменування органу охорони культурної спадщини,
Шергей Григорій Платонович – начальник управління культури
П.І.Б., найменування посади)
Пелехатий Ярослав Омелянович - головний спеціаліст відділу культури, охорони культурної спадщини з одного боку і
Маціпура Анатолій Вікторович- генеральний директор Національного заповідника «Замки Тернопілля» з іншого боку (далі - користувач),
(П.І.Б., найменування посади)
склали цей Акт про те, що цього числа нами проведено огляд технічного стану об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини

В’їздна брама з муром (замкові мури -ескарпи палацу), ох№663/2
(найменування об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини, охоронний номер)

що розташована **Тернопільська область, смт Вишнівець, вул. Замкова,5**
(місцезнаходження об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини)
загальною площею **м^2**
технічна адреса вказаного об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини **Тернопільська область, Збаразький район, смт Вишнівець вул Замкова, 5**

У результаті огляду об’єкта (пам'ятки) встановлено:

ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ’ЄКТА (ПАМ'ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:

1.Загальний стан об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини**. В’їзна брама арочна з класичним фронтоном, фланкована двома трьох четвертними,**
(коротка характеристика стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини в цілому)
встановленими на фігурних п’єдесталах з профільованими базами і композитними капітеліями, оздоблена вазами. Мур, що долучений до брами являє собою цокольну цегляну стінку увінчану карнизом, укріплену лопатками і декоровану фільонками, та пілонами, де поставлено вази на постаментах

Західна брама являє собою два прямокутні в плані пілони, що стоять по боках дороги.

З півдня палацово-парковий комплекс обмежує тераса на підпірній кам’яній стіні з контрфорсами та валами.

Бастіони колишньої оборонної системи замку прочитуються візуально земляними насипами.

2.Стан збереження. **Головна в’їзна брама (східна) мурована з цегли та каменю, отинькована, присутні незначні сліди замокання, кладка в**
(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин,конструктивних елементів об’єкта
задовільному стані. Вінчаючий карниз брами з вапняку без пошкоджень, в задовільному стані. Вази «балабухи» в задовільному стані.

Мур зі сходу складається із мурованого цеглою цоколя і стовпиків, прикрашених рустовинням та кам’яними чашами, прясла між стовпчиками заповнені металевими конструкціями, стан задовільний
(пам’ятки)культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру,

Підпірна південна кам’яна стіна з контрфорсами, по якій влаштована огорожа тераси з декоративним завершенням після проведеної реставрації в задовільному стані.

Західна брама, що складається з двох пілонів кладена з цегли на вапняному розчині, присутні втрати тиньку. Південний пілон має горизонтальні тріщини, стан незадовільний, північний пілон в задовільному стані.

Земляні вали обсунуті та поросли травою, стан незадовільний. Меморіальні дошки відсутні.

наявності меморіальних дошок тощо)

3.Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об’єкті (пам’ятці) культурної спадщини (за наявності) **В 2007 р. проведені роботи по реставрації частини огорожі, а саме доповнилися втрати кладки,**
(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)
відновились зруйновані вази, проведені опоряджувальні роботи. В 2009-2011 рр проведено ремонтно-реставраційні роботи кам’яної кладки головної в’їздної брами, архітектурних елементів та огорожі цегляної з послідуючим тинькуванням. На даний час їх стан задовільний.
В 2017 році проведено роботи по усуненню аварійності підпірної стіни з контрфорсами, а саме: проведено реставрацію підпірної стіни та контрфорсів, доповнено втрачену кладку верхньої частини шляхом надбудови, відтворено втрачене декоративне огородження, встановлено огородження палацової тераси з відтворенням декоративних стовпчиків,

завершених декоративними вазами та цегляними стовпчиками

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: **Благоустрій частково відновлено з південної центральної частини в 2017 р. Зі всіх інших**
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)
сторін благоустрій є безсистемним та хаотичним. Огорожа зі сходу із мурованого цоколя і стовпиків, а також металевих конструкцій огорожі в задовільному стані.
З півночі територію комплексу обмежують вали та господарські будівлі, між якими є в'їзд на господарське подвір'я. Стан незадовільний.
Із заходу подвір'я палацу відгороджено від парку кам'яною огорожею із сходами по центру. Стан задовільний.
Загальний стан території в задовільному стані.

5. Додатки **2 аркуші**
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини: _____ **Г.П. Шергей**
(Підпис) (П.І.Б.)

_____ **Я. О. Пелехатий**
(Підпис) (П.І.Б.)

А.В. Маціпура _____
(П.І.Б. користувача/власника) (Підпис)

Заступник Міністра культури України _____ **Т. В. Мазур**
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини) (Підпис) (П.І.Б.)

завершених декоративними вазами та цегляними стовпчиками

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: **Благоустрій частково відновлено з південної центральної частини в 2017 р. Зі всіх інших**
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)
сторін благоустрій є безсистемним та хаотичним. Огорожа зі сходу із мурованого цоколя і стовпиків, а також металевих конструкцій огорожі в задовільному стані.

З півночі територію комплексу обмежують вали та господарські будівлі, між якими є в'їзд на господарське подвір'я. Стан незадовільний.

Із заходу подвір'я палацу відгороджено від парку кам'яною огорожею із сходами по центру. Стан задовільний.

Загальний стан території в задовільному стані.

5. Додатки **2 аркуші**
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини:

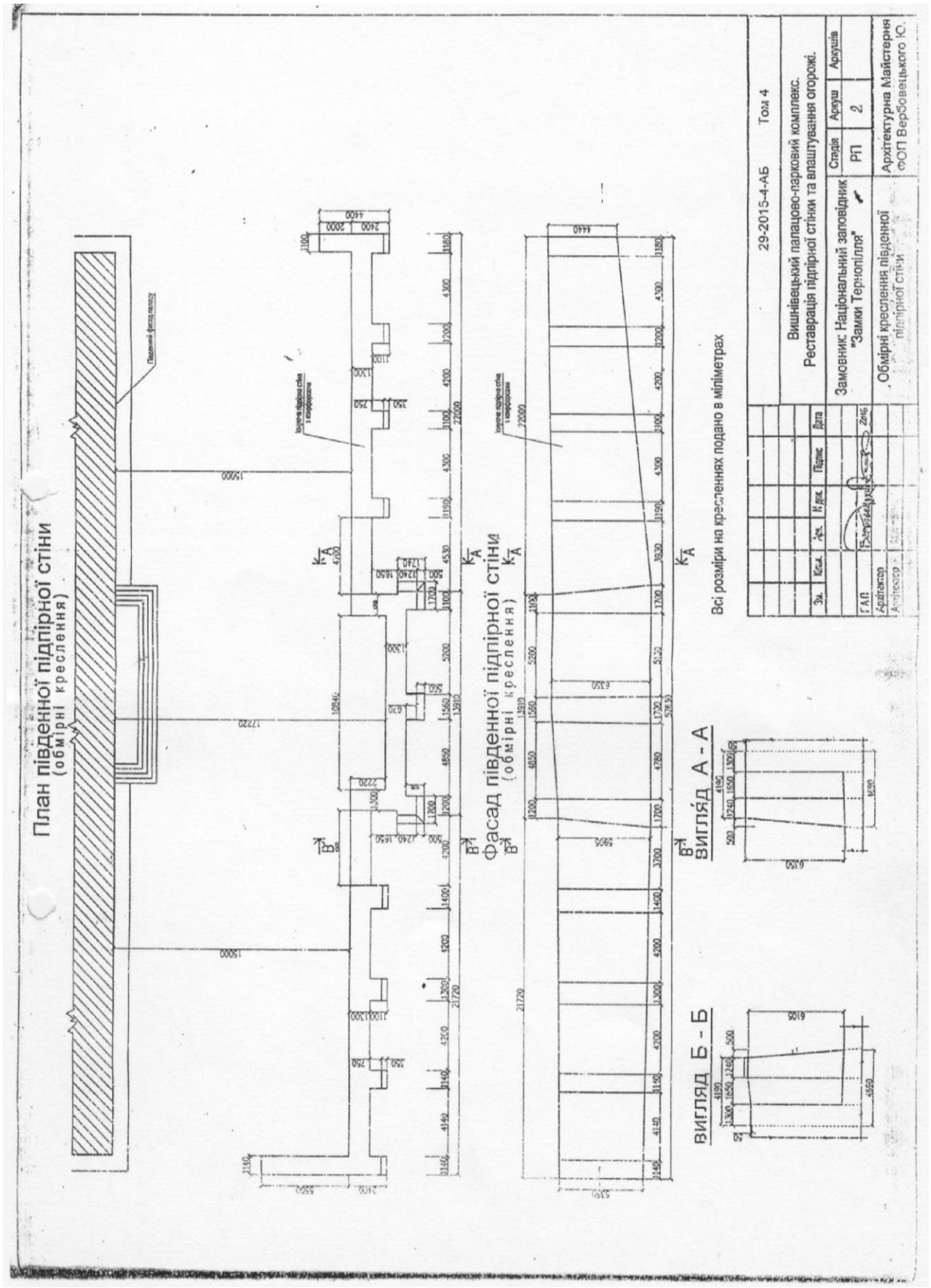
_____ **Г.П. Шергей**
(Підпис) (П.І.Б.)

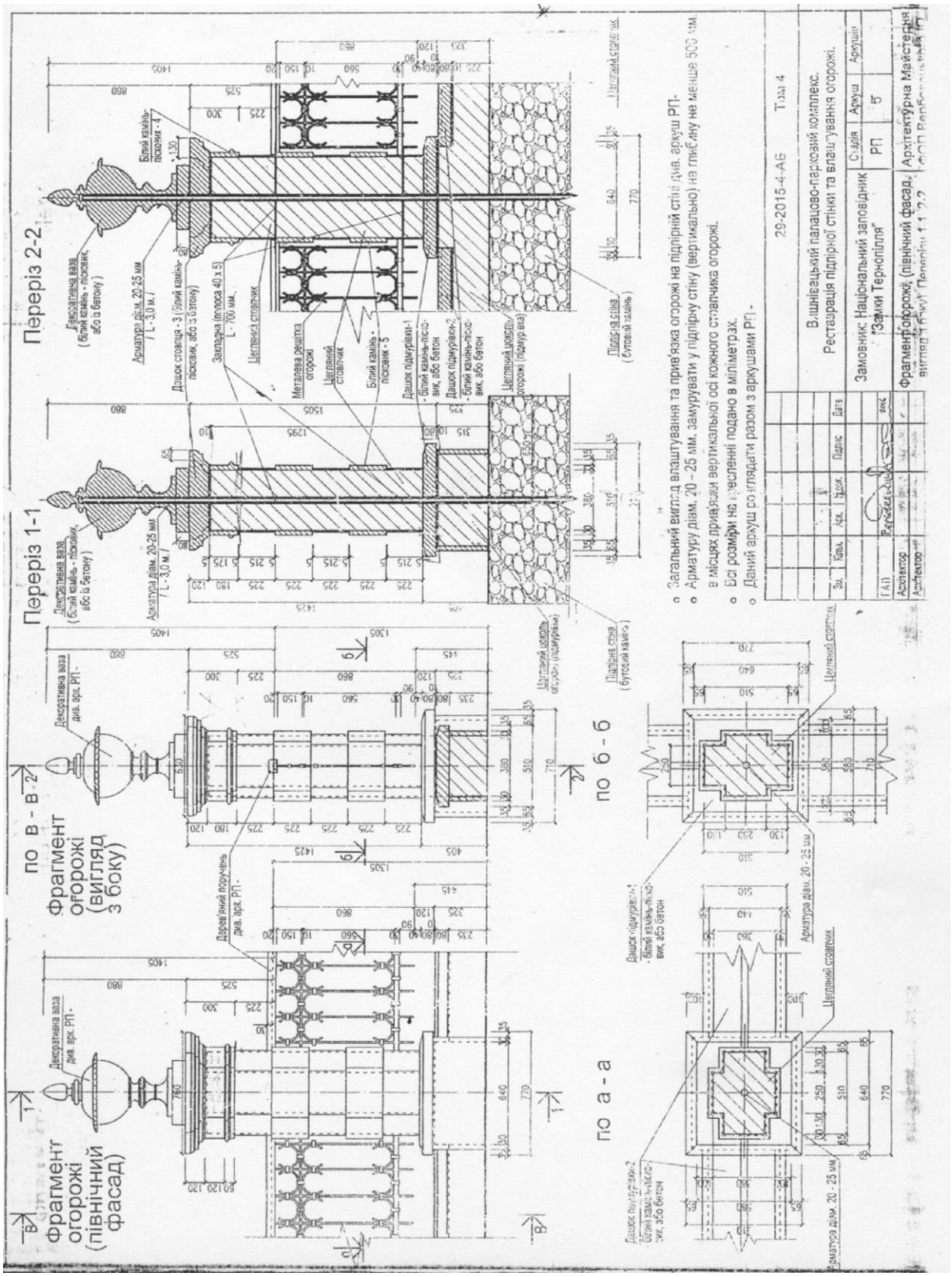
_____ **Я. О. Пелехатий**
(Підпис) (П.І.Б.)

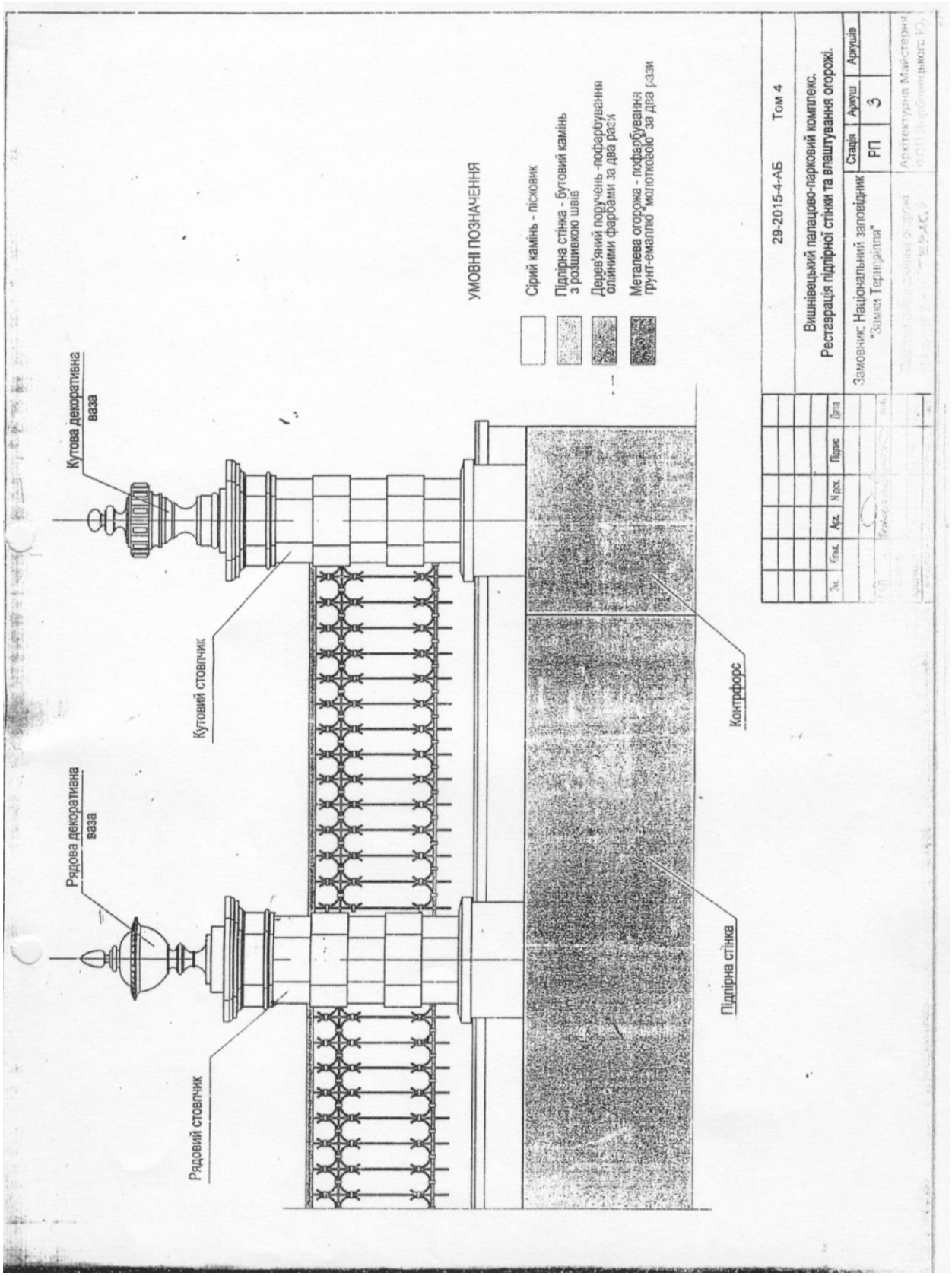
А.В. Маціпура _____
(П.І.Б. користувача/власника) (Підпис)

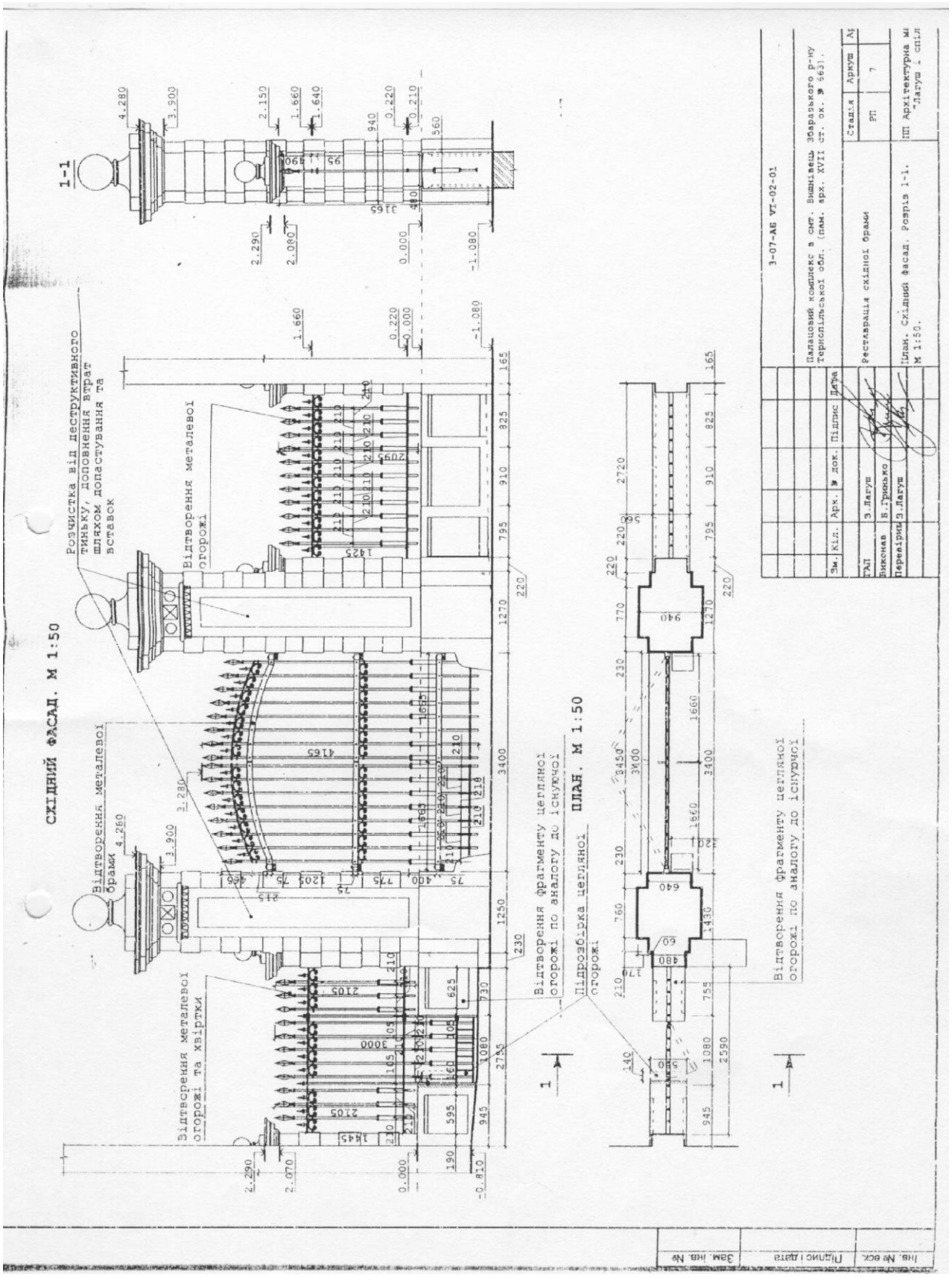
Заступник Міністра культури України
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини)

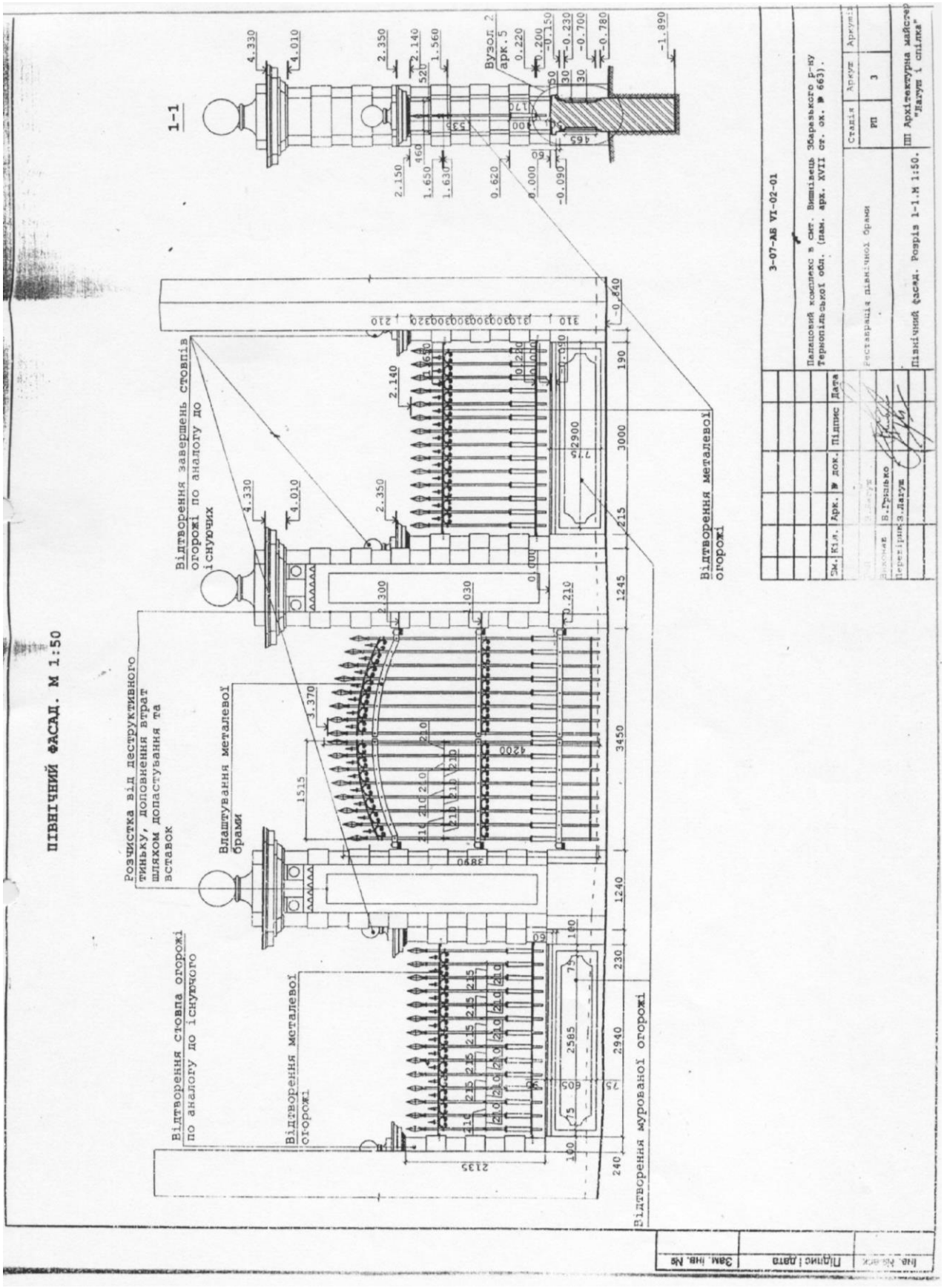
_____ **Т. В. Мазур**
(Підпис) (П.І.Б.)

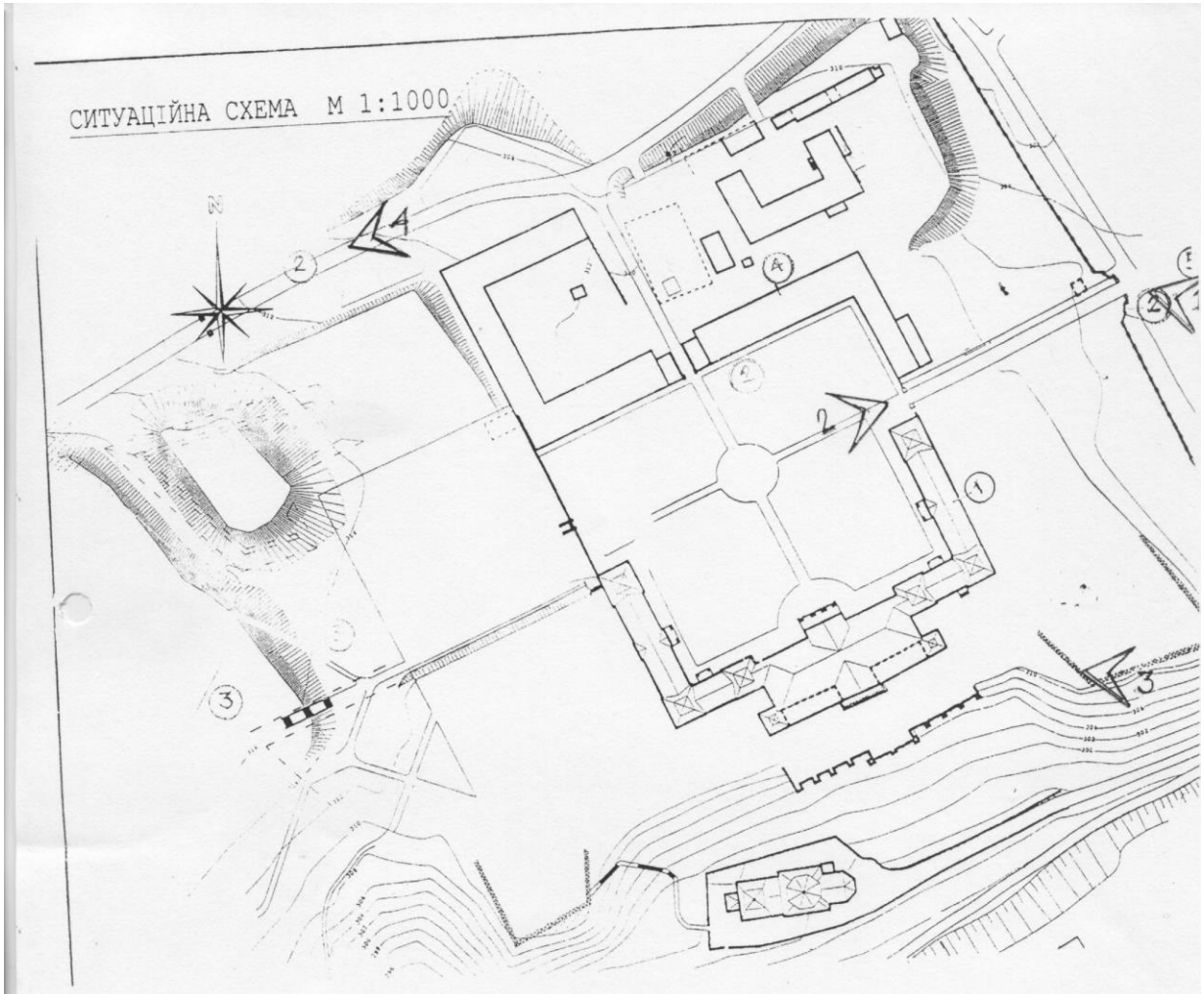

План південної підпірної стіни
(обмірні креслення)
Фасад південної підпірної стіни
(обмірні креслення)
ВИГЛЯД А - А
ВИГЛЯД Б - Б
Всі розміри на кресленнях подано в міліметрах
29-2015-4-АБ Том 4
Вишневецький палацово-парковий комплекс.
Реставрація підпірної стінки та влаштування огорожі.
Замовник: Національний заповідник "Замки Тернопілля"
Стадія РП
Аркуш 2
Аркушів
Обмірні креслення південної підпірної стіни
Архітектурна Майстерня ФОП Вербовецького Ю.

Переріз 2-2
Переріз 1-1
по в - в
по б - б
по а - а
Фрагмент огорожі (вигляд з боку)
Фрагмент огорожі (північний фасад)
Декоративна ваза (білий камінь - пісковик або із бетону)
Декоративна ваза див. арк. РП -
Дерев'яний поручень див. арк. РП -
Арматура діам. 20-25 мм / L - 3,0 м. /
Дашок стовпця - 3 (білий камінь-пісковик, або із бетону)
Закладна (полоса 40 х 5) L - 700 мм.
Цегляний стовпчик
Металева решітка огорожі
Білий камінь - пісковик - 5
Дашок підмурівка-1 - білий камінь-пісковик, або бетон
Дашок підмурівка-2 - білий камінь-пісковик, або бетон
Цегляний цоколь огорожі (підмурівка)
Підпірна стіна (бутовий камінь)
Білий камінь-пісковик - 4
Загальний вигляд влаштування та прив'язка огорожі на підпірній стіні див. аркуш РП-
Арматуру діам. 20 - 25 мм. замурувати у підпірну стіну (вертикально) на глибину не менше 500 мм. в місцях прив'язки вертикальної осі кожного стовпчика огорожі.
Всі розміри на кресленні подано в міліметрах.
Даний аркуш розглядати разом з аркушами РП -
29-2015-4-АБ Том 4
Вишнівецький палацово-парковий комплекс. Реставрація підпірної стінки та влаштування огорожі.
Замовник: Національний заповідник "Замки Тернопілля"
Стадія: РП
Аркуш: 5
Аркушів:
Фрагмент огорожі (північний фасад)
Архітектурна Майстерня

Кутова декоративна ваза
Рядова декоративна ваза
Кутовий стовпчик
Рядовий стовпчик
Підпірна стінка
Контрфорс
УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ
Сірий камінь - пісковик
Підпірна стінка - бутовий камінь з розшивкою швів
Дерев'яний поручень -пофарбування олійними фарбами за два рази
Металева огорожа - пофарбування грунт-емаллю "молотковою" за два рази
29-2015-4-АБ Том 4
Вишневецький палацово-парковий комплекс.
Реставрація підпірної стінки та влаштування огорожі.
Замовник: Національний заповідник "Замки Тернопілля"
Стадія
РП
Аркуш
3
Аркушів

СХІДНИЙ ФАСАД. М 1:50
1-1
ПЛАН. М 1:50
Розчистка від деструктивного тиньку, доповнення втрат шляхом допасування та вставок
Відтворення металевої огорожі
Відтворення металевої брами
Відтворення металевої огорожі та хвіртки
Відтворення фрагменту цегляної огорожі по аналогу до існуючої
Підрозбірка цегляної огорожі
Відтворення фрагменту цегляної огорожі по аналогу до існуючої
3-07-АБ ИТ-02-01
Палацовий комплекс в смт. Вишнівець Збаразького р-ну Тернопільської обл. (пам. арх. XVII ст. ох. № 563).
Реставрація східної брами
Стадія
Аркуш
Аркушів
РП
7
Архітектура
Виконав
Перевірив
Зм.
Кіл.
Арк.
№ док.
Підпис
Дата
Інв. № вск.
Підпис і дата
Зам. інв. №

ПІВНІЧНИЙ ФАСАД. М 1:50
1-1
Розчистка від деструктивного тиньку, доповнення втрат шляхом допасування та вставок
Влаштування металевої брами
Відтворення металевої огорожі
Відтворення стовпа огорожі по аналогу до існуючого
Відтворення металевої огорожі
Відтворення завершень стовпів огорожі по аналогу до існуючих
Відтворення муруваної огорожі
Вузол 2 арк.5
3-07-АБ VI-02-01
Палацовий комплекс в смт. Вишнівець Збаразького р-ну Тернопільської обл. (пам. арх. XVII ст. ох. № 663).
Стадія
Аркуш
Реставрація дахічної брами
Північний фасад. Розріз 1-1.М 1:50.
Архітектурна майстерня "Лагун і сплка"

Експлікація.

1.Палац.
2.Брами та оборонні споруди.
3.Парк.
4.Флігелі (споруди) господарські.
5.Комплекс монастиря босих кармелітів.

Перелік фотографій брам та оборонних споруд

1. Головна брама. Вигляд з південного сходу. Фото 2017 р
2. Головний вихід з палацового комплексу. Фото 2017 р
3. Підпірна стіна з контрфорсами та палацовою терасою. Фото 2017 р
4. Північна брама . Вид зі сходу. 2017 р

Фото 1: Головна брама. Вид з південного сходу. 2017р Кибалюк М.

Фото 2. Головний вихід з палацового комплексу з заходу. 2017 р

Фото 3. Північна брама. Вид зі сходу. 2017 р. Кибалюк М.

Фото 4. Підпірна стіна з контрфорсами та терасою . 2017 р. Кибалюк М.

Фото 5. Підпірна стіна з терасою. Вигляд з південного заходу. 2016 р
Виконав Кибалюк М. В.

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Парк (парк Вишнівецький)

(найменування об'єкта)

вид	Тип	Категорія пам'ятки
Садово-паркового мистецтва	Визначне місце	Національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

XVIII століття

2. Місцезнаходження об'єкта:

селище Вишнівець Збаразького району Тернопільської області

3. Охоронний № пам'ятки:

архітектури національного значення 663-Н/З

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів УРСР від 29 січня 1960 р № 105. Охоронне зобов'язання № 06-50 від 12 жовтня 2007 р

5. Функціональне використання:

сучасне використання	**первісне призначення**	**інші (протягом часу існування об'єкта)**
Національний заповідник "Замки Тернопілля"	Парк	

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	**Парк розміщений в західній частині комплексу.**
Характеристика об'єкта	Творцем найдавнішої частини парку був учень Ля Нотра (La Notre) Бургіньйон (Bourgignon), 2-а половина XVIII ст. На пагорбах на межі XVIII/XIX ст. частину, що складалася з шести партерів і фонтана, запроектував Д. Міклер. Л.Крощенко цитує опис парку, зроблений у 1930 роках польськими дослідниками К.Желеховською та І. Ціолек: «Від міста брамою виходимо на просторе, поросле травою подвір'я палацу. Разом з південною частиною парку воно утворює єдину терасу, що із західної сторони має сліди симетричного планування. Парк лежить в межах давніх фортифікацій. Тераса зміцнена підпірною стіною з балюстрадою, яку колись прикрашала тепер вже знищена скульптура. З тераси відкривається чудовий краєвид на долину Горині і старий Вишнівець». Згадувана паркова частина з геометричним плануванням збереглася лише фрагментарно. На її видовженій осі-парковий павільйон, сходи та нечисленні скульптурні фрагменти. Ця частина з північного боку замкнена масивом каштанів, встановлених у косі шеренги паралельно до ескарпу бастіону. Далі на захід, тягнеться суцільний старий липовий ліс, засаджений шерengами. На півночі він з'єднується з природним лісом, на півдні доходить до схилу пагорба,

	де геометричні шеренги дерев переходять у вільні групи, відкриваючи чудову перспективу на долину. Вздовж північної стіни старих липових насаджень лежить утворена італійськими тополями алея. З другого боку можна спостерігати залишки паркової обробки, решткирегулярного оточення, вже неіснуючого сьогодні, споруди і довгі шеренги каштанів у грабовому лісі. Парк практично втрачений ще у середині ХХ ст. На місці партерного саду були влаштовані спортмайданчики, в 2011році демонтовані. На території ландшафтного парку влаштований стадіон та павільйон кафе. Тепер засадження парку нерегулярні, скульптурні елементи втрачені. Через густо поросліе дерева відбувається ерозія грунту, що сприяє руйнуванню бастіонів. Сьогодні в парку росте близько 370 вікових дерев 17 видів, проте основними є 100-літні липи. Основна частина парку втрачена і сьогодні його площа складає тільки вісім гектарів [7]. Парк є пам'яткою садово-паркового мистецтва [10]. У 2011 році було виявлено фундамент колишньої відкритої альтанки, яка стояла в північній частині барокового саду, закладеного ще Михайлом Сервацієм Вишнівецьким в 20-х роках XVIII ст.
Наявність творів мистецтва	

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Парк Вишнівецький

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний, аварійний	Акт технічного стану №10 від 15 січня 2018 року

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Впорядкування території пам'ятки архітектури	2007	Архітектурна майстерня «Лагуш і спілка»	Архів АМ «Лагуш і спілка», НЗ «Замки Тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Акт техстану	1	15.01.2018р	Соломчак Г.
Історична довідка	1	2018 р	Кибалюк М.
Схема фотофіксацій	1	2018 р	Соломчак Г.
Фото об'єкта	4	2017 р	Соломчак Г.

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Пр інженер відділу ОЕРПК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак Ганна Володимирівнавна		05. 2018 р

Начальник управління культури
Тернопільської ОДА _____ **Г. П. Шергей**

генеральний директор Національного
заповідника «Замки Тернопілля» _____ **А.В. Маціпура**

	де геометричні шеренги дерев переходять у вільні групи, відкриваючи чудову перспективу на долину. Вздовж північної стіни старих липових насаджень лежить утворена італійськими тополями алея. З другого боку можна спостерігати залишки паркової обробки, рештки регулярного оточення, вже неіснуючого сьогодні, споруди і довгі шеренги каштанів у грабовому лісі. Парк практично втрачений ще у середині XX ст. На місці партерного саду були влаштовані спортмайданчики, в 2011році демонтовані. На території ландшафтного парку влаштований стадіон та павільйон кафе. Тепер засадження парку нерегулярні, скульптурні елементи втрачені. Через густо поросли дерева відбувається ерозія грунту, що сприяє руйнуванню бастіонів. Сьогодні в парку росте близько 370 вікових дерев 17 видів, проте основними є 100-літні липи. Основна частина парку втрачена і сьогодні його площа складає тільки вісім гектарів [7]. Парк є пам'яткою садово-паркового мистецтва [10]. У 2011 році було виявлено фундамент колишньої відкритої альтанки, яка стояла в північній частині барокового саду, закладеного ще Михайлом Сервацієм Вишнівецьким в 20-х роках XVIII ст.
Наявність творів мистецтва	

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Парк Вишнівецький

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний, аварійний	Акт технічного стану №10 від 15 січня 2018 року

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Впорядкування території пам'ятки архітектури	2007	Архітектурна майстерня «Лагуш і спілка»	Архів АМ «Лагуш і спілка», НЗ «Замки Тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Схема фотофіксацій	1	2018 р	Соломчак А.
Фото об'єкта		2018р	Кибалюк М.

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Пр інженер відділу ОЕРПК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак Ганна Володимирівнавна		05. 2018 р

Начальник управління культури охорони культурної спадщини Тернопільської ОДА _____ **Г. П. Шергей**

Генеральний директор Національного Заповідника "Замки Тернопілля" _____ **А. В. Маціпура**

Додаток 1

АКТ

технічного стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини

№ 10/3 **від 15.01.2018р**

Палацово-парковий комплекс.

(найменування об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Архітектурний.

(вид/види об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Національного значення

(категорія об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63р №970

(номер і дата рішення про взяття на облік)

663

(існуючий охоронний номер (за наявності)

Ми, що нижче підписалися, представники:

Управління культури Тернопільської обласної державної адміністрації:

(найменування органу охорони культурної спадщини,

Шергей Григорій Платонович – начальник управління культури

П.І.Б., найменування посади)

Пелехатий Ярослав Омелянович - головний спеціаліст відділу культури, охорони культурної спадщини з одного боку і

Маціпура Анатолій Вікторович- генеральний директор Національного заповідника «Замки Тернопілля» з іншого боку (далі - користувач),

(П.І.Б., найменування посади)

склали цей Акт про те, що цього числа нами проведено огляд технічного стану об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини

Парк, ох. № 663 / 3

(найменування об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини, охоронний номер)

що розташована **Тернопільська область, смт Вишнівець, вул. Замкова,5**

(місцезнаходження об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

загальною площею **7,7331 га**

технічна адреса вказаного об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини **Тернопільська область, Збаразький район, смт Вишнівець, вул. Замкова,5**

У результаті огляду об’єкта (пам'ятки) встановлено:

ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ’ЄКТА ПАМ'ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:

1.Загальний стан об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини. **На захід від палацу рельєф підвищується і тут розміщується парк, закладений одним із**
(коротка характеристика стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини в цілому)
учнів знаменитого Ле-Нотра. Пізніше, на межі XVIII-XIX століть, частину парку запроектував ірландський садовий архітектор Діонісій Маклер. Він надав парку «англійські» риси. Парк ділився на дві частини. В нижній частині було шість партерів і фонтан. Верхня частина була розділена на чотири полюси, увінчаних камінними бесідками. Перепади рівнів між двома половинами парку з'єднувались трьома маршовими сходами. На місці італійського парку в II половині XX ст. було влаштовано спортивну площадку, яка на даний час демонтована. В районі каштанової алеї розміщена водонапірна башта, яка грубо порушує паркову систему.

2.Стан збереження. **Парк практично втрачений ще у середині XX століття. Тепер в більшості засадження парку нерегулярні, скульптурні**
(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин,конструктивних елементів об'єкта
елементи втрачені, первісне планування порушене вирубками та
(пам'ятки)культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру,
безсистемними посадками. Меморіальні дошки відсутні.
наявності меморіальних дошок тощо)

3.Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об'єкті (пам'ятці) культурної спадщини (за наявності)
Систематично проводяться роботи по санітарній чистці та окультуренню парку. Стан парку незадовільний. При археологічних дослідженнях 2005-2017 рр на території парку розкопано фундаменти паркової альтанки та виявлені бастіонні укріплення з Пн-Зх сторони парку.
(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: **Територія, що безпосередньо прилягає до споруди: з південної сторони в 2017 році частково впорядкована, з північної сторони проведено земляні роботи з пониження та влаштовано основу з щебня, східна і західна сторона даної споруди та вся інша територія в незадовільному стані.**
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)

5. Додатки **2 арк.**
(матеріали фотофіксації)

Представники органу
охорони культурної спадщини: _____ **Г.П. Шергей**
(Підпис) (П.І.Б.)

_____ **Я. О. Пелехатий**
(Підпис) (П.І.Б.)

А.В. Маціпура _____
(П.І.Б. користувача/власника) (Підпис)

Заступник Міністра
культури України _____ **Т. В. Мазур**
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини) (Підпис) (П.І.Б.)

1.Загальний стан об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини. **На захід від палацу рельєф підвищується і тут розміщується парк, закладений одним із**
(коротка характеристика стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини в цілому)
учнів знаменитого Ле-Нотра. Пізніше, на межі XVIII-XIX століть, частину парку запроектував ірландський садовий архітектор Діонісій Маклер. Він надав парку «англійські» риси. Парк ділився на дві частини. В нижній частині було шість партерів і фонтан. Верхня частина була розділена на чотири полюси, увінчаних камінними бесідками. Перепади рівнів між двома половинами парку з’єднувались трьома маршовими сходами. На місці італійського парку в II половині XX ст. було влаштовано спортивну площадку, яка на даний час демонтована. В районі каштанової алеї розміщена водонапірна башта, яка грубо порушує паркову систему.

2.Стан збереження. **Парк практично втрачений ще у середині XX століття. Тепер в більшості засадження парку нерегулярні, скульптурні**
(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин,конструктивних елементів об’єкта
елементи втрачені, первісне планування порушене вирубками та
(пам’ятки)культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру,
безсистемними посадками. Меморіальні дошки відсутні.
наявності меморіальних дошок тощо)

3.Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об’єкті (пам’ятці) культурної спадщини (за наявності)
Систематично проводяться роботи по санітарній чистці та окультуренню парку. Стан парку незадовільний. При археологічних дослідженнях 2005-2017 рр на території парку розкопано фундаменти паркової альтанки та виявлені бастіонні укріплення з Пн-Зх сторони парку.
(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)

4. Стан території об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини: **Територія, що безпосередньо прилягає до споруди: з південної сторони в 2017 році частково впорядкована, з північної сторони проведено земляні роботи з пониження та влаштовано основу з щебня, східна і західна сторона даної споруди та вся інша територія в незадовільному стані.**
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)

5. Додатки **2 арк.**
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини: _____ **Г.П. Шергей**
(Підпис) (П.І.Б.)
_____ **Я. О. Пелехатий**
(Підпис) (П.І.Б.)

А.В. Маціпура _____
(П.І.Б. користувача/власника) (Підпис)

Заступник Міністра культури України _____ **Т. В. Мазур**
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини) (Підпис) (П.І.Б.)

Коротка історична довідка.
Пам’ятка архітектури XVI-XVIIIст. (Ох. №663) у смт. Вишнівець Збаразького району Тернопільської області. Парк.

Вишнівецький палацово-парковий комплекс відображує важливий період в розвитку садибної архітектури – трансформацію оборонного замку в садибу.

Протягом майже чотирьох століть він належав відомому українському роду князів Корибутів Вишневецьких, уславленого своєю державницькою діяльністю.

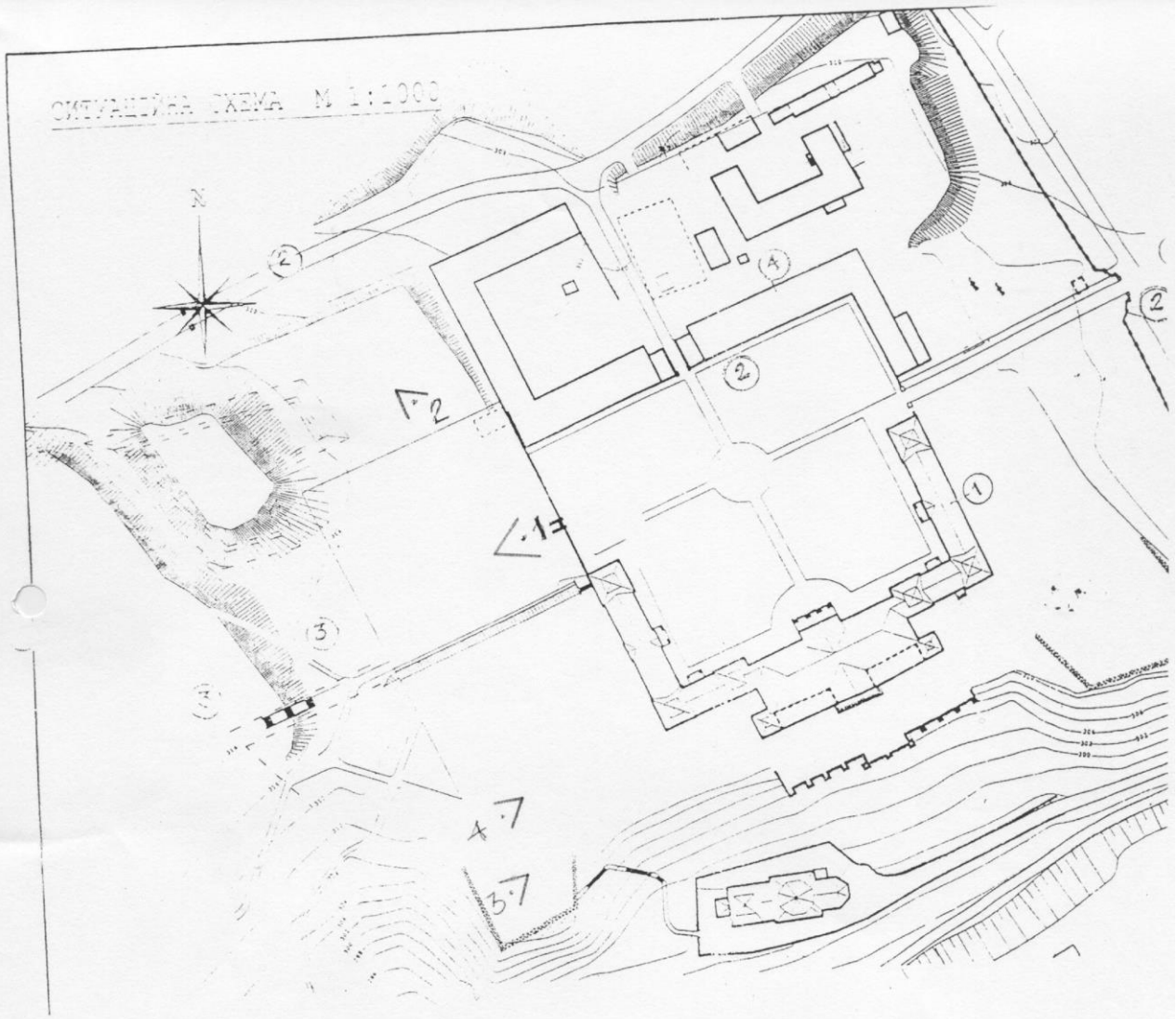
Світова і польсько-більшовицька війни обернулись для Вишневецької садиби справжнім лихом. Палац обтяжували військові постої з усіма відповідними наслідками: пограбуванням майна, вандалізмом, руйнацією.

Значних втрат завдано і зеленій зоні пам’ятки. Раніше алеї парку прикрашали альтанка, кам'яні лавки, декоративні вази та скульптури. На сьогодні збереглися липові насадження кінця XVIII ст. та каштанова алея п. XIX ст.На місці колишнього партерного саду тепер влаштовані спортивні майданчики. Без сліду зникли альтанка й боскети на бельведері. Парк набув невластивого образу від порубок, без симетричних підсадок і самосіву.

Між тим, незважаючи на втрати й переробки, сьогодні, палацово-парковий комплекс у Вишнівці все ж таки зберігає свою первісну планувальну структуру, містобудівні й ландшафтні рішення, а також об’ємно-просторові складові об’єкти у вигляді окремих пам’яток, елементів архітектури, малих форм. Відсутність нової забудови, яка б дисонувала, надає додаткової цінності тій розлеглій панорамі, що на сході продовжується ансамблем монастиря кармелітів.

В 2011 р під керівництвом директора ДП Подільська археологія кандидата історичних наук Богдана Строценя проводилися археологічні розкопки на території Вишнівецького палацового комплексу. Під час проведення археологічних робіт вдалося знайти фрагмент круглої кам’яної вежі, що розташована в межах північно-східного бастіону. Дана знахідка є надзвичайно важливою в плані дослідження історії та архітектури Вишнівецького палацово-паркового ансамблю.

З 1999 року Вишневецький палацово-парковий комплекс перебуває на балансі Державного історико-архітектурного заповідника в м. Збаражі, тепер Національного заповідника “Замки Тернопілля” і належить до сфери Управління Міністерства культури України.

Експлікація.

1.Палац.
2.Брами та оборонні споруди.
3.Парк.
4.Флігелі (споруди) господарські.
5.Комплекс монастиря босих кармелітів.

Перелік фотографій парку.

Фото 1. Сходи до парку. Вид зі сходу. 2017р
Фото 2. Башня водонапірна в каштановій алеї парку. 2017 р
Фото 3. Кам'яна лавка Шевченка в палацовому партерному саду. 2017 р
Фото 4. Італійський парк, що зрізаний під спортивну площадку (на даний час демонтовану). Вид з південного заходу. 2017 р

Фото 1: Сходи до парку. Вид зі сходу. 2017р. Автор Кибалюк М. В.

Фото 2. Башня водонапірна, що влаштована в каштановій алеї. Вид з південного сходу. 2017р. Соломчак А.

Фото 3. Кам’яна лавка Шевченка. Вид з південного заходу. 2017р. Соломчак А.

Фото 4. Італійський парк, що був зрізаний під спортивну площадку. Вид з південного заходу. 2017р. Соломчак А.

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Флігелі (споруди) господарські: (північно-західний флігель аванткуру**,** північно-східний та північно-західний флігелі курдонеру)

(найменування об'єкта)

вид	Тип	Категорія пам'ятки
Архітектурний, історичний	Споруди	Національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

1720 р

2. Місцезнаходження об'єкта:

Вул. Замкова, 5 селище Вишнівець Збаразького району Тернопільської області

3. Охоронний № пам'ятки:

архітектури національного значення 663-Н/4

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63 р № 970.

5. Функціональне використання:

сучасне використання	первісне призначення	інші (протягом часу існування об'єкта)
Національний заповідник «Замки Тернопілля»	Житлове, господарське	Цехи галантерейної фабрики

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Господарські флігелі розміщені в північній частині комплексу, у північно –західній частині селища на лівому березі р. Горинь.
Характеристика об'єкта	Господарські споруди (палацові служби) складаються з двох частин та розташовані навпроти палацу. Посередині цих будівель влаштовано в'їздову браму, що являє собою дві декоративно-муровані колони. У 70-х роках ХХ ст. під час ремонтних робіт ці колони було з'єднано з будівлями припалацових служб та сформовано дві додаткові невеликі кімнати, які використовувалися як прохідні. Східна частина господарських споруд має Г-подібну форму та розвернута в сторону палацу, таким чином, що замикає собою територію головного двору. Західна частина сформована у вигляді підкови та розвернута крилами на схід. Для формування замкнутого простору центральної площі з західної сторони влаштовано мурована стінку зі сходами що ведуть на територію паркової зони.
Наявність творів мистецтва	—

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Флігелі господарські: північно-західний флігель аванткуру**,** північно-східний та північно-західний флігелі курдонеру)

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний, аварійний	Акт технічного стану від 15 січня 2018 року

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Концепція реабілітації та реставрації палацового комплексу в смт Вишнівець	2006	Інститут «Укрзахідпроектреставрація»	Архів ін.-ту, НЗ «Замки тернопілля»
Котельня 600 кВт на території пам'ятки	2006	ПП «Архітектурно-проекне бюро «Арко»	«АПБ «Арко» НЗ«Замки Тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Акт техстану	1	2018р	Соломчак А.
Історична довідка	1	2018р	Кибалюк М.
Схема фотофіксацій	1	2018 р	Соломчак А.
Фото загального вигляду об'єкта	6	2018 р	Кибалюк М.

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Пр інженер відділу ОЕРПК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак Ганна Володимирівна		05. 2018 р

Начальник управління культури охорони культурної спадщини Тернопільської ОДА _____**Г. П. Шергей**

Генеральний директор Національного Заповідника "Замки Тернопілля" _____**А. В. Маціпура**

Додаток 1

2

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Флігелі господарські: північно-західний флігель аванткуру, північно-східний та північно-західний флігелі курдонеру)

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний, аварійний	Акт технічного стану від 15 січня 2018 року

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв. №
Концепція реабілітації та реставрації палацового комплексу в смт Вишнівець	2006	Інститут «Укрзахідпроектреставрація»	Архів ін.-ту, НЗ «Замки тернопілля»
Котельня 600 кВт на території пам'ятки	2006	ПП «Архітектурно-проекне бюро «Арко»	«АПБ «Арко» НЗ«Замки Тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Графічні матеріали	2	2006 р	АПБ «Арко»
Схема фотофіксацій	1	2018 р	Соломчак А.
Фото загального вигляду об'єкта	6	2018 р	Кибалюк М

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Пр інженер відділу ОЕРПК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак Ганна Володимирівна		05. 2018 р

Начальник управління культури охорони культурної спадщини Тернопільської ОДА _____ **Г. П. Шергей**

Генеральний директор Національного Заповідника "Замки Тернопілля" _____ **А. В. Маціпура**

АКТ

технічного стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини

№ 10/4 **від 15.01.2018р**

Палацово-парковий комплекс

(найменування об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Архітектурний.

(вид/види об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Національного значення

(категорія об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63р №970

(номер і дата рішення про взяття на облік)

663

(існуючий охоронний номер (за наявності)

Ми, що нижче підписалися, представники:

Управління культури Тернопільської обласної державної адміністрації:

(найменування органу охорони культурної спадщини,

Шергей Григорій Платонович – начальник управління культури

П.І.Б., найменування посади)

Пелехатий Ярослав Омелянович - головний спеціаліст відділу культури, охорони культурної спадщини з одного боку і

Маціпура Анатолій Вікторович- генеральний директор Національного заповідника «Замки Тернопілля» з іншого боку (далі - користувач),

(П.І.Б., найменування посади)

склали цей Акт про те, що цього числа нами проведено огляд технічного стану об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини

Господарські споруди, ох. № 663 / 4

(найменування об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини, охоронний номер)

що розташована **Тернопільська область, смт Вишнівець, вул. Замкова,5**

(місцезнаходження об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини)

загальною площею 2727,3 м^2

технічна адреса вказаного об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини **Тернопільська область, Збаразький район, смт Вишнівець вул Замкова, 5**

У результаті огляду об’єкта (пам'ятки) встановлено:

ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ’ЄКТА (ПАМ'ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:

1.Загальний стан об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини**. Господарські споруди (палацові та резидентські служби) розміщені на північ від палацу,**

разом із корпусами палацу вони утворюють площу курдонер. Посередині
цих будівель влаштовано в'їзну браму, що являє собою дві декоративно-
(коротка характеристика стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини в цілому)

муровані колони.

Споруди (кухні та каретні) були одноповерхові будівлі з формованими гіпсовими балясинами, головним був південний фасад. Під час ІІ Світової війни будівлі зазнали значних руйнувань. При відбудові в 50-х роках ХХ ст. в них розмістилось МТС, а згодом в 60-х роках приміщення пристосовувались під шкіргалантерейну фабрику, тоді саме було добудовано другий поверх та прохідні, що не відповідало історично-складеному архітектурному стилю комплексу та внесло дисонанс в архітектурну цілісність пам'ятки

2.Стан збереження. **Східна частина господарських споруд має Г-подібну форму та розвернута в сторону палацу, таким чином, що замикає собою**
(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин,конструктивних елементів об'єкта
територію головного двору. Західна частина сформована у вигляді підкови та розвернута крилами на схід.

Фундаменти та цоколі кам'яні в задовільному стані (З боку палацу та
(пам'ятки)культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру,
головного в'їзду, тиньковані та пофарбовані, стан задовільний. Штукатурка цоколів з інших боків потріскалась та осипалась, стан незадовільний);

Стіни муровані із цегли в задовільному стані. (З курдонеру поштукатурені та пофарбовані, стан задовільний. Стан штукатурки інших стін незадовільний);

Дах двохскатний дерев'яний, стан незадовільний (дерево конструкції місцями пошкоджені гниллю та шашелем).

Покрівля шиферна, стан незадовільний (присутні тріщини та діри).

Перекриття І-го поверху виконане із залізобетону, стан незадовільний, ІІ-го поверху із дерева, стан задовільний.

Дверні блоки - всі дерев'яні, в незадовільному стані, лише двері до бібліотеки та адмінприміщення – металеві, в задовільному стані. Віконні блоки дерев'яні, стан вікон в приміщеннях, які використовуються, задовільний. В приміщеннях, які не використовуються - незадовільний і потребують повної заміни.

Стан внутрішніх конструктивних елементів в незадовільному стані, окрім приміщень, що пристосовані під робочі кабінети. Зі сходу є вхід до пивниці господарських будівель в задовільному стані.
Меморіальні дошки відсутні.
наявності меморіальних дошок тощо)

3.Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об'єкті (пам'ятці) культурної спадщини (за наявності)
В 50-60 рр ХХ ст. господарські приміщення пристосовано під цехи швейної фабрики, що проводилось без урахування початкового виду споруд. В сучасному плануванні палацового подвір'я з'явились нові споруди, які дисонують з комплексом. В 2008 році влаштовано котельню в східній частині господарських будівель для палацу згідно проекту ПП

«Архітектурно-проекне бюро «Арко» підрядчиком ТОВ «Галичина–Інтерн».
(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)

В 2008 році влаштовано котельню в східній частині господарських будівель для палацу згідно проекту ПП «Архітектурно-проекне бюро «Арко» підрядчиком ТОВ «Галичина – Інтерн».

В 2010 році проведені ремонтно-реставраційні роботи власними силами заповідника з ремонту кладки цоколя та ліквідації аварійності кладки зовнішніх стін і пофарбуваню фасадів з курдонеру.

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: **Територія господарських будівель з півночі неорганізована, забудована самобудами приватного сектору, не огороджена з боку приватного сектору. Має місце підвищення рівня земляних мас з півночі, що приводить до руйнації господарських будівель. Стан незадовільний. В'їзна металева брама з півночі на господарське подвір'я в незадовільному стані.**
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)

5. Додатки **2 аркуші**
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини: _____ **Г.П. Шергей**
(Підпис) (П.І.Б.)

_____ **Я. О. Пелехатий**
(Підпис) (П.І.Б.)

А.В. Маціпура _____ _____
(П.І.Б. користувача/власника) (Підпис)

Заступник Міністра культури України _____ **Т. В. Мазур**
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини) (Підпис) (П.І.Б.)

«Архітектурно-проекне бюро «Арко» підрядчиком ТОВ «Галичина – Інтерн».
(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)
В 2008 році влаштовано котельню в східній частині господарських будівель для палацу згідно проекту ПП «Архітектурно-проекне бюро «Арко» підрядчиком ТОВ «Галичина – Інтерн».
В 2010 році проведені ремонтно-реставраційні роботи власними силами заповідника з ремонту кладки цоколя та ліквідації аварійності кладки зовнішніх стін і пофарбуваню фасадів з курдонеру.

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: **Територія господарських будівель з півночі неорганізована, забудована самобудами приватного сектору, не огороджена з боку приватного сектору. Має місце підвищення рівня земляних мас з півночі, що приводить до руйнації господарських будівель. Стан незадовільний. В'їзна металева брама з півночі на господарське подвір'я в незадовільному стані.**
(площа, благоустрій, озеленення, огорóжа тощо)

5. Додатки **2 аркуші**
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини:

_____ **Г.П. Шергей**
(Підпис) (П.І.Б.)

_____ **Я. О. Пелехатий**
(Підпис) (П.І.Б.)

А.В. Маціпура
(П.І.Б. користувача/власника) _____ (Підпис)

Заступник Міністра культури України
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини)

_____ **Т. В. Мазур**
(Підпис) (П.І.Б.)

Історична довідка.

Господарські будівлі палацово-паркового комплексу (ох. №663/4) у смт. Вишнівець Збаразького району Тернопільської обл.

Пам'ятник архітектури та містобудування палацово-парковий комплекс XVI-XVIIIст розташований на високому пагорбі на лівому березі ріки Горинь. Включає в себе ряд містобудівних та ландшафтних елементів.

Складовою частиною Вишневецької резиденції, пам'ятки архітектури XVI-XVIIIст. є палацові служби, які були перебудовані в кінці XVIIIст. з колишніх кордегардій Вишневецького Замку.

Палацові служби були перебудовані вкінці XVIIIст. з колишніх кордегардій. Коли було закінчено будівництво резидентські служби складались з трьох частин. Симетрично осі Палацу на північ від головного фасаду розміщувались кухні та каретні, перпендикулярно до приміщень кухні знаходились конюшні.

Відбудова господарських будівель та пристосування їх під цехи швейної фабрики, взагалі проводились без урахування початкового вигляду споруд. В сучасному плануванні палацового подвір'я з'явились нові антихудожні споруди, які дисонують з ансамблем.

Кухні та каретні – це були одноповерхові будівлі, головним був південний фасад.

В роки війни будівлі палацових служб були дуже пошкоджені. Від кухонь залишився лише центральний фасад.

В 50-ті роки, коли відбудували палацові служби, там розмістився МТС.

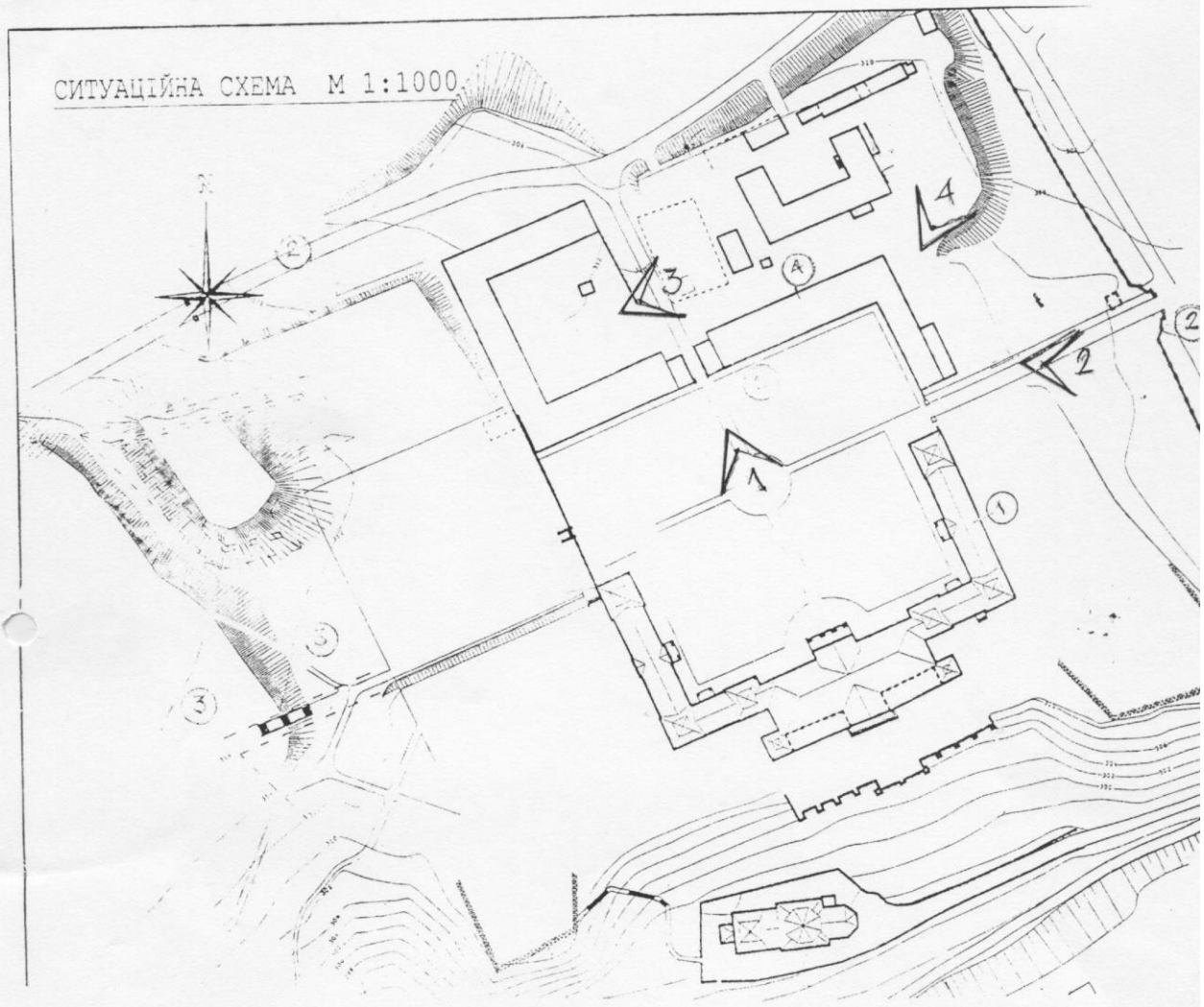
У 60-ті роки ці приміщення пристосували під розміщення цехів галантерейної фабрики.

В той час об'єм приміщень був розділений на два поверхи. Дах був замінений на шатровий, двоспадовий, винесені на зовні повітропроводи.

Для потреб галантерейної фабрики біля північної брами були влаштовані прохідні приміщення, що не відповідає історично складеному архітектурному стилю будівлі та спотворюють вигляд фасаду.

З 1999 року Вишневецький палацово-парковий комплекс перебуває на балансі Державного історико-архітектурного заповідника в м. Збаражі, тепер Національного заповідника "Замки Тернопілля" і належить до сфери Управління Міністерства культури України.

На даний час в східній частині господарських будівель знаходиться котельня палацу та бібліотека міста.

Експлікація.

1.Палац.
2.Брами та оборонні споруди.
3.Парк.
4.Флігелі (споруди) господарські.
5.Комплекс монастиря босих кармелітів.

Перелік фотографій господарських споруд.

1. Головні фасади господарських споруд. Вигляд з півдня. 2017 р
2. Котельня палацу в східному флігелі. Вид з південного сходу. 2017 р
3. Конюшня в західному флігелі. Вид з північного сходу. 2017 р
4. Фасад східного флігеля. Вид з північного сходу. 2017 р.

Фото 1: Господарські споруди . Вид з півдня. 2017р. Фото Кибалюк М

Фото 2. Котельня палацу. Вид з південного сходу. Фото 2017р. Кибалюк М

Фото 3: Конюшня. Вид з ПН-СХ. Фото 2017р. Кибалюк М.

Фото 4: Господарські споруди. Вид з Пд-Сх. Фото 2017р. Кибалюк М.

ОБЛІКОВА КАРТКА

об'єкта культурної спадщини

Комплекс монастиря босих Кармелітів: головна брама, келії, підпірна стіна та бастіон

(найменування об'єкта)

вид	Тип	Категорія пам'ятки
Архітектурний, історичний	Споруди	Національного значення

1. Дата утворення об'єкта:

XVII - XVIII ст

2. Місцезнаходження об'єкта:

селище Вишнівець Збаразького району Тернопільської області

3. Охоронний № пам'ятки:

663-Н/5

4. Дати і № рішень, відповідно до яких об'єкт узято на державний облік та визначено категорію пам'ятки:

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63 р № 970.

5. Функціональне використання:

сучасне використання	первісне призначення	інші (протягом часу існування об'єкта)
Національний заповідник "Замки Тернопілля"	Костел. Монастир.	ПТУ.

6. Стислий опис об'єкта:

Розташування	Комплекс монастиря Кармелітів розташований у північно – західній частині селища на обривистому, лівому березі р. Горинь. В'їздова брама веде до комплексу монастиря і розташована в західній частині комплексу монастиря.
Характеристика об'єкта	Брама монастиря Кармелітів. Брама разом з монастирським муром була зведена одночасно із головною брамою палацу у 1780-1786 рр. Обидві брами розміщені майже одна навпроти одної, брама монастиря кількома метрами дальше. Брама - арочна з класичним фронтоном, фланкована двома колонами і оздоблена по сторонах волютами та вазами, єдина архітектурна споруда монастирського комплексу, що збереглася недоторканою. Костел, що був заснований у 1645 році неодноразово перебудовувався. Так у 1832р пристосований під церкву, у 1863р-зруйнований. У І-ій половині ХХ ст. оновлений разом з монастирем.

	У 1944 р знову зруйнований. Споруди монастиря у повоєнний час були перебудовані. Комплекс монастиря обнесений цегляним муром. На даний період тут знаходиться ПТУ.
Наявність творів мистецтва	Скульптурний декор брами монастиря Кармелітів, 1780-1786 рр. Камінь, різьба. Розміри різні. Оздоблення брами монастиря кармелітів майже ідентичні до декоративного оформлення головної в'їзної брами, а окремі елементи повторюють декор фронтону палацу. До кінця XIX ст. браму увінчувала скульптурна постать Матері Божої, що тримала в руках лілії, попираючи ногами змія. Пізніше ця фігура була перенесена до палацового парку, де зберігалася до сер. XX століття. З оздобних елементів брами збереглися обрамлення гербового медальйону, бічні волюти з вазами, а також капітелі колон із гротескними голівками, що повторюють голівки у віконних сандриках центрального ризаліту головного корпусу палацу.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Комплекс монастиря босих Кармелітів: головна брама, келії монастиря, підпірна стіна та бастіон

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний.	Акт технічного стану від 15 січня 2018 року

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв.№
Концепція реабілітації та реставрації палацового комплексу в смт Вишнівець	2006	Інститут «Укрзахідпроектреставрація»	Архів ін.-ту, НЗ «Замки тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Акт техстану	1	2018 р	А. Соломчак
Історична довідка	1	2018 р	М. Кибалюк
Схема розміщення точок фотофіксацій	1	2018 р	А. Соломчак
Фото	2	2017 р	М. Кибалюк

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Пр інженер відділу ОЕРПК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак Ганна Володимирівна		05. 2018 р

Начальник управління культури
Тернопільської облдержадміністрації _____ Г. П. Шергей

Генеральний директор Національного
Заповідника "Замки Тернопілля" _____А. В. Маціпура

	У 1944 р знову зруйнований. Споруди монастиря у повоєнний час були перебудовані. Комплекс монастиря обнесений цегляним муром. На даний період тут знаходиться ПТУ.
Наявність творів мистецтва	Скульптурний декор брами монастиря Кармелітів, 1780-1786 рр. Камінь, різьба. Розміри різні. Оздоблення брами монастиря кармелітів майже ідентичні до декоративного оформлення головної в'їзної брами, а окремі елементи повторюють декор фронтону палацу. До кінця XIX ст. браму увінчувала скульптурна постать Матері Божої, що тримала в руках лілії, попираючи ногами змія. Пізніше ця фігура була перенесена до палацового парку, де зберігалася до сер. XX століття. З оздобних елементів брами збереглися обрамлення гербового медальйону, бічні волюти з вазами, а також капітелі колон із гротескними голівками, що повторюють голівки у віконних сандриках центрального ризаліту головного корпусу палацу.

7. Перелік складових (для комплексу (ансамблю), визначного місця):

Комплекс монастиря босих Кармелітів: головна брама, келії монастиря, підпірна стіна та бастіон

8. Ступінь схоронності об'єкта:

Добрий,задовільний, незадовільний.	Акт технічного стану від 15 січня 2018 року

9. Наявність науково-дослідної та науково-проектної документації на об'єкт

Найменування документації	Рік розроблення	Автор (організація)	Місце зберігання, інв.№
Концепція реабілітації та реставрації палацового комплексу в смт Вишнівець	2006	Інститут «Укрзахідпроектреставрація»	Архів ін.-ту, НЗ «Замки тернопілля»

10. До облікової картки додаються графічні матеріали та фотофіксація:

Найменування матеріалів	Кількість	Дата виконання	Виконавець
Схема розміщення точок фотофіксацій	1	2018 р	А. Соломчак
Фото	2	2017 р	М. Кибалюк

Облікову картку склав:

Посада та назва організації	Спеціальність, кваліфікаційний рівень	Прізвище, ініціали	Підпис	Дата складання
Пр інженер відділу ОЕРПК НЗ "Замки Тернопілля"	Інженер-будівельник	Соломчак Ганна Володимирівна		05. 2018 р

Начальник управління культури
Тернопільської облдержадміністрації _____ **Г. П. Шергей**

Генеральний директор Національного
Заповідника "Замки Тернопілля" _____ **А. В. Маціпура**

Додаток 1

АКТ

технічного стану об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини

№ 10/5 **від 15.01.2018р**

Палацово-парковий комплекс
(найменування об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Архітектурний.
(вид/види об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Національного значення
(категорія об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини)

Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.63р №970
(номер і дата рішення про взяття на облік)

663
(існуючий охоронний номер (за наявності)

Ми, що нижче підписалися, представники:
Управління культури Тернопільської обласної державної адміністрації:
(найменування органу охорони культурної спадщини,
Шергей Григорій Платонович – начальник управління культури
П.І.Б., найменування посади)
Пелехатий Ярослав Омелянович - головний спеціаліст відділу культури, охорони культурної спадщини з одного боку і
Маціпура Анатолій Вікторович- генеральний директор Національного заповідника «Замки Тернопілля» з іншого боку (далі - користувач),
(П.І.Б., найменування посади)
склали цей Акт про те, що цього числа нами проведено огляд технічного стану об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини

Брама монастиря Кармелітів, ох №663 / 5
(найменування об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини, охоронний номер)

що розташована **Тернопільська область, смт Вишнівець, вул. Замкова,5**
(місцезнаходження об’єкта (пам'ятки) культурної спадщини)
загальною площею **м^2**
технічна адреса вказаного об’єкта (пам’ятки) культурної спадщини **Тернопільська область, Збаразький район, смт Вишнівець вул Замкова, 5**

У результаті огляду об’єкта (пам'ятки) встановлено:

ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ'ЄКТА (ПАМ'ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:

1.Загальний стан об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини**. Брама монастиря Кармелітів розміщена на 30 метрів вище Головної в'їзної східної брами.**
(коротка характеристика стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини в цілому)
Брама арочна з класичним фронтоном, фланкована двома півколонами і оздоблена вазами у вигляді двох пілонів з кулястими завершеннями. Брама оздоблена металевими гратами.

2.Стан збереження. **Брама мурована з цегли, отинькована, присутні сліди тривалого замокання, стан незадовільний. Кладка з цегли місцями повикришувалась, потребує реставрації,**
(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин,конструктивних елементів об'єкта
присутній грибок та підвищена вологість. Скульптурний декор брами монастиря Кармелітів кам'яний, різьблений. Розміри різні. Збережені декоративні елементи: обрамлення гербового медальону, бічні волюти з вазами, а також капітелі колон із гротескними голівками з незначними пошкодженнями, в задовільному стані
(пам'ятки)культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру,
Меморіальні дошки відсутні.
наявності меморіальних дошок тощо)

3.Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об'єкті (пам'ятці) культурної спадщини (за наявності)
В 2007-2012 р. проведені роботи по ліквідації аварійності брами, а саме
(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)
доповнилися втрати цегляної кладки, законсервовано декоративні елементи та проведено опоряджувальні роботи з західної сторони.

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: **Огорожа правої частини брами монастиря Кармелітів цегляна в незадовільному стані, присутні вивали та викришування цегли. Огорожа з лівої частини цегляна з контрфорсами в задовільному стані.**
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)

5. Додатки **1 аркуш**
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини: _____ **Г.П. Шергей**
(Підпис) (П.І.Б.)

_____ **Я. О. Пелехатий**
(Підпис) (П.І.Б.)

А.В. Маціпура _____
(П.І.Б. користувача/власника) (Підпис)

Заступник Міністра культури України _____ **Т. В. Мазур**
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини) (Підпис) (П.І.Б.)

ТЕХНІЧНИЙ СТАН ОБ'ЄКТА (ПАМ'ЯТКИ) КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ:

1.Загальний стан об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини**. Брама монастиря Кармелітів розміщена на 30 метрів вище Головної в'їзної східної брами.**
(коротка характеристика стану об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини в цілому)
Брама арочна з класичним фронтоном, фланкована двома півколонами і оздоблена вазами у вигляді двох пілонів з кулястими завершеннями. Брама оздоблена металевими гратами.

2.Стан збереження. **Брама мурована з цегли, отинькована, присутні сліди тривалого замокання, стан незадовільний. Кладка з цегли місцями повикришувалась, потребує реставрації,**
(детальний опис вигляду, стану збереження окремих частин,конструктивних елементів об'єкта
присутній грибок та підвищена вологість. Скульптурний декор брами монастиря Кармелітів кам'яний, різьблений. Розміри різні. Збережені декоративні елементи: обрамлення гербового медальону, бічні волюти з вазами, а також капітелі колон із гротескними голівками з незначними пошкодженнями, в задовільному стані
(пам'ятки)культурної спадщини із зазначенням матеріалу, розміру,
Меморіальні дошки відсутні.
наявності меморіальних дошок тощо)

3.Відомості про реставраційні та інші роботи, які були проведені на об'єкті (пам'ятці) культурної спадщини (за наявності)
В 2007-2012 р. проведені роботи по ліквідації аварійності брами, а саме
(дата здійснення, проектна та підрядна організації, характер проведених робіт)
доповнилися втрати цегляної кладки, законсервовано декоративні елементи та проведено опоряджувальні роботи з західної сторони.

4. Стан території об'єкта (пам'ятки) культурної спадщини: **Огорожа правої частини брами монастиря Кармелітів цегляна в незадовільному стані, присутні вивали та викришування цегли. Огорожа з лівої частини цегляна з контрфорсами в задовільному стані.**
(площа, благоустрій, озеленення, огорожа тощо)

5. Додатки **1 аркуш**
(матеріали фотофіксації)

Представники органу охорони культурної спадщини: _____ **Г.П. Шергей**
(Підпис) (П.І.Б.)

_____ **Я. О. Пелехатий**
(Підпис) (П.І.Б.)

А.В. Маціпура _____
(П.І.Б. користувача/власника) (Підпис)

Заступник Міністра культури України _____ **Т. В. Мазур**
(найменування посади керівника органу охорони культурної спадщини) (Підпис) (П.І.Б.)

Історична довідка.

Палацово-парковий комплекс, смт Вишнівець.

5. Монастир босих кармелітів у Вишневці

Серед архітектурних ансамблів Вишневця, які творили впродовж століть його історичне середовище, був і монастир босих кармелітів. Попри значні втрати вподовж ХХ ст. (у 1960 році був розібраний монастирський костел св. Михайла Архангела), ансамбль і сьогодні є важливою архітектурною домінантою цього історичного містечка.

Комплекс монастиря розташований у центрі Вишневця поблизу палацової резиденції. Від 40-х рр. XVII ст. і до кінця XVIII ст. монастир був складовою єдиної оборонної системи Вишневецького замку.

Впродовж усього XVII ст. монастир і костел неодноразово руйнували козаки та турки. Особливо значні втрати зазнав костел у 1649 р. під час визвольної боротьби під проводом Богдана Хмельницького [243, s.164]. За часів Михайла Серватія Вишневецького на початку XVIII ст. відбулося відновлення монастиря. До 1724 р. будівельними роботами керував, майор королівського війська, архітектор Якуб Бланже Дапре [140, с. 84].

Відповідно до домовленості між М. Вишневецьким та генеральним візитатором ордену кармелітів о. Антонієм Кракером, який у 1724 р. відвідав Вишневець, фундатор на власні кошти повинен був завершити будівництво костелу, а ченці зі своїх прибутків самотужки – монастир

Упродовж декількох десятиліть Вишневецький конвент відігравав значну роль у релігійному житті всієї Волині.

Корпус монастиря складався з трьох частин: східної, південної та західної. У східному крилі розміщувалися приміщення, функціонально пов’язані з костелом та життєвими потребами монастиря. Двоповерховий корпус мав високий цоколь, пристосований під складські приміщення. Довжина його сягала 49 м, ширина – 11,5 м. Південне та східне крило монастиря займали келії.

Чинні фортифікації і міська забудова значно обмежували розвиток монастиря. Подальші зміни у формуванні його території були тісно пов’язані з урбаністичними тенденціями і розбудовою Вишневецької резиденції наступними

власниками – графами Мнішками. У кінці XVIII ст. формування комплексу остаточно завершилось.

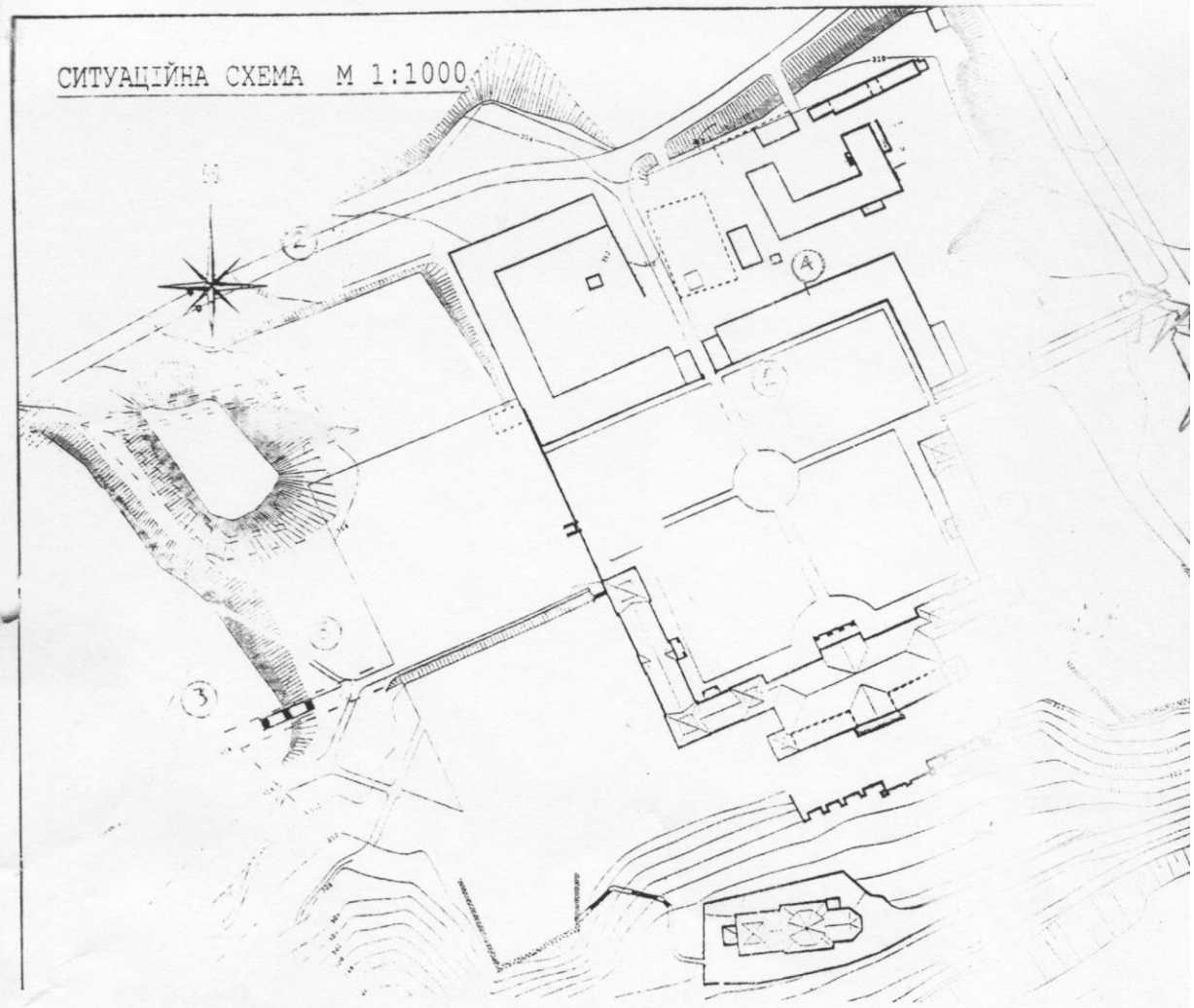
Невдовзі після польського повстання 1831 р. монастир ліквідували . Через необережне поводження з вогнем у 1863 р., а за деякими відомостями у 1860 р., відбулася пожежа, внаслідок якої костел, а особливо монастирські корпуси, були значно пошкоджені [70, арк.16; 315, s.13]. Багато з того, що було врятоване від вогню, згодом, залишене просто неба,

Поховання фундаторів та ченців у криптах костелу були пограбовані.

На початку 1931 р. відремонтований костел повернули оо. кармелітам. Новостворений комітет відбудови костелу ліквідував усі перебудови, які зробили в костелі за час його підпорядкування православному урядництву. Того ж року до монастиря повернулися кармеліти. На фасаді знову відновили дошку фундаторів, а в нішах встановили кам'яні скульптури святих. В той же час відремонтували і мур навколо монастиря. Монастирський сад звільнили від сміття. На значній його частині висадили лікарські рослини, які використовувалися у фітотерапії
[315, s.15]. Восени 1939 р. радянська влада закрила монастир. Як фарний костел залишався чинним до лютого 1944 р. [315, s. 21].

У післявоєнний період костел та споруди монастиря використовували як складські приміщення. Після пожежі на початку 60-х рр. XX ст. костел св. Михайла повністю розібрали. У наш час на теренах колишнього монастиря розміщуються корпуси місцевого професійно-технічного ліцею.
На сьогодні збереглися: фундаменти та пивниці костелу, південний та західний корпуси монастиря, тераси садів, мури огорожі та головна брама.

Та попри велиезні втрати, ансамбль колишнього кармелітського монастиря залишається значною історико-архітектурною пам'яткою пізнього бароко в Україні.

Експлікація.

1.Палац.
2.Брами та оборонні споруди.
3.Парк.
4.Флігелі (споруди) господарські.
5.Комплекс монастиря босих кармелітів.

Перелік фотографій комплексу монастиря босих карме

1. Головна брама монастиря. Вид з північного заходу. 20
2. Брама з цегляним муром. Вид з півдня. 2017 р

Фото 1: Брама монастиря Кармелітів . Вид з північного заходу. 2017р. Фото Соломчак А.

Фото 2. Брама з муром монастиря Кармелітів . Вид з півдня. 2017р Фото Соломчак А.